

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การสังเคราะห์องค์ความรู้ งานวิจัยปัญหาการพนัน

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์
ชยณรงค์ เครือนวน
ธนิต โตตติเทพย์
สิตางค์ เจริญวงศ์

แผนงานสนับสนุนศูนย์วิจัยปัญหาการพนัน
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

การสังเคราะห์งานวิจัยปัญหาการพนัน

ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์และคณะ¹

¹ คณะ:

1. นายชัยณรงค์ เครือนวน	มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.ธนิต โตอดิเทพย์	มหาวิทยาลัยบูรพา
3. นางสาวสิตางค์ เจริญวงศ์	มหาวิทยาลัยบูรพา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
2 สถานการณ์บ่อนคาสีในบริเวณชายแดนไทย.....	5
บ่อนคาสีในบริเวณชายแดนไทย.....	5
รูปแบบ/พฤติกรรมการเล่นการพนันในบ่อนคาสี.....	17
ผลกระทบของบ่อนคาสีในบริเวณชายแดนไทย.....	24
3 การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากโครงการวิจัย.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม/รูปแบบของการเล่นการพนัน.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การเล่นการพนันและการป้องกันควบคุม การพนัน.....	44
4 สรุปการสังเคราะห์ข้อค้นพบจากโครงการวิจัยและแนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการการ พนันในสังคมไทย.....	54
ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการ (Governance) กับการเล่นการพนัน ในประเทศไทย.....	54
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป.....	59

บทที่ 1

บทนำ

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (Center for Gambling Studies : CGS) เป็นองค์กรวิชาการที่
ทำการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และเผยแพร่ความรู้เพื่อให้เกิดการผลักดันมาตรการ รวมทั้งการ
สร้างกลไกเพื่อควบคุมแก้ไขปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาจากการพนัน ในช่วงปี พ.ศ. 2556 ทาง
ศูนย์ฯ และเครือข่ายได้สนับสนุนให้เกิดการวิจัยเกี่ยวกับการพนันทั้งหมด 12 เรื่อง คือ

1. โครงการวิจัยการพนันกับการแข่งเรือยาวประเพณี มี ดร. วศิน ปัญญาวุฒตระกูล จาก
มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
2. โครงการวิจัยการพนันแข่งม้าในประเทศไทย มี ดร.รัตพงษ์ สอนสุภาพ จาก
มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
3. โครงการศึกษาเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร มีอาจารย์วัชร
ศิลป์เสวตร์เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
4. โครงการวิจัยการพนันภาคเหนือตอนบน มี ดร. อริยา เสวตามร์ เป็นหัวหน้า
โครงการวิจัย
5. โครงการวิจัยการพนันบอล อำนาจและความเป็นชาย มี ดร. วสันต์ปัญญาแก้วจาก
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
6. โครงการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนัยเชิงนโยบาย: กรณีศึกษาการพนันในพื้นที่
จังหวัดชายแดนอีสานใต้และแหล่งการพนันในเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีรองศาสตราจารย์
ดร. ไชยันต์ รัชชกุล เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
7. โครงการศึกษาบ่อนกาสิโนช่องสง่า-ช่องจรัลจอม อำเภอลำปาง จังหวัดอุดรมี
ชัย ประเทศกัมพูชา มีคุณศศิ สว่างโสรก เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
8. โครงการศึกษาเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบของบ่อน
กาสิโนตามชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดภาคตะวันออก มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยยันต์
ประดิษฐ์ศิลป์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
9. โครงการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย
ประจำปี 2556 มี ดร. กมลทิพย์ อาร์ธอส เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

10. โครงการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2556: กรณีศึกษาสถาบันอุดมศึกษา มีอาจารย์มนฤดี กิรดิพรานนท์ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิตยเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

11. โครงการศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในต่างประเทศมี อาจารย์ไพศาล ลิมสถิตย์ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

12. โครงการศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์: กรณีศึกษากฎหมายควบคุมการ พนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478โดยมีอาจารย์ ปียอร์ เปลียนผดุง เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย

เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดทฤษฎีของโครงการวิจัยทั้งหมด พบว่า นักวิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎีหลาย มิติเพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์การพนันในสังคมไทย เช่น โครงการวิจัยการพนันแข่งม้าซึ่งผู้วิจัยได้ ใช้แนวคิดทฤษฎี 3 แนวทางเป็นกรอบในการศึกษา คือ การศึกษาโดยใช้ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง โดยใช้กรอบเศรษฐกิจนอกกฎหมาย (Illegal Economy Approach) เป็นหลักในการศึกษา โดยมองว่า การพนันไม่มีกฎหมายรองรับให้ดำเนินการซึ่งเป็นกิจกรรมของเศรษฐกิจแบบใต้ดินประเภทหนึ่ง สอง การศึกษาโดยนักกฎหมาย (Lawyer-Centered Approach) มองว่าการพนันเป็นสิ่งที่ไม่จริงซึ่งรัฐจะต้อง ควบคุมและจัดการภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างเข้มงวด และสามารถศึกษาที่มองว่าการพนันเป็นสิ่งที่ ไม่ดีเป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรม (Moralistic Centered Approach) ในสังคมไทยในฐานะที่เป็นสังคมเมืองพุทธ

หรือโครงการศึกษาเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพรที่ผู้วิจัยพยายาม สํารวจแนวคิดทฤษฎีการพนันแบบดั้งเดิม,แนวคิดเกี่ยวกับการพนันและ ผลกระทบจากปัญหาการพนัน ขณะที่โครงการวิจัยการพนันภาคเหนือตอนบนเป็นการศึกษาการพนันภายใต้แนวคิดเศรษฐศาสตร์ การเมืองในมุมมองสตรีนิยม (Feminist Political Economy) ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาเศรษฐกิจ ที่เน้นการตรวจสอบทุกซอกทุกมุมของชีวิตทางวัตถุ (Material Life)ของผู้หญิง บนฐานคิดเพศสถานะ (Gender)ที่ไม่ยอมรับการแบ่งงานตามเพศ (Sexual Division of Labors)ที่แบ่งพื้นที่ในบ้านเป็นพื้นที่ ของผู้หญิง (พื้นที่ส่วนตัว: Domestic Sphere)และพื้นที่นอกบ้านเป็นพื้นที่ของผู้ชาย(พื้นที่สาธารณะ: Public Sphere) เช่นเดียวกับโครงการวิจัยการพนันบอล อํานาจและความเป็นชายที่มองการพนัน งานวิจัยชิ้นนี้มีแนวคิดที่เป็นเสมือนเครื่องมือในการกำหนดทิศทางและการวิเคราะห์ข้อมูลในการ ศึกษาวิจัยอยู่ 3 ส่วนสำคัญ คือ ส่วนแรกเกี่ยวข้องกับการพนันบอลส่วนที่สองเกี่ยวข้องกัอุตสาหกรรม กีฬาฟุตบอลที่เป็นเสมือน “พื้นที่ของการแลกเปลี่ยน” ที่เกี่ยวข้องพัวพันไปกับผู้คนธุรกิจกิจกรรมและ กลุ่มองค์กรสมาคมต่างๆซึ่งดำเนินการผลิตรณรงค์สนับสนุนหรือดำเนินการจัดการกิจกรรม

ประสบการณ์และหรือธุรกิจที่เกี่ยวกับการกีฬาฟุตบอล และแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นชายที่เป็นสิ่งประกอบสร้างทางสังคม (Socially Constructed) และต้องแสดงออกมาและยืนยันผ่านปฏิบัติการทางสังคมต่างๆในชีวิตประจำวัน

ขณะที่โครงการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนัยเชิงนโยบายกรณีศึกษาการพนันในพื้นที่จังหวัดชายแดนอีสานใต้ (อุบลราชธานี-อำนาจเจริญยโสธร-มุกดาหารสุรินทร์-ศรีสะเกษ) และแหล่งพนันในเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น นักวิจัยได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพนันทั้งเชิงเนื้อหา (Content) และพื้นที่ (Area) ซึ่งแยกแยะออกเป็น 3 ส่วน คือส่วนแรกเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเภทและโอกาสของการพนันรวมถึงการพนันในเขตประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชายแดนไทยหรืออีกนัยหนึ่งคืออุปาทานของการพนัน (Supply Side) ส่วนที่สองเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้พนันในเชิงลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจหรืออีกนัยหนึ่งคืออุปสงค์ของการพนัน (Demand Side) และส่วนที่สามเกี่ยวข้องกับผู้เล่นและพฤติกรรมของผู้เล่น (Demand Side) ส่วนโครงการศึกษาเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบของบ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักวิจัยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นประกอบด้วย 6 แนวคิดหลักคือ แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมเชิงเศรษฐศาสตร์การเมือง,แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำ,แนวคิดเกี่ยวกับการสะสมทุนเบื้องต้น,แนวคิดเกี่ยวกับการพนัน,แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบและแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน

สำหรับโครงการศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ : กรณีศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 กับการพนันออนไลน์นั้น นักวิจัยได้ใช้ “ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่านเชิงพื้นที่” (Space Transition Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีอาชญาวิทยาทางคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่เปลี่ยนจากการกระทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งทางกายภาพมาสู่การแสดงพฤติกรรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยนำมาใช้ในการอธิบายลักษณะของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเล่นการพนันในโลกของความเป็นจริงไปสู่การเล่นการพนันออนไลน์และใช้“ทฤษฎีสัจนิยมทางกฎหมาย” (Legal Realism) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มุ่งเน้นในการศึกษาสภาพของกฎหมายในทางปฏิบัติ (Law in Action) นอกเหนือจากกฎหมายตามตัวอักษรหรืออบทบัญญัติของกฎหมาย (Law in Book) ทั้งนี้เพื่อเป็นกรอบในการศึกษามาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาบังคับกับการพนันในทางปฏิบัตินั้นเพื่อทำความเข้าใจและเพื่อศึกษาผลบังคับของกฎหมายตามตัวอักษรและผลบังคับในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น ในความเป็นจริง

จะเห็นได้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับการพนันในชุดโครงการวิจัยครั้งนี้มีการใช้แนวคิดทฤษฎีที่หลากหลายเพื่อเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วจึงทำให้มุมมอง/มโนทัศน์ที่มีต่อการพนันในโครงการวิจัยครั้งนี้มีหลากหลายและแตกต่างกันตามไปด้วย ดังนั้นชุดโครงการวิจัยการพนันในครั้งนี้จึงเป็นเสมือนการเปิดโลกทัศน์ของผู้คนที่มีการพนันในสังคมไทย

ภายใต้โครงการ/ชุดโครงการวิจัยทั้ง 12 เรื่องที่กล่าวมาข้างต้น นักวิจัยทั้งหมดได้พยายามชี้ให้เห็นถึงปรากฏการณ์การพนันในสังคมไทยซึ่งผู้สังเคราะห์สามารถแบ่งประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ ออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม/รูปแบบของการเล่นการพนัน (การศึกษาวิจัยในประเด็นนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเด็นย่อย คือประเด็นแรกเป็นการศึกษาพฤติกรรม/รูปแบบการเล่นการพนันที่อยู่เป็นฐานของวัฒนธรรมประเพณีและประเด็นที่สองเป็นการศึกษาพฤติกรรม/รูปแบบการพนันภายใต้รูปแบบบ่อนคาลิโน และสถานการณ์การเล่นการพนันรวมถึงการป้องกันการควบคุมการพนันในสังคมไทย (บางโครงการพยายามนำเสนอตัวแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากต่างประเทศ)

ในส่วนของเนื้อหาในการนำเสนอการสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยสามประเด็นหลักๆ คือ

ประเด็นแรกเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์บ่อนคาลิโนบริเวณชายแดนไทย

ประเด็นที่สอง เป็นการสังเคราะห์ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในแต่ละโครงการวิจัย

ประเด็นที่สามเป็นการสังเคราะห์แนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการการพนันในสังคมไทย

ประเด็นที่สี่เป็นข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

หวังว่ารายงานการสังเคราะห์งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นข้อสรุปเบื้องต้นที่ทำให้เห็นถึงรูปแบบสถานการณ์ สภาพปัญหา ที่เกิดขึ้นและเกี่ยวเนื่องตามมาจากการพนัน รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพนันสังคมไทย

บทที่ 2

สถานการณ์บ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย

การนำเสนอในบทที่ 2 นี้เป็นความพยายามที่จะทำให้เห็นภาพของสถานการณ์บ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทยทั้งในภาคเหนือ อีสานและตะวันออก รูปแบบและพฤติกรรมการเข้าไปเล่นการพนันของชาวไทยบริเวณชายแดนต่างๆ เหล่านี้ รวมถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและลบจากการเปิดบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย ดังนั้นประเด็นในการนำเสนอในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. บ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย
2. รูปแบบ/พฤติกรรมการเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน
3. ผลกระทบของบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย

1. บ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย

คาสีโนเป็นสถานบันเทิงที่มีกิจกรรมการพนันเป็นกิจกรรมหลัก โดยปกติแล้วคาสีโนมักจะสร้างร่วมกับโรงแรม, ร้านอาหาร, แหล่งช้อปปิ้ง ประเทศไทยเป็นประเทศที่ไม่อนุญาตให้เปิดบ่อนคาสีโนได้อย่างถูกกฎหมาย โดยการถกเถียงเรื่องบ่อนคาสีโนถูกกฎหมายในประเทศไทยยังอยู่ในระดับความเชื่อทางศีลธรรมหรือผลประโยชน์เชิงธุรกิจนอกจากนี้ยังขาดประสบการณ์การจัดการคาสีโนในประเทศไทยเนื่องจากเป็นข้อมูลในระดับประเทศมากกว่าจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในเชิงพื้นที่การถกเถียงเรื่องบ่อนคาสีโนในปัจจุบันมีประเด็นที่สำคัญ คือ (ชัยยงค์ ประดิษฐ์ศิลป์และคณะ, 2556)

1. บ่อนคาสีโน ก่อให้เกิดปัญหาโรคติดการพนันและนำผลกระทบมาสู่ครอบครัวหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2. บ่อนคาสีโนสร้างผลกระทบแตกต่างกันตามชนชั้นในสังคมหรือไม่ เช่น คนที่มีฐานะเล่นการพนันเพื่อความบันเทิง แม้จะเสียการพนันก็ไม่ถือว่าเป็นผลกระทบเชิงลบ แต่ถ้าคนยากจนมาเล่นการพนันก็จะเกิดกระทบเชิงลบได้ง่าย

3. บ่อนคาสีโนก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมโดยผู้เล่นเกิดภาวะหนี้สินจนต้องไปประกอบอาชญากรรมต่างๆ เช่น การคอร์รัปชันในหน้าที่การงาน หรือ การลักเล็กขโมยน้อย

4. บ่อนคาลิโน กระทบต่อปัญหาศีลธรรมหรือไม่เนื่องจากบ่อนคาลิโน จะมีผลกระทบทางศีลธรรมได้ก็ต่อเมื่อประชาชนในสังคมมีความเชื่อในศาสนาอยู่ ดังนั้นในกรณีที่คุณไม่นับถือศาสนาในใจแล้วการเล่นการพนันก็ไม่มีผลกระทบ

5. สถานที่ตั้งบ่อนคาลิโนในประเทศควรอยู่ในพื้นที่ใดระหว่าง คาลิโนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน คาลิโนที่อยู่ในย่านชุมชน หรือ คาลิโนผู้เกมส์ที่กระจายอยู่ตามชุมชนในเมืองและชนบท

6. การอนุญาตให้ประชาชนเข้าไปเล่นในบ่อนคาลิโนจะต้องมีเงื่อนไขหรือไม่เพื่อเป็นการจัดระเบียบบ่อนคาลิโนให้อยู่เป็นที่เป็นทางโดยไม่เป็นการทำร้ายประชาชนทั่วไป

7. การลงทุนของธุรกิจบ่อนคาลิโนมีลักษณะเป็นการแสวงหากำไรจากการผูกขาดเนื่องจากการจำกัดอุปทานเพื่อขยายกำไร ดังนั้นเครือข่ายลงทุนธุรกิจการพนันจะมีลักษณะอย่างไรและความเหมาะสมควรเป็นอย่างไร

8. การกำหนดบ่อนคาลิโนในประเทศไทยจะมีฐานะในรัฐอย่างไร กล่าวคือ มีจุดประสงค์เพื่อให้การพนันตอบสนองความต้องการของผู้เล่นที่มีอยู่หรือเป็นการมุ่งเก็บภาษีการพนันเป็นรายได้ของรัฐ

ในขณะที่ประเทศไทยยังมีข้อถกเถียงในเรื่องของธุรกิจการพนันครบวงจรในรูปแบบของคาลิโนยังคงเป็นการถกเถียงที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ ประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตติดต่อกับชายแดนไทยกลับอนุญาตให้เปิดบ่อนคาลิโนอย่างถูกกฎหมายการเปิดธุรกิจดังกล่าวนี้ มีนายทุนชาวไทยร่วมกับนายทุนประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลงทุนเปิดบ่อนการพนันแบบคาลิโนอย่างครบวงจรบ่อนการพนันที่อยู่ในบริเวณชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น มี ดังนี้

1. ชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา นั้นมีบ่อนคาลิโนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากที่สุดของพรมแดนประเทศเพื่อนบ้านด้านอื่น ๆ การลงทุนในบ่อนคาลิโนชายแดนของชนชั้นนำทางเศรษฐกิจและการเมืองในเขตชายแดนไทยกัมพูชาดังกล่าวนี้ ดำเนินการในกรอบของนโยบายของประเทศกัมพูชา ซึ่งมี 2 รูปแบบใหญ่ คือ

1. นโยบายบ่อนคาลิโนในเขตปกครองพิเศษเกิดขึ้นจากการต่อสู้ในสงคราม โคนล้มรัฐบาล เขมรแดง ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลเขมรแดงถึงแม้ว่าจะมีชัยชนะต่อเขมรแดงแต่ก็ไม่สามารถที่จะยึดครองพื้นที่ประเทศกัมพูชา ได้ทั้งหมด แต่จะมีพื้นที่บางแห่งหรือบางจังหวัดที่ยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มทหารเขมรแดงที่ยังมีอำนาจอยู่ ดังนั้นในพื้นที่เหล่านี้จึงถือว่าเป็นเขตปกครองพิเศษซึ่งรัฐบาลกลางไม่สามารถเข้ายึดครองได้ และด้วยความจำเป็นในการสะสมทุนของกลุ่มทหารที่มีอำนาจในพื้นที่ปกครองพิเศษก็จะสนับสนุนให้มีการตั้งบ่อนคาลิโนในเขตพื้นที่ของตน โดยผู้นำทหารดังกล่าวจะได้รับผลประโยชน์ จากการเปิดบ่อนในรูปแบบของหุ้นลมจากการลงทุนในบ่อน

ตัวอย่างเช่น นโยบายบ่อนกาสิโนในเขตปกครองพิเศษในช่วงที่ นายฮาน มีอำนาจจำกัดในราชธานีพนมเปญได้ผลักดันให้ลูกเขยเชื้อสายเวียดนามมาลงทุนทางธุรกิจบ่อนกาสิโน โดยเป็นการร่วมทุนของนักลงทุนกัมพูชา เวียดนามและจีน ในเขตจังหวัดไพลินประเทศกัมพูชาที่เป็นเขตอิทธิพลของ นายสมพร หรือที่รู้จักกันในบ่อนนากานอกจากนี้ในกรณีของจังหวัดไพลินในช่วงที่อยู่ภายใต้ อิทธิพลของ นายสมพร อดีตผู้นำเขมรแดงในสงครามเวียดนาม กองทัพของนายฮานไม่สามารถที่จะเข้าเอาชนะอิทธิพลของนายสมพรได้ จึงให้จังหวัดไพลินเป็นเขตปกครองพิเศษจังหวัดหนึ่งของประเทศกัมพูชา นายสมพร ซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่จึงเปิดให้นักลงทุนไทยที่เป็นเครือข่ายมาเปิดบ่อนกาสิโนในจังหวัดไพลิน โดยนายสมพรจะขอร่วมลงทุนด้วยการเป็นหุ้นส่วนในฐานะหุ้นลม

2. นโยบายบ่อนกาสิโนระดับชาติเกิดขึ้นในช่วงที่กลุ่มนายฮานสามารถรวมอำนาจของกลุ่มต่างๆ ในระดับท้องถิ่นให้ขึ้นตรงต่อส่วนกลางในราชธานีพนมเปญได้ ดังนั้นรัฐบาลกลางจึงกำหนดนโยบายบ่อนการพนันที่สามารถบังคับใช้ได้ทั่วประเทศ โดยไม่ถือว่ามีเขตปกครองพิเศษในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งตัวอย่างเช่น รัฐบาลนายฮานได้อนุญาตให้เปิดบ่อนกาสิโนอย่างถูกกฎหมาย โดยมีเงื่อนไข

1) อนุญาตให้สร้างอาคารบ่อนกาสิโนได้โดยบ่อนกาสิโนจะต้องอยู่ห่างจากเมืองหลวงอย่างน้อย 200 กิโลเมตร โดยเฉพาะในเขตพื้นที่เมืองหลวงอย่างน้อย 200 กิโลเมตร โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ชายแดนจะถือเป็นพื้นที่ที่อนุญาตให้มีการสร้างอาคารบ่อนกาสิโนได้

2) มีการกำหนดมาตรการเด็ดขาดจากรัฐบาลกัมพูชาในการควบคุมไม่ให้คนกัมพูชาเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนกาสิโน

3) มีระบบการจัดเก็บภาษีค่าสัมปทานสำหรับการจัดตั้งบ่อนกาสิโน เช่นกาสิโนที่ชายแดนตลาดโรงเกลือ จ.สระแก้ว เสียค่าสัมปทานปีละ 1 ล้านเหรียญสหรัฐ เสียค่าภาษีรายได้ต่อเดือน 30 เปอร์เซ็นต์ เป็นต้น

รัฐบาลกัมพูชากลายได้การนำของนายฮาน ได้อนุญาตให้มีการเปิดบ่อนกาสิโนถึง 18 แห่ง บ่อนกาสิโนที่ถูกกฎหมายทั้ง 18 แห่งนั้นส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตที่ติดต่อชายแดนกับประเทศไทย โดยบ่อนการพนันที่เกิดขึ้นในบริเวณชายแดนของประเทศไทยตามเขตติดต่อในจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ชายแดนจังหวัดสระแก้วพบว่ามียุทธกาสิโนที่เปิดให้บริการปัจจุบันอยู่แล้ว 9 แห่ง ได้แก่

- 1) สอติเคย์ ปอยเปต
- 2) สอติเคย์ฟาเลส
- 3) แกรนด์ ไดมอนด์
- 4) ปอยเปต ริสอร์ท

- 5) ทรอปิค กาน่า
- 6) คราวน์ คาสีโน
- 7) ปรีนเซท คาสีโน
- 8) เก็นดิง คาสีโน
- 9) สตาร์ เวกัส

บ่อนทั้ง 9 บ่อนนี้ตั้งอยู่บ้านปอยเปตอำเภอโอโฉว จังหวัดบันเตียเมียนเจย ห่างจากด่านตรวจคนเข้าเมืองคลองลึกประมาณ 100 เมตร

1.2 ชายแดนจันทบุรีกับกัมพูชานั้น มีบ่อนคาสีโนที่เกิดขึ้นในบริเวณชายแดนสองด้านคือ บ่อนคาสีโนที่ตั้งอยู่ในบริเวณจุดผ่อนปรนบ้านผักกาดและบ่อนบริเวณบ้านแหลม และบ้านซับริ

1.2.1 บ่อนคาสีโน ที่ตั้งอยู่ในบริเวณจุดผ่อนปรนบ้านผักกาด ติดต่อกับแนวชายแดนบ้านโอสกรอม กรุงไพลินมีอยู่ 5 แห่งคือ

1) บ่อนซีซาร์ อินเตอร์เนชั่นแนลเป็นคาสีโนแห่งแรกของพื้นที่ในเขตชายแดนบ้านผักกาด บ่อนดังกล่าวเป็นการร่วมทุนกันระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรีและการกินหุ้นลมของนายสมพรผู้ว่าราชการจังหวัดไพลิน ประเทศกัมพูชา ปัจจุบันถูกขายให้กับนายทุนไทยที่เรียกว่ากลุ่มไพลิน และปรับปรุงบ่อนคาสีโนที่ชื่อ ไพลิน ฟามิงโก

2) บ่อนไพลิน เป็นการลงทุนรวมกันของนักธุรกิจและนักการเมืองท้องถิ่น

3) บ่อนมงกุฎเพชร เป็นการลงทุนระหว่างนักการเมืองท้องถิ่นและนายพลกัมพูชา

4) บ่อนดริมเวริด เป็นการลงทุนระหว่างนายสมพร ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดไพลินในปัจจุบันกับนายทุนสิงคโปร์แต่ประสบปัญหาการขาดทุน จากนั้นจึงได้โอนกิจการมาให้แก่นักธุรกิจไทยเช่าต่อ แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

5) บ่อนเค.อาร์ วิกตอเรีย คาสีโน เป็นการลงทุนโดยนายสมพรกับเสียนักธุรกิจท้องถิ่น

นักธุรกิจที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในการลงทุนเปิดบ่อนคาสีโนบริเวณบ้านผักกาดนั้นมีพัฒนาการมาจากเครือข่ายของชนชั้นนำที่มีการทำธุรกิจในเขตชายแดนไทย - กัมพูชา ในอดีตจะมีการลงทุนทำบ่อนคาสีโน คือ เครือข่ายการทำธุรกิจเหมืองพลอย และเครือข่ายการทำธุรกิจไม้ในยุคที่เขมรแดงถูกเวียดนามบุก และสามารถยึดครองราชธานีพนมเปญ เมืองหลวงของกัมพูชาได้ห้วงเวลาดังกล่าวบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ได้เกิดการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มพันธมิตร

เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่างระหว่างชนชั้นนำสามกลุ่ม โดยเริ่มจากการสะสมทุนจากการทำเหมืองพลอย กลุ่มชนชั้นนำทั้ง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กลุ่มชนชั้นนำทหารไทย นำโดยพลเอกยุทธ กลุ่มนี้มียุทธศาสตร์ต้องการที่จะสนับสนุนเขมรแดงเพื่อเป็นกันชนให้กับประเทศไทยจากการรุกรานของเวียดนาม

2. กลุ่มชนชั้นนำทหารของเขมรแดงในเขตจังหวัดไพลินซึ่งนำโดยนายสมพร ผู้ว่าราชการจังหวัดไพลิน กลุ่มนี้มีเป้าหมายในการต่อต้านการรุกรานของประเทศเวียดนามโดยตรง

3. กลุ่มชนชั้นนำท้องถิ่นจันทบุรีที่ต้องการเข้าไปขุดพลอยหรือทำเหมืองพลอยจากจังหวัดไพลิน ซึ่งเป็นจังหวัดที่ถือว่ามีพลอยไพลินที่สวยงามที่สุดในโลก และมีจำนวนมาก

หลังจากปี พ.ศ. 2545 ที่พลอยในพื้นที่จังหวัดไพลินหมดลง กลุ่มชนชั้นนำท้องถิ่น จันทบุรีจึงหันมาทำธุรกิจทำไม้ เป็นธุรกิจที่ต่อเนื่องจากการทำเหมืองพลอย การตัดไม้ในจังหวัดไพลินนั้น เพื่อที่จะนำมาขายในประเทศไทย จนกระทั่งไม้ในจังหวัดไพลินหมดไป และหันมาทำธุรกิจการพนัน โดยจุดเริ่มต้นของ การเปิดบ่อนคาลิโนบ้านผักกาด เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ.2540 ด้วยการเปิดเป็นบ่อนแบบบ่อนเพิง หรือที่รู้จักกันในนาม “บ่อนหญ้าคา” บ่อนหญ้านั้น จะมีลักษณะเป็นเพิงโปร่ง โลง หลังคาทำด้วยใบหญ้าน้ำ พื้นจะเทปูนซีเมนต์ และจะมีเจ้าของ โต๊ะเอาอุปกรณ์การเล่นติดตั้งไว้สำหรับให้นักเล่นได้เข้ามาเล่น บางโต๊ะอาจมีพนักงานคอยเชียร์ แยกให้เข้าไปเล่น พนักงานเหล่านี้บางส่วนจะมาจากคนในชุมชนคลองใหญ่ โดยในระยะแรกมีสถานะเป็นเพียงสถานที่เล่นการพนันแห่งใหม่ของคนเล่นเดิมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ที่ต้องการเล่นการพนันอย่างปลอดภัย

ในระหว่างการดำเนินการของบ่อนหญ้าน้ำ ก็มีการสร้างอาคารของบ่อนไพลิน และหลังจากดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้มีมีเครือข่ายของกลุ่มชนชั้นนำ 3 กลุ่มเข้าร่วมลงทุน คือ

1. กลุ่มนายการ ซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นนำท้องถิ่นจันทบุรีได้รับอนุญาตประกอบกิจการเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยถือใบอนุญาตจากท้องถิ่นภายใต้อิทธิพลของนายสมพร

2. กลุ่มทุนฟลามิงโกที่เป็นกลุ่มทุนจากประเทศสิงคโปร์มีบทบาทในฐานะเป็นกลุ่มทุนที่นำเข้าเครื่องเล่นสมัยใหม่ เข้ามาในบ่อนคาลิโน

3. กลุ่มนายสมพรในฐานะเป็นเจ้าของพื้นที่ ซึ่งหมายถึงตัวเขาเพียงคนเดียวและเป็นการลงทุนในลักษณะของหุ้นลม มีบทบาทในการอำนวยความสะดวกและรับผลประโยชน์จากบ่อนคาลิโน

ผลประโยชน์จากการลงทุนธุรกิจบ่อนคาลิโนชายแดนบ้านฝักกาดได้ดึงดูดให้กลุ่มนายทหารโดยการนำกลุ่มของพลเอกอดิศักดิ์ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพบก ซึ่งเป็นนายทหารที่มีบทบาทในทางการเมืองที่สำคัญคนหนึ่ง ในช่วงรัฐบาล นายชิน โดยมีตำแหน่งเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง และกลุ่มนักธุรกิจในเมืองฯ เกิดความสนใจและพยายามเข้ามามีบทบาทร่วมในการลงทุนโดยขอซื้อหุ้นในธุรกิจบ่อนคาลิโน แต่ไม่สามารถจัดสรรผลประโยชน์ได้ลงตัวทำให้กลุ่มทุนจากสิงคโปร์ที่ใช้ชื่อว่า“กลุ่มฟลามิงโก” ถูกบีบให้ออกจากการร่วมลงทุนเนื่องจากไม่มีอิทธิพลทางการเมืองช่วยหนุน

เครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจและการเมืองในการลงทุนบ่อนคาลิโนชายแดนบ้านฝักกาดของกลุ่มนักธุรกิจจากกรุงเทพฯ ที่น่าสนใจอีกกลุ่มหนึ่งก็คือ กลุ่มนักธุรกิจภายใต้การนำของ นายนัท หรือที่รู้จักกันในกลุ่มของชาวบ้านฝักกาด และนักเล่นการพนันว่า เสียนัทอดีตผู้กำกับภาพยนตร์ที่สร้างผลงานที่มีชื่อแก่สาธารณชน หลังจากที่วางมือจากวงการภาพยนตร์ เสียนัทได้หันมาลงทุนธุรกิจม้าแข่งในกรุงเทพฯ มีการเปิดคอกม้าเป็นของตัวเองด้วยการซื้อพันธุ์ม้าจากต่างประเทศ แต่ธุรกิจม้าแข่งก็ประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาระบบการบริหารงานของราชตฤณมัยสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทำให้เสียนัทเลิกกิจการคอกม้า และหันมาลงทุนในธุรกิจบ่อนคาลิโนที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรีตามคำชักชวนของเครือข่าย

เสียนัทเข้ามาลงทุนในบ่อนคาลิโน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 การลงทุนในธุรกิจบ่อนคาลิโนของเสียนัทเกิดขึ้นภายใต้แนวความคิดเกี่ยวกับการเปิดบ่อนคาลิโน ว่า“มนุษย์ทุกคนเมื่อมีแล้วมักจะเล่นการพนันเพื่อความบันเทิง เริงสุขกันทั้งนั้น”ดังนั้นการเปิดบ่อนคาลิโนจึงมิได้หมายถึงการหาประโยชน์จากนักเล่นเพียงอย่างเดียว การพนันจึงเป็นธุรกิจหนึ่งที่หากมองในเชิงเศรษฐศาสตร์แล้วมีความคุ้มทุนในการที่จะลงทุนการเปิดบ่อนคาลิโนชายแดนในระยะแรกของ เสียนัทคือ การจ่ายเงินจำนวนมากเพื่อให้ได้ใบอนุญาตอย่างเป็นทางการจากรัฐบาล ด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งวิธีที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งในระบบและนอกระบบหลังจากที่ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นทางการแล้วการประกอบธุรกิจบ่อนคาลิโนยังจำเป็นต้องประสบกับการทุจริตจากผู้มีอิทธิพลทั้งประเทศไทยและประเทศกัมพูชา เช่น การขออนุญาตเพื่อสร้างอาคารให้กับหน่วยงานราชการ

ปี พ.ศ. 2541 กลุ่มทุนของเม้น ลูกชายนายท้วม คนสนิทของ นายฮาน ได้เข้ามามีบทบาทธุรกิจการพนันในพื้นที่จังหวัดไพลิน เนื่องจากได้ใบอนุญาตระดับชาติ ในช่วงนี้ประเทศกัมพูชาเกิดความขัดแย้งกันระหว่างรัฐบาลกลางภายใต้อิทธิพลของนายฮาน ที่พยายามควบคุมพื้นที่ทั้งหมดรวมถึงท้องถิ่น(เขตปกครองพิเศษ)ในจังหวัดไพลินด้วย ขณะที่จังหวัดไพลินเป็นพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของ นายสมพร อดีตผู้นำเขมรแดง ทำให้การประกอบธุรกิจบ่อน

คาสีโนของกลุ่มที่ร่วมลงทุนกับนายสมพร ซึ่งได้ใบอนุญาตระดับท้องถิ่น ต้องเสียค่าสัมปทาน ชำ้ซ้อน ขาดเอกภาพเนื่องจากต้องเสียสัมปทานทั้งรัฐบาลกลางและสัมปทานระดับท้องถิ่นสำหรับ ในช่วงเวลาดังกล่าวการลงทุนบ่อนคาสีโนจะต้องได้รับใบอนุญาตที่ต้องเสียเงิน 50 ล้านบาทเพื่อ เป็นการขอใบอนุญาตหรือที่เรียกว่าค่าสัมปทานชาติจากรัฐบาลกลาง ประกอบกับก่อนหน้านี้ ในช่วงปี พ.ศ.2540 นายการ ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ รวมทั้งมีนายทหารของฝ่ายไทย ได้มาขอร่วมลงทุนการประกอบธุรกิจบ่อนคาสีโนในฐานะหุ้นลม แต่นายการ ไม่ยอมเลยถูกขู่ฆ่า ทำให้ นายการ ถอนตัวจากการประกอบธุรกิจดังกล่าว

กลุ่มทุนของเม้น จึงได้ไปดึง นายสิทธิ อติตสมาชิกสภาจังหวัดจันทบุรี ใน เขต อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี และได้หันมาเล่นการเมืองระดับชาติด้วยการลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรในนามพรรคคนผลัดถิ่น เข้ามาร่วมลงทุนแทนที่กลุ่มของนายการเดิม นายสิทธิ จะเป็นที่รู้จัก กันในหมู่ของนักเล่นการพนันในพื้นที่อำเภอท่าใหม่ ในฐานะที่จัดสถานที่ให้คนมาเล่นการพนันได้ โดยไม่ต้องเสี่ยงต่อการถูกจับโดยใช้อิทธิพลทางการเมือง และทางเศรษฐกิจ การรวมลงทุนในธุรกิจ บ่อนคาสีโนชายแดนบ้านฝักกาดของ นายสิทธิ เป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกับช่วงที่นายสมพร โคนแรง บีบจากทางการรัฐบาลกลาง

อย่างไรก็ตามการดำเนินธุรกิจบ่อนคาสีโนในช่วงแรกได้เกิดการแตกแยก ระหว่างเครือข่ายชนชั้นนำของไทยและกัมพูชา เนื่องจากการเปิดบ่อนในช่วงแรกอยู่ภายใต้อิทธิพล ของผู้นำกัมพูชาที่ยึดครองพื้นที่จังหวัดไพลีน โดยอาศัยอดีตกองกำลังของเขมรแดง แต่หลังจากที่ จังหวัดไพลีนยอมรับอำนาจกลางของรัฐบาล นายฮาน การดำเนินธุรกิจของบ่อนคาสีโนจำเป็นต้อง ได้รับใบอนุญาตอย่างเป็นทางการ โดยเสียค่าสัมปทานและภาษีอย่างเป็นทางการ ดังนั้นการทำ ธุรกิจบ่อนคาสีโนจึงดำเนินมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

1.2.2 บ่อนบ้านแหลมตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านกุ่มเรียง อำเภอกุ่มเรียง จังหวัดพระ ตะบอง ตรงข้ามจุดผ่อนปรนบ้านแหลม ตำบลเทพนิมิตมีอยู่ 3 บ่อนคือ

- 1) บ่อนคาสีโน คราก้อน คลับ
- 2) บ่อนคาสีโน เจ้าพระยา คลับ
- 3) บ่อนคาสีโนRio Casino

จุดเริ่มต้นของการพัฒนาพื้นที่ชายแดนบ้านแหลมเริ่มต้นจากการเปิดบ่อน คาสีโนและจากนั้นจึงได้มีการเปิดเป็นตลาดการค้า “มีบ่อนบ้านแหลมก่อน แล้วจึงได้มีตลาดบ้าน แหลม” หลังจากมีบ่อนที่ชายแดนบ้านแหลมแล้ว ตลาดชายแดนบ้านแหลมจึงเกิดขึ้นตามมาโดยถือ ว่าเป็นธุรกิจครอบครัว ของ นายเกียรติ จากการมีบ่อนคาสีโนและตลาดบ้านแหลม นายเกียรติ จึง พยายามที่จะขยายจุดผ่านแดนชั่วคราวบ้านแหลม เป็น จุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลมและประสบ

ความสำเร็จเมื่อวันที่ 11 พ.ย. 2546 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย มีผลทำให้การเข้าออกตามบริเวณจุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวที่มีความสะดวกยิ่งขึ้นเพราะบางครั้งนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวไทยไม่จำเป็นต้องใช้Passport

บ่อนคาสิโนที่บ้านแหลมก็ใช้โมเดลการทำธุรกิจเช่นเดียวกับบ้านฝักกาด ก็คือ การมีบ่อนคาสิโนในเขตประเทศกัมพูชา และมีตลาดการค้าชายแดนในเขตประเทศไทย อย่างไรก็ตามก็ดีในกรณียุทธศาสตร์ บ่อนคาสิโนคราก่อนคลับ จะพบว่ามีความพยายามผลักดันให้ตลาดบ้านแหลมหรือที่เรียกว่าตลาดอินโดจีนในปัจจุบันเป็นตลาดการค้าที่สำคัญในพื้นที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรี แต่ไม่ประสบความสำเร็จ และไม่ถือว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญเนื่องจากตลาดดังกล่าวไม่มีจุดเด่นทางการตลาดเพียงพอที่จะเป็นจุดขายให้กับผู้มาซื้อสินค้าได้ เช่น สินค้าส่วนใหญ่จะมาจากตลาดโรงเกลือจังหวัดสระแก้ว ซึ่งชาวบ้านในแถบนั้นสามารถที่จะเดินทางไปตลาดโรงเกลือได้ด้วยตนเอง โดยเส้นทางลัดในระยะทางเพียงประมาณ 60 กิโลเมตร

การดำเนินธุรกิจของบ่อนคราก่อนคลับเกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงนโยบายที่ไม่เป็นทางการของประเทศกัมพูชา แต่เนื่องจากไม่ได้อยู่บนที่เขตอิทธิพลของนายสมพร จึงขึ้นอยู่กับอิทธิพลของนายฮาน โดยตรง จึงไม่เกิดปัญหาการแบ่งสรรผลประโยชน์ ดังเช่นที่เกิดกับบ่อนคาสิโนชายแดนบ้านฝักกาด ปัจจุบันบ่อนคราก่อนคลับ ดำเนินการภายใต้นโยบายที่เป็นทางการในระดับชาติของกัมพูชาโดยจะต้องมีการเสียเงินให้แก่รัฐบาลกัมพูชา ใน 3 รูปแบบใหญ่ๆ คือ

1. การเสียค่าใบอนุญาตให้เปิดบ่อนคาสิโนให้แก่รัฐบาลกัมพูชา ซึ่งอยู่ในวงเงินตั้งแต่ 20-80 ล้านบาท
2. การเสียค่าต่อใบอนุญาตเป็นรายปี โดยเฉลี่ยแล้วปีละ 5-6 แสนบาท
3. การเสียภาษีรายได้ของบ่อนเป็นรายเดือน ซึ่งพิจารณาจากรูปแบบการเล่นพนันเช่น ภาษีสล็อตมีฐานภาษีมาจากการจำนวนเครื่อง

1.2.3 บ่อนบ้านซันตารี ตั้งอยู่อำเภอพนมปรีก จังหวัดพระตะบอง ตรงข้ามจุดผ่อนปรนบ้านซันตารีตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว บ่อนนี้เป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักธุรกิจชาวเกาหลีกับนักลงทุนชาวไทย

1.3 ด้านชายแดนจังหวัดตราด คือโครงการเกาะกง อินเตอร์เนชั่นแนล รีสอร์ททคลับ ตั้งอยู่บ้านจามเยี่ยม อำเภอมณฑลสีมา จังหวัดเกาะกง ตรงข้ามจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด ห่างจากจุดผ่านแดนถาวร ประมาณ 800 เมตร ผู้ดำเนินการคือ นายพัค สุภาภา อดีตผู้อพยพเชื้อสายไทยเกาะกง โอนสัญชาติเป็นคนไทยและอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเกาะกง บ่อนนี้ตั้งอยู่บริเวณชายเขาริมทะเลมีบ้านพักตากอากาศที่เพียบพร้อมด้วยเครื่องอำนวยความสะดวก

ความสะอาด รั้วน้ำตลอดคาน้ำ ทำเรื่อน้ำลึกยาวประมาณ 500 เมตร สามารถรองรับเรือสินค้าความจุ
กว่า 2,000 ตัน นอกจากนี้ในอนาคตยังมีโครงการสร้างสนามบิน

บ่อนคาสีโนเกาะกงมีพื้นที่นับหมื่นไร่ ซึ่งบริษัทในกลุ่มเครือข่ายของเสี่ยพัคนี้
ครอบคลุมธุรกิจทั้งคาสีโนและโรงแรม เช่น นิคมอุตสาหกรรม ศูนย์ผลไม้ อาคารพาณิชย์ให้เช่า
ถนนส่วนบุคคลและสะพานข้ามแม่น้ำ นอกจากนั้นเสี่ยพัคยังมีธุรกิจระดับชาติกัมพูชาที่สำคัญ เช่น
ธุรกิจบุหรี โรงแรมในกรุงพนมเปญ การทำไร่ปลูกอ้อยขนาดใหญ่ (Plantation) การที่เสี่ยพัค
สามารถสะสมทุนจนมีกิจการมากมายใหญ่โตเช่นนี้ในเขตชายแดนไทยและกัมพูชาได้นั้นเป็น
เพราะเสี่ยพัคถือได้ว่าเสี่ยพัค เป็นผู้ใกล้ชิดกับนายฮาน นายกรัฐมนตรีของกัมพูชามากที่สุด จนมีผู้
กล่าวว่าเสี่ยพัคเป็นกระเป๋านายฮาน

นอกเหนือจากการได้รับตำแหน่งออกญาและเป็นวุฒิสมาชิกของเกาะกงแล้ว เสี่ยพัคเกิด
ที่อำเภอเสาชิง และอพยพเข้ามาอยู่ที่ตราดในช่วงที่เกิดสงครามกัมพูชา และการเข้ามาอยู่ในประเทศ
ไทยในครั้งนี้ทำให้เขาได้รับสัญชาติไทย และใช้นามสกุล สมใจ เสี่ยพัค ถือว่าเป็นคนไทยเกาะกง ที่
ถือ 2 สัญชาติ คือ สัญชาติไทย และสัญชาติกัมพูชา หรืออาจ สามารถพูดได้ 3 ภาษาคือไทยจีน และ
เขมร ทำให้เริ่มทำการค้าขายตั้งแต่ยุคเริ่มต้นๆ โดยกระบวนการสะสมทุนของเสี่ยพัคเริ่มต้นขึ้นจาก
การเป็นลูกจ้างล้างเครื่องเรือและต่อมาได้ร่วมกับเพื่อนทำการค้ารถยนต์เก่านำเข้าจากสิงคโปร์ และ
ต่อมาได้ร่วมกับเพื่อนทำการค้าเครื่องยนต์ และลงทุนรับซื้อกุ้งในฐานะพ่อค้าคนกลาง เสี่ยพัคได้ผัน
ตัวมาเป็นนักธุรกิจขนาดใหญ่ได้เมื่อได้รับสิทธิจากสิงคโปร์ ในการนำเข้าเครื่องยนต์เก่า ซึ่งทำให้
เสี่ยพัคสร้างรายได้ให้กับตนเองมากพอที่จะดำเนินธุรกิจอย่างอื่น เช่น การเปิดเกาะกงรีสอร์ทกลับ
บริเวณชายแดนไทยกัมพูชา

โดยบ่อนคาสีโนของเสี่ยพัคนี้มีพัฒนาการก้าวหน้ามาจากบ่อนที่ชาวเรียกกันเมื่อก่อนว่า
บ่อนป่า ซึ่งมีลักษณะเป็นเพิงไก่อ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเกาะกง และอดีตกำนันหาดเล็กเป็น
เจ้าของ รูปแบบการเล่นในบ่อนป่าที่เป็นคาสีโนอย่างดั้งเดิมทั้งของไทยและกัมพูชา เช่น การเล่นไพ่
การเล่นฮอโปง ซึ่งคล้ายคลึงกับของไทยต่อมาเสี่ยพัคจึงได้ซื้อที่ดินและได้ปรับบ่อนมาเป็นรูปแบบ
โรงแรมขนาดเล็ก จนในที่สุดได้ลงทุนสร้างโรงแรมเกาะกงรีสอร์ท และทำโรงแรมในระดับ 5 ดาว
ในกัมพูชา ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.4 ด้านชายแดนจังหวัดสุรินทร์ มีการเปิดบ่อนการพนัน “รอยัลฮิลล์ ไฮเต็ล”
บริเวณตลาดโอเสม็ด อำเภอสำโรง จังหวัดอุดรธานี ห่างจากจุดผ่อนปรนช่องจอม อำเภอกาบเชิง
ประมาณ 100 เมตร มีคาสีโนขนาดใหญ่ 2 แห่งคือ

1) โอเสม็ด รีสอร์ท ของนายพัค สุภาภา หรือ ลียงพัค นักธุรกิจสองสัญชาติ
สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2543 มีห้องพักรวม 210 ห้อง

2) คาสีโนรอยัลฮิลล์ ไฮเทล ของกลุ่ม ลิมเฮงกรุ๊ป โดยนายลิมเฮง นักธุรกิจชาวกัมพูชา ร่วมหุ้นกับนักธุรกิจสิงคโปร์และไทย

1.5 ด้านชายแดนจังหวัดศรีสะเกษ คาสีโนพนันสง่างารีสอร์ท ตั้งในพื้นที่ อ.อตุลลงเวง จ.เสียมเรียบ กัมพูชา เปิดทำการเมื่อเดือนมกราคม 2555 อยู่ตรงข้ามได้แก่บริเวณชายแดนด่านช่องสง่างำ อำเภอกุสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งห่างจากด่านช่องสง่างำประมาณ 200 เมตร ที่พ่อค้าแม่ค้าชาวกัมพูชาขายของอยู่ในปัจจุบัน เป็นพื้นที่ที่ไทยกับกัมพูชาได้เจรจากันให้เป็นพื้นที่ผ่อนปรน เพื่อการค้าแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจ บ่อนคาสีโนสง่างารีสอร์ท มีนักธุรกิจเอกชนกัมพูชา คือ ออกยา ลิมเฮง ได้รับสัมปทาน และ คาสีโนของพลเอก เตีย สด ซึ่งกำลังดำเนินการก่อสร้าง

2. บ่อนบริเวณชายแดนไทย - พม่า มีบ่อนคาสีโนที่เกิดขึ้นในเขตระหว่างชายแดนไทยในจังหวัดต่าง ๆ กับพม่าดังต่อไปนี้

2.1. ชายแดนด้านจังหวัดเชียงรายนั้นมีบ่อนคาสีโนที่อยู่บริเวณพื้นที่เขตรอยต่อของจังหวัดเชียงรายกับพม่า ดังนี้ ได้แก่

1) บ่อนฮ่องลึก ตั้งอยู่บริเวณบ้านหลวง ตำบลฮ่องลึก อำเภอท่าจี้เหล็ก จังหวัดท่าจี้เหล็ก มีขุนศึกสามอดีตสมาชิกกลุ่มกองทัพเมืองไต (Mong Tai Army - MTA) เป็นผู้ดำเนินการ โดยมี นายหวู จิง แหลงชาวจีนฮ่อสัญชาติไทยเป็นนายทุน

2) บ่อนปงถุน ตั้งอยู่บริเวณเขตปงถุน อำเภอท่าจี้เหล็ก เจ้าของบ่อนเป็นชาวพม่าเชื้อสายจีน

3) บ่อนท่าล้อ ตั้งอยู่บริเวณอาคารพาณิชย์ในตลาดท่าจี้เหล็ก ใกล้ห้างสิงคโปร์ บริเวณชายแดนแม่สาย - ท่าจี้เหล็ก เจ้าของบ่อนเป็นชาวพม่าเชื้อสายจีน

4) บ่อนสันทราย ตั้งอยู่บริเวณบ้านสันทราย อำเภอท่าจี้เหล็ก เจ้าของบ่อนเป็นชาวพม่า

5) บ่อนการพนัน ริเวอร์ คลับ (River Club North Top Myanmar) บริเวณบ้านมะก่าห้วคำ จังหวัดท่าจี้เหล็ก ซึ่งเป็นการร่วมทุนระหว่าง บริษัท เอ็ม วาย เอ็ม กรุ๊ป จำกัด ของอดีตนักการเมืองไทยกับเจ้าของบริษัท เอ็ม วาย เอ็นเตอร์ไพรส์ ชาวพม่า ทางกรพม่าได้มีคำสั่งให้ยุติการดำเนินการจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากผิดกฎหมายของพม่า

6) โครงการ โกลเด็นท์ ไทรแองเกิลแอนด์ พาราไดซ์ รีสอร์ท ดำเนินการโดยบริษัททิวทัศน์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัดของนักการเมืองระดับชาติ โดยบริษัท ฯ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินเนื้อที่ประมาณ 4,000 ไร่เป็นเวลา 40 ปี กับรัฐบาลพม่า ต่อมาเมื่อต้นปี พ.ศ.2542 บริษัททิวทัศน์ฯ ขอเปิดจุดผ่อนปรนที่บ้านสบรวกตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เพื่อรองรับและอำนวยความสะดวก ในการเดินทางข้ามไปเล่นคาสีโนซึ่งตั้งอยู่ตรงข้ามจุดชมวิวมหามกุฏสิมพลอง บ้าน

สปรก แต่ปรากฏว่าทางการไทยยังไม่อนุมัติอย่างไรก็ตามเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2542 กลุ่มผู้ดำเนินการได้เปิดให้บริการบ่อนคาสิโนอย่างไม่เป็นทางการ

2.2 ด้านชายแดนในจังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีบ่อนคาสิโนเกิดขึ้นใน 2 พื้นที่สำคัญ ได้แก่

1) บ่อนที่บ้านเตาดิน ตำบลเวียง อำเภอฝาง โดยนักธุรกิจชาวไทยในอำเภอฝาง เปิดให้เล่นการพนันที่บ้านหลายประเภท เช่น ไพ่ ไฮโล รวมทั้งสล็อตเกอร์ นักการพนันส่วนใหญ่เป็นชาวจีนฮ่อ ในเขตอำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ พ่อค้า และกลุ่มว่า (United Wa State Army – WSA) จากอำเภอแม่ฮาด จังหวัดเชียงใหม่ บ่อนดังกล่าวมีเงินหมุนเวียนวันละประมาณ 50,000 - 1,000,000บาท

2) พื้นที่อำเภอเวียงแหง ได้แก่บ่อนการพนันที่บ้านปางก้าก่อ ในเขตพม่า ห่างจากช่องทางหลักแต่่ง บ้านหลักแต่่ง ตำบลเปียงหลวงอำเภอเวียงแหง ประมาณ 500 เมตร โดยมีชาวจีนฮ่อ ชาวไทยและเจ้าหน้าที่ตำรวจในอำเภอเวียงแหงเป็นผู้ลงทุนและมอบหมายให้คนใกล้ชิดเป็นผู้ดูแลกิจการของบ่อนทั้งหมดกลุ่มนักพนันเป็นชาวจีนฮ่อ ชาวลีซอชาวไทยและชาวไทยใหญ่ที่มีฐานะดีในเขตอำเภอเวียงแหง เดินทางเข้าไปเล่นเป็นประจำ ส่วนนักการพนันจากอำเภอฝาง และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เดินทางเข้าไปเล่น

2.3 ด้านชายแดนจังหวัดระนอง บ่อนการพนันอยู่ในพื้นที่จังหวัดเกาะสอง ตรงข้ามอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีอยู่หลายแห่งดำเนินการโดยนายทุนชาวพม่าร่วมกับนายทุนต่างชาติ ประกอบด้วย

1) บ่อนเกาะสน หรือบ่อนอันดามันคลับ ตั้งอยู่ตรงข้ามตำบลปากน้ำอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนองตั้งอยู่ภายในโรงแรมอันดามัน คลับ บนเกาะสน จังหวัดเกาะสอง เป็นบ่อนคาสิโนชายแดนแห่งแรกๆ ที่เปิดบริการ ผู้ลงทุนคือบริษัท เวสต์ กรุ๊ป ของนักธุรกิจชาวไทย โดยทำสัญญาเช่ากับรัฐบาลทหารพม่า 30 ปี

2) บ่อนในตำบลถั่วฝักยาว อำเภอเกาะสอง จังหวัดเกาะสอง เป็นบ่อนการพนันที่ใหญ่ที่สุดในอำเภอเกาะสอง เปิดดำเนินการเมื่อ พ.ศ.2539 โดยนักธุรกิจไทย มีนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศรวมทั้งชาวพม่าในพื้นที่เข้าไปเล่นพนันซึ่งมีหลายประเภท นอกจากนี้ บ่อนการพนันยังแฝงในร้านอาหารและบ้านเดี่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากโรงแรมอันดามัน คลับ

2.4 ด้านชายแดนจังหวัดตาก มีบ่อนเมียวดี ริเวอร์ไซด์ รีสอร์ท ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำเมย จังหวัดเมียวดี ตรงข้ามกับท่าเรือทองดีบ้านริมเมย ตำบลท่าสายลวด อำเภอ แม่สอด ห่าง

จากสะพานมิตรภาพไทย - พม่า ไปทางทิศเหนือประมาณ 500 เมตร เป็นโครงการของนักธุรกิจพม่า - ไทยใหญ่ ร่วมทุนกับกลุ่มนักธุรกิจมาเลเซีย

3. บริเวณชายแดนไทย - ลาว มีบ่อนคาสิโนที่ตั้งอยู่ในโครงการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณภูเขาควายและทะเลสาบน้ำเงิน เขตเมืองทูละคม แขวงเวียงจันทน์ เรียกว่า แคนสวรรค์ น้ำจืด รีสอร์ท มีที่ตั้งอยู่ห่างจากกำแพงนครเวียงจันทน์ ไปตามเส้นทางหมายเลข 10 ประมาณ 60 กิโลเมตร รีสอร์ทแห่งนี้เป็นโครงการร่วมทุนระหว่างนักธุรกิจชาวมาเลเซีย ในนาม บริษัทลาว - ซูเยน พัฒนา จำกัด (Lao-Syuen Development Co.Ltd.) กับรัฐบาลลาว โดยกระทรวงป้องกันประเทศมีเงินลงทุนทั้งสิ้น 211 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในแต่ละวันจะมีนักพนันไม่น้อยกว่า 200 คน ส่วนใหญ่เป็นคนไทย เดินทางข้ามฟากแม่น้ำโขงที่สะพานมิตรภาพไทย - ลาว แล้วต่อรถตู้ที่บริษัทจัดไว้บริการฟรีแก่ลูกค้า การทำตลาดของบ่อนคาสิโนแห่งนี้ จะใช้วิธีการตั้งตัวแทนจัดหาลูกค้าขึ้นในแต่ละประเทศสำหรับประเทศไทยมีตัวแทนที่จังหวัดอุดรธานี และที่กรุงเทพมหานคร ให้บริการท่องเที่ยวไปลาวและจัดหาลูกค้าให้กับบ่อนด้วย ซึ่งได้มีการลงนามสัญญาอย่างเป็นทางการ

โครงการสะพานเวกัสฯ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเคียน เมืองโกสอนพรหมวิหาร แขวงสะพานนะเขต ใกล้กับสะพานมิตรภาพ 2 (มุกดาหาร - สะพาน นะเขต) มีมูลค่าการลงทุนรวม 18.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ที่สุดโครงการหนึ่งของแขวงสะพานนะเขต ได้รับความอนุเคราะห์จากรัฐบาลลาว ให้เริ่มก่อสร้างในปี 2550 และเปิดให้บริการราวกลางเดือนตุลาคม 2551 ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างมุกดาหารกับสะพานนะเขตสร้างเสร็จ สะพานเวกัสนั้นอยู่ห่างสะพานเพียง 3 กิโลเมตร มีการอำนวยความสะดวกจัดรถรับส่งนักพนันจากด่านตรวจคนเข้าเมืองมุกดาหารถึงประตูบ่อน ในอนาคตโครงการยังมีแผนสร้างสนามกอล์ฟ และไนต์คลับอีกหลายแห่งในพื้นที่รอบโครงการเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว โรงแรมสะพานเวกัสมีพื้นที่ทั้งหมด 125 เอเคอร์ โครงการแรกของสะพานนะเขตเวกัสและคาสิโน ใช้งบประมาณในการก่อสร้างประมาณ 70 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็นตึกสูง 3 ชั้น ประกอบด้วยห้องพัก 180 ห้อง ห้องเกมส์ คาสิโนที่มีพื้นที่ขนาด 4,950 ตารางเมตร แบ่งเป็นเครื่องเล่นสล็อต 300 เครื่อง โต๊ะเกมส์ 80 โต๊ะ ร้านอาหารนานาชาติ แคนเตอร์บาร์ เครื่องดื่ม ศูนย์บันเทิง สปาแหล่งช้อปปิ้งที่ทันสมัยและสระว่ายน้ำที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ของ สปป.ลาว ส่วนโครงการที่ 2 เป็นตึกสูง 10 ชั้นอยู่บริเวณด้านหลังของโครงการแรก ใช้งบประมาณในการก่อสร้างประมาณ 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกาประกอบด้วย ไนต์คลับเซาว์น่า จากุซซี่ ศูนย์ดูแลสุขภาพ นวดแผนโบราณ ซึ่งจุดประสงค์หลักของโครงการที่ 2 คือ ห้องประชุมสัมมนา และเน้นสร้างรีสอร์ท ให้สมบูรณ์แบบที่สุดในแขวงสะพานนะเขต

สำหรับสหัสวันเวกัสจะเน้นให้บริการลูกค้าทั่วไปรวมทั้งนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาหาประสบการณ์อื่นๆนอกจากการเล่นคาสีโนเช่นช้อปปิ้งสปาสระว่ายน้ำรับประทานอาหารหรือมาเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอื่นๆของแขวงสหัสวันนะเขตโดยได้รับการติดต่อจากบริษัทท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมากกว่า 100 บริษัททั้งจากประเทศสหรัฐอเมริกาญี่ปุ่นเวียดนามและประเทศไทยเพื่อที่จะพาลูกทัวร์มาพักและใช้บริการของสหัสวันนะเวกัสจากข้อมูลของชั้นนับปัจจุบันมีห้องพักทั้งหมด 499 ห้องซึ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเฉลี่ย 4,000 คนต่อวันโดยให้บริการรถรับส่งเบ็ดเสร็จสำหรับลูกค้าทั้งหมดที่เดินทางมาถึงสนามบินนานาชาติสหัสวันนะเขตและชายแดนไทยสำหรับแขกวีไอพีสหัสวันเวกัสจะจัดรถรับส่งและมีห้องพักเฉพาะและยังวางแผนที่จะเริ่มต้นเที่ยวบินเช่าเหมาลำระหว่างสหัสวันนะเขตกรุงเทพมหานครในอนาคตอีกด้วย

การเปิดบ่อนบริเวณริมชายแดนไทยนั้นจะพบว่าทางการของประเทศเพื่อนบ้านที่เปิดธุรกิจบ่อนคาสีโนในรูปแบบของการให้สัมปทาน เนื่องจากมีเป้าหมายที่จะใช้บ่อนการพนันเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวและนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศที่ใช้หมุนเวียนภายในประเทศจากการสำรวจพบว่า บ่อนการพนันบริเวณชายแดนสามารถดึงเงินจากนักพนันชาวไทยที่ไปเล่นการพนันได้ถึงประมาณวันละ 100 ล้านบาท หรือประมาณปีละ 40,000 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นด้านพม่าวันละประมาณ 50 ล้านบาท ด้านลาววันละประมาณ 10 ล้านบาท และด้านกัมพูชาวันละประมาณ 40 ล้านบาท เนื่องจากบ่อนการพนันแต่ละแห่งจะตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรนทางการค้า ซึ่งสะดวกสำหรับนักพนันที่จะเดินทางเข้าไปแสวงโชค

2. รูปแบบ/พฤติกรรมกรเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน

2.1 รูปแบบของการเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน

กล่าวได้ว่าส่วนหนึ่งของลูกค้าของบ่อนคาสีโนชายแดนไทย ซึ่งชาวบ้านเขตชายแดนเข้าสู่การเป็นนักพนันชายแดน ในบ่อนคาสีโน ได้ในหลายรูปแบบของการผ่านเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ เครือข่ายที่มีการจัดการที่ชัดเจนของธุรกิจที่เรียกว่า “การขึ้นทัวร์” เครือข่ายญาติพี่น้อง เครือข่ายเพื่อนฝูง เครือข่ายการเดินทางร่วมกันในฐานะนักท่องเที่ยว เครือข่ายภายในครอบครัวเดียวกัน และการเดินทางไปคาสีโนแบบส่วนตัวโดยไม่พึ่งเครือข่ายโดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะการจัดการเครือข่ายผ่านธุรกิจการขึ้นทัวร์เป็นหลัก โดยการส่งเสริมการตลาดของธุรกิจคาสีโนที่จะดึงดูดนักพนันให้เดินทางไปเล่นในคาสีโนมีวิธีการ ดังนี้

1. การอำนวยความสะดวกในการเดินทางการตลาดของบ่อนคาสีโนเป็นหัวใจสำคัญในการจูงใจและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้กับลูกค้าที่เข้ามาเล่น โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกในการเดินทางถือเป็นกลยุทธ์หลักที่บ่อนคาสีโนหลายแห่งนิยมนำมาใช้

สามารถสรุปรูปแบบการอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้กับลูกค้าผู้เล่นพนันได้ 2 รูปแบบหลัก คือ

1.1 การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยรถตู้ การอำนวยความสะดวกในรูปแบบนี้ถือเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับผู้เล่นพนันรายย่อยเข้าสู่บ่อนคาสีโนการให้ความสะดวกในการเดินทางโดยรถตู้ตั้งอยู่บนหลักการให้ผู้เล่นนั่งรถฟรี คือ ผู้เล่นการพนันจะต้องเสียค่าตัวรถไปก่อนล่วงหน้าและเมื่อถึงบ่อนคาสีโนก็จะนำตัวไปแลก ship เพื่อนำไปเล่นการพนันต่อไป ในการจัดระบบรถตู้เป็นนโยบายที่ใช้เป็นหลักในบ่อนคาสีโนของกลุ่มไพลินที่บ้านพักกาดบ่อนคาสีโนดังกล่าวจะจัดระบบคิวรถตู้ในอำเภอเมืองจันทบุรีตามเจ้าของคิว หรือหัวหน้าคิว โดยใช้บัตรรถตู้ที่มีสีต่างๆ กัน

1.2 การอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยรถทัวร์ เป็นระบบอำนวยความสะดวกในการเดินทางให้กับผู้เล่นพนันคล้ายกับระบบรถตู้ แต่ระบบรถทัวร์จะเน้นไปที่กลุ่มผู้เล่นรายใหญ่ หรือกลุ่ม VIP ที่เดินทางมาจากกรุงเทพและปริมณฑล กลุ่ม VIP และจะมีการแลก Ship ขึ้นต่ำ 4,000 บาทขึ้นไป นักเล่นกลุ่ม VIP ที่เข้ามาเล่นในแต่ละครั้งจะอยู่เล่นในบ่อนคาสีโนเป็นเวลาหลายวัน โดยเฉพาะหากเป็นช่วงวันหยุดจะมีนักเล่นพนันที่มาในระบบรถทัวร์มากกว่าวันธรรมดา นักเล่นกลุ่มนี้จะได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากทางบ่อนคาสีโน

2. การจับรางวัลการส่งคู่อิงชิงโชค เป็นรูปแบบการส่งเสริมการขายที่นำมาใช้เพื่อดึงดูดใจนักเล่นพนันให้เข้ามาเล่นในบ่อนคาสีโนมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีบ่อนคาสีโนหลายแห่ง เช่น ชายแดนบ้านพักกาด จำเป็นต้องสร้างระบบการส่งเสริมการตลาดเพื่อแข่งขันในการดึงดูดใจลูกค้าสำหรับวิธีการในการส่งเสริมการตลาดด้วยการจับรางวัลและการส่งคู่อิงชิงโชค ก็คือ ทางบ่อนคาสีโนจะมีการกำหนดเกณฑ์ว่าหากนักเล่นพนันคนใดเล่นพนันตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. การสร้างระบบการให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่ง การสร้างกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดอีกวิธีหนึ่งคือ การสร้างระบบการให้บริการต่อลูกค้าหรือนักเล่นพนันให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดในการที่จะเข้ามาเล่นในบ่อนคาสีโน และจะต้องแตกต่างจากบ่อนคาสีโนข้างเคียงเพื่อเป็นจุดขายให้กับบ่อน

4. การบริหารระบบการเล่นการพนันแบบมิได้มีเสีย สำหรับการสร้างกลยุทธ์ในการดึงดูดใจนักเล่นพนันอีกวิธีการหนึ่งก็คือ การสร้างระบบการเล่นที่ยุติธรรมให้กับนักเล่นพนัน ให้มีโอกาสได้และโอกาสเสียเท่าๆ กัน เพื่อให้ลูกค้าหรือนักเล่นพนันเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าจะไม่โดนโกงจากบ่อนคาสีโน

การก่อตัวของเครือข่ายคาสีโนชายแดนนั้นเกิด ทั้งตามธรรมชาติผ่านระบบเครือข่ายและเพื่อนฝูงที่รู้จักคุ้นเคยกัน และผ่านการจัดตั้งและการจัดการอย่างเป็นระบบเชิงธุรกิจ แต่เป็นธุรกิจใต้

ดินที่สนับสนุนจากเจ้าของคาสีโนในประเทศเพื่อนบ้านที่สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายแม่ท้าว ลูกท้าว และการจัดการท้าวผ่านระบบการขึ้นท้าว การทำตามเงื่อนไขการขึ้นท้าวทั้งการลงทุน การจัดการ ผ่านการแลกชิป การตั้งพนันเงินในการเล่น การมีจำนวนคนท้าวในแต่ละครั้ง การกำหนด ค่าตอบแทนที่ชัดเจนกับคนทำท้าว คนท้าว ค่ารถ ค่าบริการและอื่นๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเข้าสู่อาชีพเจ้าของท้าว นักพนันการเข้าสู่อาชีพเจ้าของท้าวเกิดขึ้นได้หลายกรณี ได้แก่ การรับช่วงท้าว นักพนันต่อจากคนในครอบครัว การทำท้าวร่วมกับญาติ การทำงานเกี่ยวข้องกับ ท้าวพนันทำให้เห็นช่องทางในการเข้าสู่อาชีพเจ้าของท้าว นักพนันที่ทำอาชีพเจ้าของท้าว การ เข้าสู่อาชีพเจ้าของท้าวมีการใช้เครือข่ายของญาติพี่น้อง ประสบการณ์ในการทำงานหรือการเป็นนัก พนันมาก่อน โครงสร้างการประสานกันของเครือข่ายในการเข้าสู่อาชีพเจ้าของท้าวมีลักษณะที่ไม่ เป็นทางการ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว เห็นใจกัน สามารถที่จะยอมรับง่ายมากขึ้นระหว่างกลุ่มผู้ เข้ามาค้าหรือแลกเปลี่ยน หรือเลือกที่จะรับหรือไม่รับการแลกเปลี่ยนตามสถานการณ์หรือการตกลง กันภายใต้ความสัมพันธ์กันแบบไม่มีลำดับชั้นสูงหรือต่ำกว่ากันทางสังคม เป็นเครือข่ายทางสังคมที่ เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัวมาก

2. การจัดองค์กรเครือข่ายการพนันข้ามแดนผ่านผู้กระทำการการเล่นการพนันบริเวณ ชายแดนไทย-กัมพูชา มีการจัดระบบอย่างชัดเจนของผู้กระทำการภายในเครือข่ายการพนันข้ามแดน ได้แก่ นายทุนที่ทำการลงทุนด้วยการเป็นนายหน้าซื้อชิปโปรโมชัน เจ้าของท้าวรายย่อยมีการสร้าง เครือข่ายในการแลกเปลี่ยนลูกท้าวระหว่างกัน ลูกท้าวและเจ้าของท้าว และคนขับรถตู้ ผู้เล่นผ่าน ผู้ จัดท้าวและเจ้าของคาสีโน เป็นการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กันในแนวตั้ง ซึ่งแสดงถึงการใช้อำนาจและระบบอุปถัมภ์ ไม่มีความไว้วางใจ อยู่ได้ด้วยผลประโยชน์ ต่างตอบแทนฝ่ายหนึ่งเกื้อหนุน หรืออุปถัมภ์อีกฝ่าย คือ คาสีโนเป็นผู้วางระบบการจัดหานักพนันผ่านการขึ้นท้าว มีระบบ ควบคุมการเล่นพนันของลูกท้าวให้เล่นในวงเงินที่มากพอที่จะผ่านการขึ้นท้าวตามที่เซ็คเกอร์ พิจารณา มีระบบการจูงใจโดยการให้ค่าตอบแทนเป็นค่าน้ำมันรถ และเพิ่มค่าตอบแทนรายหัวให้แม่ ท้าว ระบบการตรวจสอบดังกล่าว จึงเป็นมาตรการในการรักษาผลประโยชน์ของคาสีโน เพื่อ ประโยชน์ของธุรกิจอย่างชัดเจน นอกจากนี้ คาสีโนยังมีข้อกำหนดอื่นๆ เช่น อนุญาตให้นำเงินไปซื้อชิปกับลูกค้ากัมพูชาของบริษัท อนุญาตให้นำเงินไปใช้ผู้โดยสารเป็นบุคคลซึ่งค้างคืนอยู่ภายใน บริษัทมาขึ้นท้าว การกำหนดว่า บัตรประชาชนของลูกท้าวในเขตที่ขอสายวีง ต้องมีจำนวนขั้นต่ำ 5 คน อนุญาตให้นำเงินไปซื้อบัตรติดท้าวกับลูกค้าอื่นของบริษัท ความรับผิดชอบในการหาคนมาขึ้น ท้าวให้ได้ครบตามเงื่อนไขของคาสีโนจึงเป็นภาระหน้าที่โดยตรงของแม่ท้าว ที่ต้องดำเนินการเพื่อ ความอยู่รอดของตน ภายใต้เงื่อนไขที่คาสีโนกำหนด

3. เครือข่ายความสัมพันธ์การพนันข้ามแดนความสัมพันธ์แบบภาค หนึ่งส่วน แบบเพื่อนแบบพี่แบบน้อง เป็นความสัมพันธ์ที่มาจากและก่อให้เกิดความไว้วางใจกันของผู้คน ความสัมพันธ์กันแบบไม่มีลำดับชั้นหรือสูงต่ำกว่ากันทางสังคม เป็นเครือข่ายทางสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

3.1. ความสัมพันธ์ระหว่างคาสีโนและนายทุน และความสัมพันธ์ระหว่างนายทุนกับแม่ท้าวเป็นความสัมพันธ์ที่มีผลประโยชน์ต่างตอบแทน เป็นการเกื้อหนุนธุรกิจซึ่งกันและกัน แม้ว่าคาสีโนจะเป็นผู้กำหนดเงื่อนไขและกติกาในการทำธุรกิจ แต่ก็เป็นเงื่อนไขที่ให้ผลตอบแทนแก่นายทุนด้วยเช่นกัน นายทุนจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะเชื่อมโยงให้คาสีโนและเจ้าของท้าวมีโอกาสในการทำธุรกิจมากขึ้น

3.2 เครือข่ายเจ้าของท้าวเจ้าของท้าวรายย่อยมีการสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนลูกท้าวระหว่างกัน เจ้าของท้าวส่วนใหญ่ มีความคุ้นเคยกัน มีการพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนลูกท้าวหรือซื้อขายลูกท้าวระหว่างกัน เครือข่ายทางสังคมของเจ้าของท้าวเป็นเครือข่ายแนวราบ ที่มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว เห็นใจกัน สามารถที่จะยอมรับง่ายมากขึ้นระหว่างกลุ่มผู้เจ้าของท้าวที่แลกเปลี่ยนลูกท้าว หรือเลือกที่จะรับหรือไม่รับการแลกเปลี่ยนตามสถานการณ์หรือการตกลงภายใต้ความสัมพันธ์กันแบบไม่มีลำดับชั้นหรือสูงต่ำกว่ากันทางสังคม เป็นเครือข่ายทางสังคมที่เน้นความสัมพันธ์ส่วนตัวมาก

4. เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของท้าวกับลูกท้าวความสัมพันธ์ระหว่างลูกท้าวกับเจ้าของท้าวมี 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ของเจ้าของท้าวที่จ่ายและไม่ต้องจ่ายค่าตัวหรือค่าตอบแทนรายหัวให้ลูกท้าว เจ้าของท้าวกับลูกท้าวต้องเกื้อกูลกัน การให้ยืมเงินดังกล่าวถือว่าเป็นวิธีหนึ่งที่เจ้าของท้าวใช้สำหรับดูแลรักษาลูกท้าวของตนเองไว้ เมื่อลูกท้าวเล่นได้ ก็จะทำให้ทิวเจ้าของท้าว ลูกท้าวส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับเจ้าของท้าว ลูกท้าวบางคนกลายเป็นนายหน้าให้กับแม่ท้าวเพื่อหาลูกค้าให้ โดยจะมีรายได้พิเศษจากเจ้าของท้าวด้วย การเล่นเกมพนันที่มีการจัดระบบอย่างชัดเจนของผู้เล่นผ่านผู้จัดท้าว เจ้าของคาสีโน ทั้ง แนวตั้งและแนวระนาบผ่านเครือข่ายการขึ้นท้าว ในลักษณะผสมระหว่างธุรกิจและระบบอุปถัมภ์ระหว่างแม่ท้าวกับคาสีโน ลูกท้าวกับแม่ท้าว และระหว่างลูกท้าวด้วยกันรวมทั้งระบบการจัดการการติดตามกำกับของเจ้าของคาสีโนที่มีต่อแม่ท้าวและลูกท้าว กลุ่มผู้เล่นมีเครือข่ายระหว่างกันผ่านเครือข่ายเพื่อนบ้านเพื่อนใหม่ เพื่อนบ้านกับแม่ท้าวและลูกท้าว นอกจากนี้ยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพนัน เช่น เงินกู้ หมอนวด การขายสินค้า

คนที่ เป็นเจ้าของท้าว หากเป็นผู้หญิงเรียก “แม่ท้าว” เป็นผู้ชายเรียก “พ่อท้าว” ส่วนใหญ่แล้วการทำท้าวจะทำเป็นกิจการในครอบครัว คือ สามีเป็นคนขับรถ และภรรยาเป็นคนส่งท้าว

จากการสัมภาษณ์เจ้าของทัวร์ พบว่า แต่ละคนมีประสบการณ์การทำทัวร์ที่แตกต่างกัน บางคนว่างงาน บางคนมีอาชีพก่อนการทำทัวร์ที่หลากหลาย เช่น รับจ้าง ทำนา พนักงานบริษัท ข้าราชการ เกษียณอายุ ซึ่งแม้ทัวร์แต่ละคนมองการทำทัวร์ไม่ได้ยุ่งยาก ยิ่งคุ้นเคยกับระบบเป็นอย่างดีแล้ว จะผ่านเอกสารง่าย โดยเฉพาะผลตอบแทนที่สูง กลุ่มค่า เป็นตัวดึงดูดให้คนเหล่านี้เข้ามาอาชีพทัวร์ แม้ว่าบางทัวร์จะต้องขับรถทางไกลในแต่ละวัน แต่คนขับรถก็พอได้พักรถลูกทัวร์ บางทัวร์ที่ใกล้ยิ่งมีความสะดวกสบายถือว่าไม่ลำบากอะไร ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างทัวร์ และความสัมพันธ์ระหว่างแม่ทัวร์กับลูกทัวร์ ในการรับลูกทัวร์นั้น ทัวร์แต่ละทัวร์จะมีกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไป เช่น ดังที่กล่าวมาแล้วว่า อาจจะมีการจ่ายค่าจ้างด้วย เนื่องจากมีทัวร์ต่อวันประมาณร้อยทัวร์ การรับลูกค้ำจึงต่างไป โดยแบ่งได้ ดังนี้

- ทัวร์ที่รับลูกทัวร์ แบบไม่จ่ายค่าตัว: ทัวร์เหล่านี้รู้จักลูกค้าที่เป็นคนที่ชอบไปเล่นพนันอยู่แล้ว ลูกค้ำจึงขึ้นทัวร์ให้ฟรีแบบไม่รับค่าตัว แต่ลูกค้าก็จะได้ประโยชน์จากการได้ทำบัตรฟรี และไม่ต้องยุ่งยากในการจ้างรถ หรือไปยื่นเอกสารเพื่อรับคูปองรถเอง เพราะมีทัวร์ทำให้อยู่แล้ว โดยแค่ นำเอกสารไปแสดงบัพเพื่อรอขึ้นรถเท่านั้นบางทัวร์ก็อาจจะมารับลูกทัวร์เพิ่มในอีกพื้นที่หากลูกทัวร์ของตนเองไม่พอ โดยแต่ละทัวร์จะมีเบอร์โทรของลูกค้า หรือเครือข่ายในพื้นที่นั้นๆ อยู่แล้ว นอกจากนี้ ทัวร์บางทัวร์จะใช้วิธีเลี้ยงข้าวในตอนเย็นที่หน้าด่าน เช่น เลี้ยงส้มตำ เป็นการตอบแทนลูกทัวร์แทนที่จะจ่ายค่าตัวให้

- ทัวร์ที่รับลูกทัวร์ในพื้นที่ของตนเองแบบจ่ายค่าตัว: ทัวร์เหล่านี้มีทั้งในพื้นที่และมาจากนอกพื้นที่ บางทัวร์จะเป็นคนนอกพื้นที่ แต่มาทำทัวร์ของอีกจังหวัดหรือรับลูกทัวร์ในพื้นที่อีกจังหวัดหนึ่ง เพราะหาลูกทัวร์ได้ง่ายกว่า เรียกว่ามาหาลูกค้าข้างหน้า อย่างไรก็ดี หากมีลูกค้าที่ไม่รับค่าตัว ก็คือต่อทัวร์มากกว่า นอกจากกลยุทธ์การดึงดูดลูกค้าด้วยการจ่ายค่าตัวแล้ว ทัวร์ยังมีโปรโมชั่นในการพาลูกค้าไปทำพาสปอร์ต โดยเสนอการจ่ายค่าทำพาสปอร์ตให้ และหักเงินจากค่าตัวที่ขึ้นทัวร์แทน เป็นกลยุทธ์ให้มีลูกค้าขึ้นทัวร์ของตน โดยต้องตอบแทนกลับด้วยการขึ้นทัวร์

ในแต่ละจังหวัด จะมีหลายทัวร์ แม่ทัวร์จะมีเครือข่ายระหว่างกัน ซึ่งลูกค้าของอีกทัวร์จะสามารถขึ้นทัวร์ขออีกทัวร์ได้ ทัวร์แต่ละทัวร์จะรู้จักกันเป็นอย่างดี บางทัวร์ก็เป็นคนจากหมู่บ้านเดียวกัน หรือไปรู้จักกันที่คาสิโน ซึ่งต่างเป็นเครือข่ายทัวร์ซึ่งกันและกัน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนลูกทัวร์จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกเช้าที่หน้าด่าน โดยแม่ทัวร์บางทัวร์จะรับคนจากหมู่บ้านไปเพื่อหรือขายต่อให้กับลูกทัวร์อื่นด้วย

2.2. กลุ่มคนที่เข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนไทย

นักเล่นพนันบ่อนคาสีโน ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่เข้ามาเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน สามารถแบ่งนักเล่นพนันบ่อนคาสีโนออกเป็น 2 ระดับ โดยใช้เกณฑ์จำนวนเงินที่นำมาเล่นในบ่อนคาสีโน คือ

1. กลุ่มนักเล่นรายใหญ่ หมายถึง ผู้เล่นซึ่งลงทุนเล่นในแต่ละครั้งจำนวนมากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป โดยทั่วไปเป็นนักเล่นพนันจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จังหวัดชลบุรี หรือจังหวัดระยอง นักเล่นกลุ่มนี้รู้จักกันในนามกลุ่มVIP โดยจะมีการแยกสถานที่ในการเล่นออกจากนักเล่นรายย่อยอย่างชัดเจน นอกจากนี้ นักเล่นกลุ่มนี้จะได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากทางบ่อนคาสีโนตามความต้องการของนักเล่น เช่น บริการที่พัก การบริการทางเพศ เป็นต้น

2. กลุ่มนักเล่นรายย่อย หมายถึง ผู้เล่นซึ่งเข้ามาเล่นในบ่อนคาสีโนด้วยเงินจำนวนน้อย แต่เป็นคนส่วนใหญ่ของบ่อนคาสีโนหรือที่เรียกว่าเป็นกลุ่มนักเล่น “สนามทราย” นักเล่นรายย่อยถูกวางบทบาทโดยเจ้าของบ่อนว่าเป็นหน้าม้าให้บ่อนคาสีโนเพื่อสร้างให้มีบรรยากาศที่คึกคักคั่งนั้น ทางบ่อนคาสีโนจะมีการจัดตั้งรถตู้รับส่งผู้เล่นพนันรายย่อยเข้ามาบ่อนเป็นประจำ โดยมีแรงจูงใจให้กับนักเล่นพนันคือเงินเล็กน้อย และการได้รับประทานอาหารฟรีตลอดทั้งวัน

โดยกลุ่มนักพนัน ในบริเวณชายแดนนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักพนันสมัครเล่น และนักพนันมืออาชีพ

1. กลุ่มนักพนันสมัครเล่น นั้น ได้แก่ กลุ่มคนรับจ้างขึ้นท้าว นอกจากอาชีพการทำท้าวซึ่งเกิดจากคาสีโนแล้ว ท้าวยังทำให้เกิดอาชีพใหม่อีกหนึ่งอาชีพ คือ อาชีพรับจ้างขึ้นท้าว ซึ่งท้าวเรียกว่าเป็น “ลูกท้าว” หรือ “ลูกค้า” กลุ่มคนเหล่านี้จะขึ้นท้าวเป็นประจำ และมีทั้งคนที่ขึ้นกับท้าวเดิมและคนที่ขึ้นเปลี่ยนท้าวส่วนใหญ่คนเหล่านี้เป็นคนที่ว่างงาน ไม่มีงานประจำ โดยแต่ละท้าวจะให้ค่าจ้างแตกต่างกันไป ลูกท้าวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง แต่ผู้ชายก็ไปด้วย ส่วนใหญ่แล้วผู้ชายจะไปกับภรรยาของตน หรือแม่ชวลูกไป

สำหรับคนที่มืออาชีพอยู่แล้ว มองว่าการขึ้นท้าวเป็นรายได้เสริม โดยจะทำกิจกรรมของตนเองให้เสร็จก่อน เช่น หากเป็นลูกค้านาคา ก็ต้องทำนาคานา หรือเกี่ยวข้าวให้เสร็จในช่วงนั้นก่อน จึงจะขึ้นท้าว ซึ่งในลูกค้านาคาหรือเกี่ยวข้าว จำนวนลูกท้าวจะลดลง เนื่องจากชาวบ้านจะเลือกไปทำนาก่อน และลูกท้าวคนอื่นก็อาจจะไปรับจ้างทำนา ซึ่งมีค่าแรงสูง และรายได้แน่นอนกว่าการไปพนันซึ่งไม่แน่ว่าจะได้หรือเสีย ในช่วงนี้แม่ท้าวบางคนก็จะต้องตระเวนหาลูกท้าวจากหลายหมู่บ้านมากกว่าเท่าที่นำเสนอใจก็คือ มีคนกลุ่มหนึ่งซึ่งไม่เคยเล่นพนันเลยกลับไปเริ่มต้นเล่นพนันครั้งแรกที่คาสีโน สาเหตุขึ้นท้าวไปคาสีโนข้ามแดน แม้ว่าตัวเองจะไม่เคยเล่นพนัน เนื่องจากไม่เสียค่าใช้จ่าย

มีข่าวกินฟรี และได้เงินค่าตอบแทน เหตุผลหลักที่ทำให้คนเหล่านี้ตัดสินใจเป็นนักพนันข้ามแดน ผ่านการขึ้นทัวร์ คือ

ประการแรก มีเวลาว่างหรืออยู่ในช่วงว่างงาน คนที่ขึ้นทัวร์จะเป็นกลุ่มคนที่ใช้เวลาว่างของตนเดินทางไปกับทัวร์ โดยส่วนใหญ่พบว่า หากช่วงใดที่ต้องทำงาน พวกเขาก็มักจะไมเลือกเดินทางไปเล่นพนัน

ประการที่สอง การตัดสินใจไปทัวร์มาจากความต้องการที่จะแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่ บางคนไม่เคยเดินทางไปต่างประเทศมาก่อน ก็มีสวนในการตัดสินใจไปในครั้งนี้ เนื่องจากการไปทัวร์ไม่เสียค่าใช้จ่าย มีข่าวกินฟรี และได้เงินค่าตอบแทนแม้ว่าจะไม่มากนักก็ตาม เหล่านี้ทำให้เขามองว่าไม่ใช่เรื่องเสียหาย ที่เขาจะเข้าไปหาประสบการณ์หรือหารายได้เพิ่มเติม

ประการที่สาม คาสีโนถูกกฎหมาย กลุ่มคนเหล่านี้มองว่าการพนันที่คาสีโน ไม่เหมือนกับการเล่นในหมู่บ้าน เพราะที่ประเทศไทย การพนันเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ต้องหลบๆ ซ่อนๆ และเป็นเรื่องน่าอาย ซึ่งต่างจากคาสีโน ที่มีอิสระเสรี ใครอยากจะพนันอะไรก็ได้ ไม่อายใคร ไม่มีใครมาจับจ้อง

ประการที่สี่ มีความเสี่ยงที่จะถูกโกง เมื่อพนันที่คาสีโน ก็ไม่ต้องกลัวว่าคาสีโนจะไม่จ่ายเงิน

ประการที่ห้า ความหวังในคาสีโน ที่หวังว่าตัวเองจะได้เงินจากคาสีโนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หลายคนตัดสินใจไป “ไปเพื่อเสี่ยงดวง” สาเหตุที่มีความหวังในคาสีโน เนื่องจากคาสีโนมีโปรโมชั่นที่หลากหลาย และมีรางวัลจากเงินลงทุนเพียงเล็กน้อยบ่อยครั้ง ซึ่งการที่มีปากต่อปากว่ามี แจกพอดจากเครื่องสล็อตจำนวนมาก ก็ทำให้แต่ละคนมีความหวังแบบนั้นบ้าง

นอกจากนี้กลุ่มนักพนันสมัครเล่นยังรวมไปถึง กลุ่มคนที่ขึ้นทัวร์เพื่อไปท่องเที่ยว บางครั้งตามโอกาส ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ไม่ได้เล่นพนันเป็นประจำ แต่มองการพนันเป็นการผ่อนคลาย และเป็นกิจกรรมยามว่าง จึงไม่ได้รับจ้างขึ้นทัวร์ โดยจะเป็นในช่วงเวลาที่ตนเองว่างเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนน้อย คนกลุ่มนี้จะมีเงินในกระเป๋าในการลงทุนสูงกว่าชาวบ้านทั่วไป

2. นักพนันมืออาชีพเป็นกลุ่มที่ไม่สนใจว่าจะต้องพนันที่คาสีโนหรือไม่ เขามองว่าการไปทัวร์เป็นการอำนวยความสะดวกให้เขาเปลี่ยนสถานที่ในการไปเล่นพนัน โดยไม่ได้มองค่าตอบแทนจากทัวร์เป็นหลัก แต่ว่าหวังผลจากการไปเสี่ยงโชคมากกว่า นักพนันมืออาชีพมองว่าคาสีโนมีข้อดีตรงที่จ่ายเงินครบจำนวน ไม่โกง ไม่เหมือนการเล่นพนันในพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงจากการถูกโกงมากกว่า โดยที่นักพนันมืออาชีพจะมีวิธีการหาเงินของตนเองจากการไปเล่นพนันที่คาสีโน

3. ผลกระทบของบ่อนคาลิโนบริเวณชายแดนไทย

จากการสังเคราะห์งานวิจัยของโครงการวิจัย 3 เรื่องที่ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันให้การสนับสนุนในปี 2556 คือ โครงการศึกษาบ่อนคาลิโน ช่องสะงา-ช่องจรีอกเจียม อ.อัลดองเวง จ.อุดร มีชัย ประเทศกัมพูชา, โครงการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนัยเชิงนโยบาย: กรณีศึกษาการพนันในพื้นที่จังหวัดชายแดนอีสานใต้และแหล่งการพนันในเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและโครงการศึกษาเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบของบ่อนคาลิโนตามชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบผลกระทบทั้งด้านบวกและลบจากบ่อนคาลิโนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบด้านบวกจากการเปิดบ่อนคาลิโน

1.1 การเกิดขึ้นของคาลิโนชายแดนทำให้เกิดการสร้างรายได้และสร้างอาชีพ ให้กับกลุ่มเจ้าของธุรกิจทัวร์ เจ้าของให้เช่ารถตู้ นอกจากนี้เครือข่ายนักพนันข้ามชาติยังนำมาซึ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพนันที่สร้างงานให้กับคนในท้องถิ่นจากการสนับสนุนงานให้กับคนในท้องถิ่น ในกรณีของชาวบ้านบริเวณชายแดนจังหวัดอีสานใต้ พบว่า การพนันกลายเป็นยุทธวิธีหนึ่งของชาวบ้านในการอยู่รอดด้วยการไปเป็นนักพนันรับจ้างในช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรือว่างงาน ดังนั้นคาลิโนจึงเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้ และมีกิจกรรมหารายได้เสริมอื่นๆ อีกนอกเหนือจากการหวังเงินพนัน เช่น การขายบัตรอาหารให้กับนักพนัน การซื้อของกลับมาขาย การจัดคอร์ซอทิป หรือแม้แต่การทานอาหารที่นานขึ้นเพื่อให้ตัวเองไม่ต้องใช้เวลาไปกับการพนันมาก นอกจากนี้ผู้คนที่เข้าร่วมพนันดังกล่าว คนที่เข้าร่วมทัวร์บางคนผันตัวเองจากลูกทัวร์ไปเป็นนายหน้าให้กับทัวร์อีกทอดหนึ่ง ซึ่งก็จะได้เงินเพิ่มขึ้นมาจากการประกอบอาชีพดังกล่าว จากที่กล่าว เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วจึงทำให้ชาวบ้านอีสานใต้ (บางกลุ่ม) มองมองคาลิโนในแง่ของการเป็นทางเลือกในการดำรงชีพมากกว่าที่จะเป็นผลเสียต่อสังคมวัฒนธรรม

1.2 คาลิโนเอื้อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้กับชาวบ้านรวมถึงทำให้อัตราการว่างงานทางเศรษฐกิจโดยรอบคาลิโนในประเทศลาวดีขึ้น กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาหรือไม่ก่อปัญหาจากการไปพนันข้ามแดน เพราะสามารถควบคุมปริมาณการเล่นและพฤติกรรมการเล่นของตนเองได้ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องเงินทุนที่มีจำนวนน้อย นำมาสู่หลักการเล่นพนันแบบปลอดภัยไว้ก่อน นอกจากนี้กว่า 90% มีมุมมองในเชิงบวกต่อการเล่นคาลิโนในต่างประเทศ ซึ่งการเสียเงินจากการพนันของกลุ่มนักพนันรับจ้างเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก จึงไม่ได้สร้างปัญหาให้กับผู้เล่นมากมายแต่อย่างใด

1.3 การเกิดขึ้นของบ่อนคาสีโนในบริเวณชายแดนนั้น ทำให้ชาวบ้านค้าขายดีขึ้นทั้งนี้ เพราะในแต่ละวันจะมีจำนวนผู้คนที่ข้ามไปคาสีโนเป็นจำนวนมากส่งผลให้ด้านชายแดนมีความคึกคัก

1.4 การเล่นเกมบ่อนคาสีโนที่ชายแดนนั้นสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับชาวบ้าน โดยเฉพาะในช่วงเวลาว่าง ขณะเดียวกันการเข้าไปเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนก็ทำให้เกิดความสนุกสนานและยังสามารถสร้างรายได้เสริมจากการหิวสินค้าชายแดนมาขาย

2. ผลกระทบด้านบวกจากการเปิดบ่อนคาสีโน

2.1 การเข้าไปเล่นการพนันนั้นก่อให้เกิดความเสี่ยงจากการเป็นหนี้ โดยเฉพาะแม่ท้าว และคนท้าวเช่น ความเสี่ยงของแม่ท้าวจากการถูกหักหลัง เป็นต้น

2.2 การเล่นเกมพนันในบ่อนคาสีโนในบางครั้งอาจนำมาซึ่งปัญหาหนี้สิน บางรายต้องสูญเสียบ้าน รถ เป็นต้น

2.3 การเกิด “โรคจากควันบุหรี่” ที่เกิดจากการที่นักเล่นการพนันต้องอยู่ภายในอาคารของบ่อนคาสีโนที่ปล่อยให้ให้นักเล่นการพนันสามารถสูบบุหรี่ได้ตามต้องการและไม่มีที่ระบายอากาศ

2.4 ชาวบ้านที่เข้าไปเล่นในบ่อนคาสีโนนั้นพบว่า บางกรณีเกิดความระหองระแหง หรือขัดแย้งภายในครอบครัวเพราะคนในครอบครัวไม่สนับสนุน/ส่งเสริมมองการพนันเป็นเรื่องของอบายมุขหรือบางรายเล่นเกมพนันจนหมดตัวจนกระทั่งต้องค้าประเวณี

2.5 การเกิดขึ้นของบ่อนคาสีโน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เช่น กรณีของบ่อนคาสีโนบริเวณบ้านฝักกาด มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ 2 ประเด็น คือ การลักลอบเข้าออกประเทศ และการฟอกเงิน

บทที่ 3

การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากโครงการวิจัย

เมื่อพิจารณาโครงการวิจัยทั้ง 12 เรื่องที่ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันและเครือข่ายให้การสนับสนุนงบประมาณในการศึกษาวิจัยนั้น สามารถแบ่งเป็นประเด็นในการวิจัยได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม/รูปแบบของการเล่นการพนัน
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การเล่นการพนันและการป้องกันควบคุมการพนัน

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม/รูปแบบของการเล่นการพนัน

งานวิจัยในประเด็นนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ คือ การพนันที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีและการพนันภายใต้รูปแบบบ่อนกาสิโนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. การพนันที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีประกอบไปด้วยโครงการและชุดโครงการวิจัยต่าง ๆ ทั้งหมด 5 โครงการ ดังต่อไปนี้

1. โครงการวิจัยการพนันกับการแข่งเรือยาวประเพณีโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และผลกระทบของการพนัน โดยวิธีการศึกษาจากการสัมภาษณ์ เอกสาร และการสังเกตการณ์ ข้อค้นพบเบื้องต้นที่ได้จากงานวิจัยพบว่า

1.1 สถานการณ์ในอดีตของการแข่งเรือยาวประเพณีมีความสัมพันธ์ที่ผูกติดกับความเชื่อและสร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชน โดยมีเจ้าอาวาสวัดเป็นศูนย์กลางในการจัดการแข่งขัน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัดซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เมื่อพิจารณาถึงการเล่นการพนันดังนั้นก็จึงเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชน ซึ่งรูปแบบของการพนันในอดีตนั้นพบว่าเป็นการพนันที่เกิดขึ้นในช่วงเทศกาลการแข่งขัน ซึ่งมี

ลักษณะในแง่บวกเนื่องจากทำให้ชาวบ้านได้พูดคุยกันในรูปแบบของส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของชาวบ้านในชุมชน ต่อมาการจัดงานแข่งขันเรือยาวประเพณีมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเนื่องจากกรรมการวัดไม่ได้มาจากคนในชุมชนการแข่งขันเรือยาวประเพณีได้กลายมาเป็นกิจกรรมของหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่นมาเป็นเจ้าภาพในการจัดงาน แทนที่เจ้าอาวาสวัดซึ่งเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือของชาวบ้านในอดีต จึงเป็นผลให้จากการแข่งเรือที่จัดในกลุ่มของชาวบ้านกลายมาเป็นรูปแบบของการแข่งที่มีขั้นตอนพิธีการ มีกติกาการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น คือ มีพิธีการมอบรางวัลสำหรับเรือยาวที่ชนะเลิศ มีการมอบถ้วยรางวัล มีการสมัครแข่งขันจากที่ต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคและในที่สุดกลายมาเป็นการแข่งขันในรูปแบบที่ทันสมัยในรูปแบบของกีฬาพื้นบ้าน และใช้ชื่อการแข่งขันว่าเรือยาวประเพณีไทย

1.2 ผลกระทบของการเล่นการพนันนั้นพบว่า หลังจากที่มีการจัดการการแข่งขันในรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้เกิดผลกระทบได้แก่ ผลกระทบทางสังคม พบว่ามีการทับซ้อนระหว่างการละเล่นพื้นบ้านกับเกมสกีฬา และมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเริ่มต้นและเชียร์การแข่งขัน มีการเปิดดวงพนันที่มีมูลค่าสูงขึ้น นำไปสู่ความขัดแย้งในกลุ่มของนักการพนันเกิดปัญหาอาชญากรรม และนำไปสู่ปัญหาหนี้สินจากการเล่นการพนัน ทำให้เกิดปัญหาครอบครัว ในส่วนของผลกระทบด้านเศรษฐกิจโดยจะเห็นได้จากในอดีตที่เป็นการเล่นในช่วงเทศกาลในระดับหมู่บ้าน เมื่อมีการแข่งขันมากขึ้นและมีผู้เล่นจากภายนอกชุมชน จึงทำให้เกิดกลุ่มธุรกิจรายย่อยเช่นพวกแม่ค้ารายย่อย และกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวขึ้น ส่วนผลกระทบทางด้านการเมืองนั้นพบว่า ได้เกิดความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในรูปแบบของคนในได้ประโยชน์ และคนนอกเสียประโยชน์ขึ้น โดยจะพบว่าองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามาจัดการดูแลในการแข่งขัน ซึ่งเป็นผลให้มีนักการเมืองเข้ามามีบทบาทในการจัดการ การแข่งขัน มีบทบาทในการเป็นเจ้าของเรือ และสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองจากการที่เรือในสังกัดของตนสามารถเอาชนะการแข่งขันได้ในหลาย ๆ สนามแข่ง

2. โครงการวิจัยเรื่องการแข่งขันม้าในประเทศไทยวัตถุประสงค์ในการศึกษาของโครงการนี้ คือ การศึกษาพัฒนาการของการพนันแข่งม้าในประเทศไทย, การปรับตัวของกลุ่มผู้มี

อิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการพนันแข่งม้าในประเทศไทย และนำเสนอแนวทางและมาตรการที่เหมาะสมต่อภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลการศึกษาพบว่า

2.1 พัฒนาการของการแข่งม้าในประเทศไทยถือกำเนิดการแข่งขันม้าในประเทศไทยมาจากสถาบันชั้นสูง การแข่งม้าในประเทศไทยนั้นมีต้นกำเนิดมาจากสถาบันชั้นสูง โดยจัดตั้งราชกรีฑาสโมสรและราชตฤณมัยสมาคมฯ ขึ้นในปีพ.ศ. 2444 และปีพ.ศ.2459 ตามลำดับ ในเชิงประวัติศาสตร์แล้วการจัดแข่งม้าในประเทศไทยอาจแบ่งออกเป็นสามช่วง คือช่วงแรก เป็นช่วงที่ประเทศปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เกิดขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 5 เมื่อทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ตั้งราชกรีฑาสโมสร หรือสนามฝรั่งเพื่อเป็นสถานพักผ่อน บันทึบ คบหาสมาคมกันแต่อยู่ในวงจำกัดแต่เฉพาะชาวต่างชาติเป็นหลักเท่านั้น ต่อมาในรัชกาลที่ 6 ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ตั้งสนามม้านางเลิ้งขึ้นเพื่อให้บริการแข่งม้าสำหรับคนไทย ช่วงที่สอง เป็นช่วงการเมืองประชาธิปไตยขยายตัวทำให้สนามม้าแข่งขยายตัวไปตามหัวเมืองสำคัญในส่วนภูมิภาค โดยระยะแรกของช่วงนี้สนามม้าแข่งส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในเขตทหารและบริหารจัดการแข่งขันโดยกลุ่มนายทหาร มีอย่างน้อย 6 สนาม ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา อุดรธานี ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด ในระยะต่อมา เกิดการการปรับตัววงการธุรกิจม้าแข่ง ด้วยเหตุผลด้านความอยู่รอดของสนามม้าแข่งและกลุ่มผู้จัดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในช่วงเกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2534-2540 สนามม้าหลายแห่งในส่วนภูมิภาคถูกเปลี่ยนมือไปทั้งในแง่ความเป็นเจ้าของและสิทธิในการบริหารจัดการบางส่วนได้ถูกถ่ายโอนให้ภาคเอกชนบริหารจัดการหรือเป็นเจ้าของสนามไปเลย จนกระทั่งปัจจุบันสนามม้าแข่งในส่วนภูมิภาคจำแนกออกได้ดังนี้ สนามม้าแข่งนครราชสีมาบริหารจัดการโดยกลุ่มนายทหาร สนามม้าแข่งขอนแก่นบริหารจัดการโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด สนามม้าแข่งอุดรธานีและร้อยเอ็ดบริหารจัดการโดยภาคเอกชน ส่วนอีกหนึ่งสนามตั้งอยู่ในภาคเหนือ คือ จังหวัดเชียงใหม่บริหารจัดการโดยกลุ่มนายทหาร สำหรับมหาสารคามปัจจุบันปิดดำเนินการแล้ว

2.2 การปรับตัวของกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการพนันแข่งม้าในประเทศไทยพบว่า การปรับตัวของผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการพนันแข่งม้าในประเทศไทยมีนัยเกี่ยวข้อง

กับเจ้าของคอกม้าซึ่งมีฐานะทั้งนี้การก่อตั้งของสนามแข่งม้าในต่างจังหวัดจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับ นายทหารระดับสูง และเชื่อมโยงกับสนามแข่งม้าในกรุงเทพมหานคร โดยคณะกรรมการบริหาร สนามม้าแข่งต่างจังหวัดจะมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสนามม้าราชตฤณมัยสมาคมฯ และราชกรีฑาสโมสรเป็นทั้งสมาชิก เจ้าของคอกม้า และผู้เล่นการพนันแข่งม้าด้วย ดังนั้น โดยทั่วไปผู้บริหาร สนามแข่งม้าในแต่ละสนามจะมีสองฐานะคือ ฐานะแรก เป็นคณะกรรมการออกระเบียบจัดการ แข่งขัน (Board of Regulator) และอำนาจการจัดการแข่งขันในสนาม ส่วนฐานะที่สอง เป็นผู้เล่นการพนัน (Gambler) เสียเอง ผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งในสนามกรุงเทพฯและต่างจังหวัดชื่อว่า ผู้เล่นการพนันแข่งม้าผู้เล่นทั่วไปประเภทขาประจำ แต่ผู้เล่นกลุ่มใหญ่คือ คนในวงการมีทั้งเจ้าของคอกม้า คนใกล้ชิด และเครือข่าย เท่านั้น ทั้งนี้หากมองเชิงลึกพบว่า เจ้าของคอกม้าที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่จะเป็น กลุ่มคนชั้นนำของสังคมไทย เป็นนักการเมือง นักธุรกิจ และข้าราชการระดับสูง ซึ่งมีและเคยมีบทบาทสำคัญทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น คนกลุ่มนี้ นอกจากจะเป็นเจ้าของคอกม้าแล้ว ยังมีตำแหน่งบริหารในสนามแข่งม้าด้วย เพราะฉะนั้น การปรับตัวของกลุ่มผู้มีอิทธิพลจึงมาจากกลุ่มนักการเมืองและข้าราชการผู้มีอิทธิพลมากกว่า เป็นกลุ่มนักธุรกิจโดยพบว่าในกลุ่มของนักการเมืองและข้าราชการได้กระทำได้พยายามเข้ามาเป็น มีอำนาจในการบริหารในรูปของ ปรธานกรรมการ ปรธานอำนาจการ หรือเลขานุการสมาคมเป็นหลัก และช่องทางหารายได้จาก การพนันนอกระบบ (โต๊ะเถื่อน)เพื่อนำเงินที่ได้มาใช้ในช่องทาง ทางการเมืองต่อไป มากกว่ากลุ่มนักธุรกิจที่เป็นเจ้าของคอกม้าขนาดใหญ่ เลี้ยงม้าแข่งขันเพื่อการกีฬาและบันเทิง

3. แนวทางและมาตรการที่เหมาะสมต่อภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีดังต่อไปนี้ประการแรกด้วยการพนันแข่งม้าในประเทศไทยเป็นการพนันประเภทที่กฎหมายอนุญาตให้เล่นได้ โดยรัฐมีการควบคุมการเล่น ทั้งในแง่ของกฎหมายและจารีตประเพณี เช่นเดียวกับสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่รัฐอนุญาตให้เล่นและกำกับดูแลภายใต้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามในส่วน of สลากกินแบ่งรัฐบาลมีกฎหมายรองรับในการดำเนินงาน โดยมีพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ.2517 เป็นกลไกในการบริหารงาน ส่วนการพนันแข่งม้าไม่ได้มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมดูแล ทำให้โครงสร้างการ

บริหารจัดการจึงไม่เป็นทางการสูง จึงส่งผลให้ระบบตรวจสอบจากองค์กรหรือหน่วยงานจากภายนอก (External Audit) เข้าไม่ถึง เพื่อให้การกำกับดูแลในเชิงระบบให้เกิดความโปร่งใสตรวจสอบได้ในการบริหารจัดการ นับตั้งแต่ความเป็นองค์กร ระบบการบริหารจัดการ วงเงินการพนัน และการจัดเก็บภาษี ผู้วิจัยเสนอว่า ควรมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการพนันม้าแข่งในประเทศไทยให้ชัดเจน เพื่อช่วยต่อการควบคุมดูแล ประการที่สองการมองธุรกิจการพนันในประเทศไทยควรมองในแง่ของการบริหารจัดการสังคมไปด้วย ซึ่งการกำหนดนโยบายสาธารณะ (Public Policy) เพื่อเป็นบททดสอบสังคมไทยเกี่ยวกับการพนัน โดยแยกออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรก ใช้การพนันแข่งม้า และสลากกินแบ่งเป็น Model ของการพนันที่ถูกกฎหมาย โดยอนุญาตให้สามารถบริหารจัดการในเชิงธุรกิจได้ เพื่อจะได้มีข้อมูลในการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอย่างจริงจัง ซึ่ง Model นี้ควรกำหนดเป็นช่วงเวลาต่างๆ เพื่อจะได้ประเมินผลกระทบ และการปรับเปลี่ยนเชิงนโยบายได้ ส่วนที่สอง การพนันประเภทอื่นที่รัฐไม่อนุญาตให้เล่น จะเป็น Model ของการพนันที่ผิดกฎหมาย ทุกวันนี้การพนันกลุ่มนี้ได้สร้างผลกระทบและมีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างมาก ดังนั้นการผ่อนคลายหรือการปรับเปลี่ยนเชิงนโยบายในอนาคตจึงถือเป็นเรื่องสำคัญภายใต้ระบบเศรษฐกิจตลาด (Market Economy) ซึ่งธุรกิจการพนันสามารถเชื่อมโยงเข้ากับโลกาภิวัตน์ของระบบเศรษฐกิจโลก

3. โครงการศึกษาเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพรงานวิจัยชิ้นนี้มีข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัย มีดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพในเขตเทศบาลตำบลชุมโค อำเภอปะทิว กับเทศบาลตำบลท่ายาง อำเภอเมืองจังหวัดชุมพรพบว่า ในเขตเทศบาลตำบลท่ายางเป็นศูนย์กลางของกลุ่มเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพ มีการจัดตั้งบ่อนวิ่งและบ่อนถาวรที่เรียกว่าบ่อนคอกควาย ประชาชนในเขตเทศบาลส่วนหนึ่งยึดการพนันเป็นอาชีพหลัก โดยเฉพาะแม่บ้านหากมีเวลาว่างก็จะนัดกันเปิดบ่อนเล่นการพนัน ในเขตเทศบาลตำบลท่ายางมีจำนวนนักเล่น รวมถึงวงเงินได้เสียในแต่ละบ่อนมีวงเงินที่มากกว่า และที่สูงกว่าในเขตเทศบาลตำบลชุมโคหลายเท่าตัว มีการเล่นการพนันแบบเปิดเผยไม่เกรงกลัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมถึงมีตำรวจเข้าไปพัวพันกับบ่อนถาวร

และบ่อนงานศพ ส่วนในเขตเทศบาลตำบลสุโข พบว่ามีการลักลอบเล่นกันหลังบ้านงานศพ หรือในสวนยาง สวนปาล์ม น้ำมัน สวนมะพร้าว

3.2 ลักษณะการเชื่อมโยงของเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพกับเจ้าภาพงานศพในปัจจุบัน พบว่าเมื่อมีข่าวการตายเกิดขึ้น ทางเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพจะส่งนายหน้าเข้าเจรจากับเจ้าภาพงานศพ เพื่อขอให้เจ้าภาพงานศพเปิดโอกาสให้มีการเล่นการพนัน โดยตกลงกันถึงผลประโยชน์ที่ฝ่ายเจ้าภาพจะได้รับ และฝ่ายเครือข่ายธุรกิจการพนันสามารถรับผิดชอบอะไรบ้าง เช่น จัดรถรับส่งพระสงฆ์ที่เข้าร่วมพิธีสวดอภิธรรมศพ รับผิดชอบในเรื่องค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ภายในงาน รวมถึงเป็นผู้ได้รับอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันในงานศพ เมื่อการเจรจาตกลงกันได้ ฝ่ายเครือข่ายธุรกิจการพนันก็จะแบ่งหน้าที่กันทำ เช่น แจ็งสถานีวิทยุให้ช่วยประชาสัมพันธ์ แจ็งให้ญาติของผู้เสียชีวิตและนักเล่นการพนันทราบ หรือเครือข่ายธุรกิจการพนันบ่อนงานศพส่งนายหน้าเจรจากับผู้กำกับสถานีตำรวจในพื้นที่ทราบตามขั้นตอน นายหน้าแจ็งข่าวไปยังเจ้ามือการพนันประเภทต่าง ๆ ทราบ

โดยในพื้นที่เทศบาลตำบลชุม โคมีการจ่ายเงินผลประโยชน์ทั้งรายเดือนและรายวันให้กับตำรวจ หากเกิดความขัดแย้งกันของแต่ละเครือข่ายก็ต้องแก้ปัญหากันเองตำรวจจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว งานศพในเขตเทศบาลตำบลชุม โคมีการเล่นการพนันกันทุกงาน เล่นการอย่างเปิดเผยเหมือนกับการเล่นการพนันบ่อนงานศพในเขตเทศบาลตำบลท่ายาง แต่ละงานศพจะเห็นว่ามียอดของนักเล่นมาจอดริมถนนหน้างานศพโดยมีลักษณะการจอดข้ามวันข้ามคืนไม่เคลื่อนย้ายไปไหน บางงานมียอดมาจอดทั้งสองข้างทาง มีระยะทางยาวประมาณครึ่งกิโลเมตร นั้นแสดงให้เห็นว่ามีการเล่นกันทั้งกลางวันและกลางคืน จะหยุดเล่นก็ในช่วงที่มีพระมาทำพิธีทางศาสนาเท่านั้น การเล่นการพนันบ่อนงานศพลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพนันบ่อนงานศพเริ่มเป็นที่ยอมรับของประชาชนในเขตเทศบาลชุมโค และสะท้อนให้เห็นว่ามีการจ่ายผลประโยชน์ให้กับเจ้าภาพงานศพ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ นอกเหนือจากที่ตกลงกันไว้เฉพาะเวลากลางคืนระหว่างเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพกับเจ้าภาพงานศพ

3.3 การจัดสรรแบ่งปันรายได้ของเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพและกลุ่มที่มีเชื่อมโยงกับธุรกิจบ่อนงานศพพบว่า พบว่าโก (ห) และหุ้นส่วนธุรกิจการพนันในเขตเทศบาลตำบลท่าขามมีเงินหมุนเวียนโดยเฉลี่ยต่อวันประมาณ 3,000,000-10,000,000 บาท ส่วนการจัดสรรรายได้ของเครือข่ายธุรกิจงานศพกับเจ้าภาพงานศพ เดิมจ่ายให้เจ้าภาพงานศพกันคนละ 1,000 บาท กลางปี 56 มีการจ่ายเงินเพิ่มเป็นกันคนละ 3,000 บาท รูปแบบการจัดสรรรายได้เครือข่ายธุรกิจบ่อนการพนันเขตเทศบาลตำบลชุมโค ถ้างานเล็กจ่าย 4,000 บาท และจ่ายเป็นรายคืน 700 บาท/ 1 วงการพนัน (ไฮโล) แต่ถ้าเป็นการพนันประเภทอื่นก็ต้องจ่าย 300 บาท /1 วงการพนัน ยกเว้นการพนันไพ่โป๊กเกอร์ตั้ง 2 ใบ

3.4 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมซึ่งได้รับผลจากธุรกิจบ่อนงานศพจากเครือข่ายธุรกิจบ่อนการพนัน ได้ขยายตัวในวงกว้าง และเกิดขึ้นกับนักเล่นการพนันบ่อนงานศพทุกกลุ่มเครือข่ายทั้งในเขตเทศบาลตำบลท่าขามและเขตเทศบาลตำบลชุมโค ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เกิดผลกระทบเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจพบว่า แรงงานในวัยทำงานทั้งอาชีพรับจ้างหันไปยึดอาชีพเล่นการพนัน ผู้ประกอบการต้องหันไปพึ่งพาแรงงานต่างด้าว ทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนแรงงานภาคก่อสร้าง ภาคเกษตร เจ้าของสวนยางไม่มีแรงงานกรีดยาง เจ้าของสวนปาล์มไม่มีคนรับจ้างเก็บเกี่ยวผลผลิต ไม่มีผลผลิตภาคเกษตรออกสู่ท้องตลาด แรงงานที่เสพติดการพนันนำทรัพย์สินไปจำนองหรือขายฝาก หรือเป็นหลักทรัพย์ในการขอกู้เงินค่างวนเพื่อนำมาเล่นการพนัน เช่น รถจักรยานยนต์ ที่ดิน ที่อยู่อาศัย หรือที่ดินที่เป็นสวนยาง สวนปาล์ม และในที่สุดก็ไม่มีเงินไปไถ่ถอนทำให้ถูกยึดทรัพย์ที่นำไปค้ำประกันเงินกู้ นอกจากนี้ในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มักจะเห็นหวัคະແນนของผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้าไปมีส่วนกับการเล่นการพนันเกือบทุกครั้ง จากการสอบถามผู้ร่วมวิจัยให้ข้อมูลว่าการเมืองกับการพนันเป็นของคู่กันมาช้านานแล้ว โดยการซื้อเสียงผ่านวงพนันประเภทต่าง ๆ และไม่ทราบที่มาของเงิน แต่ดูการหาเสียงผ่านมาเมื่อไหร่จะเห็นว่าเจ้ามือกับหวัคະແນนจะปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละพื้นที่ร่วมกันโดยตลอด เครือข่ายธุรกิจการพนันบ่อนจะเป็นผู้แจ้งหวัคະແນน

และผู้สมัครรับเลือกตั้งให้มาร่วมงาน แล้วแนะนำให้เจ้าภาพงานศพได้รู้จัก รวมถึงแนะนำให้ผู้ที่เล่นการพนันได้รู้จัก พร้อมกับแนะนำประวัติ โดยเฉพาะการอวดอ้างว่าเป็นคนใจถึงฟังได้ มีอะไรให้ช่วยเหลือก็ไม่ขัดข้อง

ข. ผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ปัญหาประชาชนเข้าไปติดการพนันเพิ่มขึ้น ทั้งสองเทศบาลมีแนวโน้มว่าประชาชนมีพฤติกรรมในการเข้าไปอยู่ในวงการพนันบ่อนงานศพเพิ่มขึ้น โดยสังเกตได้จากหลังพระสวดอภิธรรมศพเสร็จประชาชนที่เข้าร่วมงานศพมักจะถามกันแต่ว่าเมื่อคืนที่ผ่านมามีใครได้เท่าไรใครเสียเท่าไร และไม่ยอมกลับบ้าน อีกทั้งยังเข้าไปมีส่วนร่วมในวงการพนัน มีการเล่นจนหมดตัว คืนต่อมาไปยืมเงินเพื่อน ๆ มาเพื่อแก้ตัวแต่ก็หมดตัวอีก จากเดิมภรรยานั่งรอสามี ต่อมาภรรยาเลี้ยงดวงบ้าง และในที่สุดก็เล่นการพนันทั้งตัวทั้งเมีย จากครอบครัวเดียวเพิ่มขึ้นมาอีกหลายครอบครัวซึ่งจากข้อมูลวิจัยพบว่า ได้ชี้ให้เห็นว่ามีสังคมเกิดใหม่คือสังคมการพนันบ่อนงานศพ เมื่อมีงานศพก็มีการทิ้งบ้านเรือนไปรวมตัวกันอยู่แต่ในงานศพ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ เรียกรับแต่ผลประโยชน์

4. ชุดโครงการวิจัยการพนันภาคเหนือตอนบน เป็นโครงการวิจัยที่ต้องการศึกษาการพนันในชุมชนที่เชื่อมโยงกับบทบาทของผู้หญิงในการจัดการครัวเรือน, ความเชื่อมโยงการเล่นการพนันของคนในชุมชนกับโครงสร้างทางสังคมรวมถึงปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพนันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ในการนิยามการพนันในมิติที่หลากหลาย

โครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยชุดโครงการย่อยทั้งหมด 4 โครงการ คือ โครงการสังเคราะห์ภาพรวมการพนันในแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมืองในมุมมองสตรีนิยม(ดร.อริยา เสวตามร์) โครงการวิจัยผู้หญิงการเล่นหวยและความเชื่อในมิติเศรษฐกิจครัวเรือน (กนกพร ดิบุรี : นักวิจัย), โครงการวิจัยการเล่นหวยจากมุมมองของผู้หญิงในชุมชนบ้านทุ่งยาว จังหวัดลำพูน (วิเศษ สุจินพรัหม: นักวิจัย) และ โครงการวิจัยการสร้างความหมายทางสังคมวัฒนธรรมว่าด้วยหวยใต้ดินของผู้หญิง “ไตนอก” ที่เมืองชายแดน (วิสุทธิ เหล็กสมบูรณ์: นักวิจัย) ข้อค้นพบที่ได้จากชุดโครงการวิจัยฯ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

4.1. ความหลากหลายของการนิยาม “ห่วย” โดยชุดโครงการวิจัยนี้พยายามชี้ให้เห็นว่า การเล่นห่วยมีรูปแบบและความหมายที่หลากหลาย ไม่หยุดนิ่งและมีลักษณะเฉพาะที่ขึ้นอยู่กับบริบททางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละช่วงเวลา ดังจะเห็นได้จากการนิยามว่า การเล่นห่วยเป็นการเสี่ยงโชคเป็นเรื่องของโชคชะตาของผู้หญิงไตนอก (หรือไทใหญ่) ขณะที่กลุ่มผู้หญิงที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งชีวิตของพวกเขาต้องบริหารจัดการเงินเพื่อหมุนเวียนเป็นค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ของครัวเรือนทำให้พวกเขามองว่าการเล่นห่วยเป็นการลงทุนประเภท หรือกรณีที่ผู้หญิงบางกลุ่มมองว่าการเล่นห่วยมีความเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น ในงานวิจัยของกนกพรที่ชี้ให้เห็นว่าการเล่นห่วยของผู้หญิงมีความเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ทางสังคมในรูปของการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน กำล้างใจและทรัพยากรอื่นๆ หรือกรณีผู้ไตนอกที่ใช้ห่วยเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายข้ามพรมแดนของคนที่มีไร้สิทธิ์และสัญชาติ รวมทั้งการเล่นห่วยของคนงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมกลุ่มเพื่อนในโรงงานกระทั่งเกิดเป็นเครือข่ายห่วยใต้ดินในโรงงาน นอกจากนี้งานวิจัยชุด โครงการวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการเล่นห่วยเป็นการผสมผสานชุดความรู้หลายๆ แบบเข้าด้วยกันทั้งความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่และความรู้ท้องถิ่นดังที่ปรากฏออกมาในหนังสือตำราทำนายฝันหรือการอธิบายเรื่องห่วยด้วยมิติโหราศาสตร์ (ซึ่งเป็นศาสตร์ของชนชั้นนำ) ผสมเข้ากับความคิดเรื่องบุญ-กรรมในพุทธศาสนาและอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์แบบไสยศาสตร์

4.2 การเล่นห่วยเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการการเงินในครัวเรือนของผู้หญิง งานวิจัยชิ้นนี้พยายามชี้ให้เห็นว่าการพนันหรือการเล่นห่วยเป็นส่วนหนึ่งในการต่อสู้ดิ้นรนในชีวิตประจำวันของผู้หญิงทั้งในมิติเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเงินในครอบครัว โดยการเล่นห่วยเป็นพื้นที่ของโอกาสทางเศรษฐกิจที่ผู้หญิงพยายามสร้างขึ้นเพื่อเข้าถึงทรัพยากรทุนและนำมาซึ่งศักยภาพของผู้หญิงในการหมุนเวียนทรัพยากรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจในครัวเรือน หรือการต่อสู้ดิ้นรนในเชิงวัฒนธรรมหรือสัญลักษณ์หรือการต่อสู้ในเชิงการเมืองของกลุ่มคนด้อยอำนาจและคนชายขอบของสังคม เช่น ในงานศึกษาของกนกพร พบว่า ผู้หญิงมีบทบาทหน้าที่ข้ามไปข้ามมาระหว่างอาณาเขตในบ้านและอาณาเขตนอกบ้าน คือ การเป็นแม่บ้านและ

คนงานไปพร้อมๆกัน ดังนั้นเขาจึงไม่ได้ทำหน้าที่เพียงการจัดการงบประมาณของครอบครัวเท่านั้น แต่พวกเขาต้องหาเงินสดมาหมุนเวียนเพื่อให้การใช้จ่ายในครัวเรือนมีความคล่องตัวขึ้น เช่นเดียวกับ งานของวิสุทธ์ที่พบว่าความคิดในการเล่นหอยของผู้หญิงไตนอกเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการจัดการเศรษฐกิจครัวเรือนและเป็นเครื่องมือในการลดความเสี่ยง (Risk) ในการดำเนินชีวิตในมิติต่างๆ ขณะทำงานของวิเศษก็ชี้ไปในทิศทางเดียวกัน คือ หอยเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่ผู้หญิงเลือกเอามาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาครอบครัว ดังนั้นการเล่นหอยของผู้หญิงจึงมีลักษณะการนำเอาเรื่องนอกบ้านมาจัดการกับเรื่องในครัวเรือน

4.3. ท้ายที่สุดของชุดโครงการนี้ ผู้วิจัยพยายามชี้ให้เห็นความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงในจากการเล่นการพนันของผู้หญิง โดยการชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงมีวิธีการจัดการความเสี่ยงจากการพนันหลายรูปแบบ เช่น ในงานวิจัยของกนกพรที่ชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงจะวิเคราะห์ความเสี่ยงของครอบครัวและประเมิน “กำลัง” ของการ “ลงทุน” ซื้อหอยของตนเองหรือบางครั้งพวกเขาก็จะซื้อหอยรัฐบาลเพื่อหวังรางวัลใหญ่ควบคู่กับการซื้อหอยใต้ดินเพราะมีโอกาสถูกมากกว่าหอยรัฐบาล เช่นเดียวกันงานวิจัยของวิเศษที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงที่ออกไปทำงานนอกบ้านการเล่นหอยเป็นส่วนหนึ่งของความอยู่รอดของพวกเขาที่ต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนในชีวิต เงื่อนไขสำคัญในการเล่นหอยก็คือไม่ให้ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงในการเล่นหอย กรณีของผู้หญิงไตนอกจากการศึกษาของวิสุทธ์พบว่า การซื้อหอยใต้ดินของพวกเขามีสัญชาตญาณหรือความในหมายทางสังคมที่แสดงให้เห็นถึงการต่อรองทางอำนาจซ่อนอยู่ กล่าวโดยสรุปการเล่นหอยของผู้หญิงเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงหรือความไม่มั่นคงของผู้หญิงในการเข้าสู่ภาวะความทันสมัย ซึ่งผู้หญิงและผู้ชายมีความเสี่ยงไม่เท่ากัน ผู้หญิงกลุ่มต่างๆ มีวิธีการในการจัดการหรือต่อรองกับกลุ่มอำนาจในทุกระดับเพื่อลดความเสี่ยง เครื่องมือสำคัญที่ผู้หญิงนำมาใช้ในการจัดการความเสี่ยง คือ ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ผู้หญิงใช้ในการปรับตัวและต่อรองกับอำนาจ ผลที่เกิดขึ้นตามมาจากความพยายามจัดการความเสี่ยงนั้นบางกรณีทำให้พวกเขาแสดงบทบาทในฐานะผู้กระทำหรือบางกรณีพวกเขากลับกลายเป็นเหยื่อหรือผู้ถูกระทำการ

5. โครงการวิจัยการพนันบอล อำนาจและความเป็นชาย ข้อค้นพบที่ได้จากการที่ผู้วิจัยพยายามชี้ให้เห็น คือ พนันบอลเป็นเสมือนกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ก่อตัวขึ้นควบคู่ไปกับความนิยมของผู้คนและการขยายตัวของอุตสาหกรรมฟุตบอลในระดับของโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้การพนันฟุตบอลกลายเป็นการพนันสมัยใหม่ที่สะท้อนถึงการมีชีวิตอยู่ในสังคมที่ทันสมัยงานวิจัยชิ้นนี้พยายามเปิดมุมมองและสะท้อนให้เห็นว่าด้านหนึ่งที่มีชีวิตของมนุษย์กลายเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนโลกมากขึ้นและจะต้องเผชิญกับความซ้ำซากจำเจ นำเปื้อน่ายจากสินค้า ระบบงานบริการที่มุ่งเน้นความเป็นมาตรฐาน การอยู่ภายใต้ระบบการบริหารแบบองค์กรสมัยใหม่หรือการมีวิถีชีวิตที่อยู่ภายใต้ระบบการผลิตแบบโรงงานอุตสาหกรรม อย่างในจังหวัดเชียงใหม่และกรุงเทพฯ ดังจะเห็นได้ว่าผู้เล่นการพนันฟุตบอลส่วนใหญ่คือกลุ่มผู้ชายที่มีรายได้ระดับกลาง-ค่อนข้างต่ำไปถึงระดับล่าง (Men Middle Income Group) มีสถานภาพโสด มีอายุระหว่าง 25-40 ปี ผู้ชายกลุ่มนี้จะตกอยู่ภายใต้พันธนาการและตกอยู่ภายใต้ภาวะของความแปลกแยก ดังนั้นผู้ชายเหล่านี้จะแสวงหากิจกรรมสร้างชีวิตวัฒนธรรมเพื่อทดแทนไม่ให้ตนเองรู้สึกแปลกแยกไร้อำนาจ การแสดงตัวตนเหล่านี้ผ่านกิจกรรมประจำวัน เช่น การเล่นพนัน เข้าร้านอาหารคิมกิน นั่งสรวลเสเฮฮากับเพื่อนและผู้หญิงตามผับบาร์ ซึ่งอาจจะเป็นหนทางหนึ่งที่พอจะช่วยเยียวยารักษาจิตใจของผู้คนเหล่านี้ได้บ้าง ดังนั้นการเล่นการพนันบอลจำเป็นต้องอาศัยทักษะความสามารถในการวิเคราะห์จัดการกับข้อมูลข่าวสารจำนวนมากมายมหาศาลที่ผ่านมายังสื่อสมัยใหม่ในแต่ละวันที่แทบไม่แตกต่างจากการลงทุนเล่นหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้และที่ปรึกษาทางด้านการลงทุนเช่นกัน ข้อมูลที่ได้รับจะถูกนำมาประมวลและวิเคราะห์เพื่อทำนายผลการแข่งขันฟุตบอลในแต่ละครั้ง การแลกเปลี่ยนข่าวสารประสบการณ์สังคมในเครือข่ายชุมชนนักพนันที่ไม่ต่างจากการเล่นรถของกลุ่มคนรักรถจักรยานยนต์ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการพนันบอลเป็นการลงทุนที่ทำทนาย และการได้เล่นการพนันบอลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบสร้างความเป็นชาย เป็นกระบวนการผลิตซ้ำทางอำนาจความสามารถในการกำหนดชะตากรรมชีวิตของตนเอง และการเล่นพนันบอลยังได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของการได้ทำทนายอำนาจรัฐ ที่เป็นอำนาจที่กดบังคับ ควบคุมชีวิตประจำวันของพวกเขาอย่างต่อเนื่อง

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการพนันบอลจึงกลายเป็นพื้นที่ของผู้ชาย เป็นพื้นที่แห่งการประกอบสร้างและการผลิตซ้ำ “ความเป็นชาย” ได้อย่างลงตัว หรืออาจกล่าวได้ในอีกลักษณะหนึ่งว่า สถานการณ์ของผู้ชายในสังคมยุคปัจจุบันเริ่มถูกผู้หญิงเบียดขับมากขึ้น พื้นที่ชุมชนของเพศชายเริ่มหายไปจากชีวิตในสมัยใหม่ และชีวิตจากชีวิตการทำงาน ดังนั้นพื้นที่ของผู้ชายเหล่านี้ต้องการแสดงออกถึงความเป็นชาย เป็นมิตรภาพหรือความเป็นเพื่อนนักพนัน ที่ไม่แตกต่างไปจากแฟนบอลที่ส่งเสียงเชียร์ในสนามที่ในชีวิตประจำวันที่พวกเขาเหล่านี้จะแสดงพฤติกรรมหยาบคายหรือความรุนแรง สิ่งที่ชุมชนนักพนันฟุตบอลสร้างร่วมกันขึ้นมารวมกันอาจเรียกได้ว่า คือมิตรภาพ ความไว้เนื้อเชื่อใจกัน หรือความเป็นเพื่อน “ความเป็นชุมชน” ในโลกยุคสมัยใหม่ การเล่นพนันบอล/การบริโภคข่าวสารเกี่ยวกับแวดวงฟุตบอลถือได้ว่า เป็นประสบการณ์ร่วมอย่างหนึ่งที่ไม่แตกต่างจากการร่วมชมเชียร์เกมลีกการแข่งขันฟุตบอลในสนามหรือตามผับบาร์ ที่มีเพื่อนร่วมกินร่วมดื่ม ในลักษณะเดียวกันกับการเล่นพนันบอลที่จะเล่นได้อย่างสนุกและมีความหมาย และหากพิจารณาในระดับของโครงสร้างสิ่งที่คุณผู้ชายเหล่านี้กำลังพิสูจน์หรือการประกอบสร้างและแสดงออกซึ่งความเป็นชายอันหมายถึงตั้งแต่ความสามารถในการสืบพันธุ์ด้วยการซื้อบริการ การกำหนดชะตาชีวิต การปกป้องดูแลเสรีภาพของตนเอง ที่แสดงออกมาผ่านอัตลักษณ์ของความเป็นชายที่ดิบเถื่อนและความรุนแรงทางกายภาพ ดังนั้น การเล่นพนันบอลจึงเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างพื้นที่ความเป็นชายที่กำลังต่อสู้กับสิ่งที่พวกเขากำลังสูญเสีย การเล่นพนันบอลจึงเปรียบเสมือนเป็นการพยายามหาทางที่จะมีชีวิตและใช้ชีวิตแบบผู้ชาย

ข. การพนันภายใต้รูปแบบบ่อนคาลิโนซึ่งประกอบไปด้วยชุด โครงการทั้งหมด 3 โครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนโยบายเชิงนโยบาย: กรณีศึกษาการพนันในพื้นที่จังหวัดชายแดนอีสานใต้และแหล่งการพนันในเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการที่ต้องการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพนัน ประกอบไปด้วย ชนิดและพื้นที่เฉพาะที่เล่นการพนัน พฤติกรรมของผู้เล่นและผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ เครือข่ายทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้เล่นการพนัน ผลจากการศึกษาโครงการย่อย จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะ นโยบาย

และกฎหมายเพื่อเป็นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดมาจากการพนัน โครงการวิจัยนี้ประกอบไปด้วย ชุดโครงการย่อยทั้งหมด 3 โครงการ คือ

1.1 การศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนโยบาย ภาษีเงินโยบาย กรณีศึกษาบ่อนออนไลน์ บ่อนไพ่และไฮโล จังหวัดอำนาจเจริญและอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของการพนันใน เขตพื้นที่จังหวัดอุบลและอำนาจเจริญ สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท คือ 1.การพนันที่ผิดกฎหมาย ได้แก่ หวยใต้ดิน ไพ่ ที่ผู้เล่นส่วนใหญ่จะเป็นชาวบ้านทั่วไป ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ขายแรงงาน จะมีการเล่นในยามที่ว่างงานหรือมีเวลาว่างจากงานประจำ เพศหญิงจะนิยมเล่นไพ่มากกว่าผู้ชาย 2. การพนันที่ผิดกฎหมายแต่สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี ได้แก่ การชนไก่ในบ่อนที่ไม่เป็น ทางการ บ่อนไฮโลที่นิยมเล่นกันในงานศพและจะพบมากในเขตพื้นที่ชนบท มีการจ่ายเงินให้กับ เจ้าหน้าที่รัฐเพื่อเปิดวงไฮโล 3. การพนันที่เกิดขึ้นจากเทคโนโลยีการสื่อสาร ได้แก่ การพนันฟุตบอล การพนันออนไลน์ ได้แก่ ไพ่ บาคาร่า เป็นการพนันที่มีพลวัตและควบคุมได้ยากเนื่องจากเป็นการ เล่นพนันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต นิยมเล่นกันในกลุ่มของเยาวชนและนักศึกษา และการพนันมวยผู้ที่ ถูกถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ ผู้เล่นส่วนใหญ่จะมีอายุประมาณ 31 – 45 ปี

1.2 โครงการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนโยบาย กรณีการข้ามแดนไป เล่นการพนันที่บ่อนสะพานแก้ว จังหวัดยโสธรและมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า การอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะ “ทัวร์” เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ชาวบ้านเข้าสู่วงจรการพนันกลยุทธ์ในการดำเนิน ธุรกิจของคาสีโนทำให้ชาวบ้านตัดสินใจเข้าร่วมทัวร์และกลายมาเป็นนักพนันข้ามแดนในส่วนของ ผลกระทบจากการเปิดบ่อนคาสีโนสะพานแก้วได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาได้แก่ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการลักลอบเข้า-ออกด่านชายแดน/การ พำนักอาศัยเกินระยะเวลาที่กำหนด ปัญหาการเดินทางออกนอกประเทศในเวลาราชการ โดยไม่ได้ ขออนุญาตท้ายสุดในงานวิจัยชิ้นนี้ได้พยายามชี้ให้เห็นว่าหากต้องการเปิดบ่อนคาสีโนในประเทศไทย ไทยนั้นรัฐจะต้องมีแนวทางการบริหารจัดการและการบังคับใช้กฎหมายที่มีความพร้อมเพียงพอที่จะ ทำให้การเล่นพนันไม่นำไปสู่การสร้างปัญหาต่างๆตามมา

1.3 โครงการการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนัยเชิงนโยบาย กรณีเครือข่ายและองค์กรทางสังคมของคาสีโนข้ามแดนระหว่างไทยและกัมพูชา ที่บ่อนช่องจอมและช่องสะง่า จังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การพนันประเภทบ่อนคาสีโนในเขตพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ที่บ่อนช่องจอมและช่องสะง่า ที่มีกลุ่มประชาชนทั่วไปเดินทางเข้าไปเล่น ทั้งผู้คนภายในพื้นที่และนอกพื้นที่ที่เรียกตัวเองว่านักท่องเที่ยวได้ว่าบ่อนคาสีโนมีกลยุทธ์สำคัญที่เป็นแรงดึงดูดให้ประชาชนเข้าสู่การพนันในบ่อนคาสีโน มีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เล่นการพนัน “ทัวร์” ทำหน้าที่เป็นข้อต่อสำคัญระหว่างกลุ่มผู้เล่นการพนันภายในประเทศไทยกับบ่อนคาสีโน ผู้ประกอบการทัวร์เป็นกลุ่มธุรกิจท้องถิ่นบริการรถตู้รับ – ส่งฟรีสำหรับผู้เสี่ยงโชคในคาสีโน โดยได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินค่าตัวลูกทัวร์ ค่าน้ำมันรถจากบ่อนคาสีโน เมื่อวิเคราะห์ถึงเครือข่ายความสัมพันธ์การพนันข้ามแดน งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของธุรกิจทัวร์กับคาสีโนที่มีลักษณะเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน การสนับสนุนของคาสีโนทำให้เจ้าของทัวร์สามารถเปิดโอกาสในการทำธุรกิจได้มากขึ้น ขณะที่ความสัมพันธ์ของกลุ่มเจ้าของทัวร์มีลักษณะเป็นเครือข่ายของผู้ประกอบการทัวร์ มีการแลกเปลี่ยนลูกทัวร์ระหว่างกัน เป็นความสัมพันธ์ที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของทัวร์กับลูกทัวร์ เจ้าของทัวร์จะต้องเกื้อกูลลูกทัวร์ เช่น การให้ยืมเงินซึ่งถือว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้สำหรับดูแลรักษาลูกทัวร์ และเมื่อลูกทัวร์เล่นได้ก็จะให้ทิปกับเจ้าของทัวร์สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาจากการเล่นการพนัน ก็คือ การหย่าร้าง การนำไปสู่การประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายเช่น การค้ายาเสพติด การเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้าสู่แวดวงการเล่นได้ง่าย ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ได้แก่ หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น การสูญเสียที่ดินที่ทำกิน เป็นต้น

2.โครงการศึกษาบ่อนคาสีโน ช่องสะง่า-ช่องจรีอกเจียม อ.อัลสองเวง จ.อุดรรัมย์ ประเทศไทยกัมพูชา งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อค้นพบที่สำคัญ คือ พฤติกรรมการเล่นการพนันของชาวบ้านก่อนการเกิดขึ้นของบ่อนคาสีโน ชาวบ้านจะนิยมเล่นการพนันอยู่ในวงที่จำกัดคือระดับของชุมชน โดยอาศัยวัสดุอุปกรณ์สำหรับการดำเนินชีวิตและหาจากตามธรรมชาติมาเป็นอุปกรณ์สำหรับเล่นพนัน เช่น การพนันชนไก่ พนัน โบก (ใช้เมล็ดมะค่าและกะลาสำหรับครอบ) การเปลี่ยนแปลงของรูปแบบ

การพนันเริ่มเกิดขึ้นจาก ที่มีการนำการเล่นพนันจากภายนอกเข้าสู่ชุมชนได้แก่ ไพ่ ไฮโล และ หวยใต้ดิน (ของไทย) ทักษะของชาวบ้านมองการเล่นพนันว่าเป็นเรื่องปกติที่สอดคล้องไปกับการดำเนินชีวิต มองว่าการพนันเป็นเรื่องของการเสี่ยงโชค การพนันเป็นเครื่องมือแก้เหงาในเวลาว่างเว้นจากการงาน และการเล่นพนันยังสามารถสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมได้อย่างดี งานวิจัยชิ้นนี้ชี้ให้เห็นว่าการเกิดขึ้นของบ่อนกาสิโนที่ช่องสะง่าแตกต่างกับบ่อนกาสิโนในพื้นที่อื่น ๆ คือบ่อนกาสิโนช่องสะง่า ได้อนุญาตให้ชาวบ้านในประเทศของตนเองเข้าเล่น เข้าแสวงโชคกับการพนันภายในบ่อนได้อย่างเสรี จึงทำให้ชาวบ้านมีช่องทางเข้าสู่การพนันเพิ่มเป็นอีกช่องทางหนึ่ง ร่วมกับรูปแบบการพนันแบบเก่าที่ยังดำรงอยู่ เมื่อพิจารณาถึงทักษะของชาวบ้านกับการเกิดขึ้นของบ่อนกาสิโนสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ด้านคือ กลุ่มที่มองกาสิโนในเชิงบวกและกลุ่มที่มองด้วยทักษะในเชิงลบ กลุ่มแรกส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านที่ได้รับผลประโยชน์ จะเห็นว่าบ่อนกาสิโนเป็นแหล่งทางเศรษฐกิจ เป็นการกระจายรายได้สู่ชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การจ้างงานที่เป็นชาวบ้านในท้องถิ่นจำนวนมาก เกิดธุรกิจต่อเนื่องจากการเกิดขึ้นของบ่อนจำนวนมาก ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ธุรกิจบริการเช่น โรงแรม การประกอบอาชีพและธุรกิจเหล่านี้สามารถดำรงอยู่ได้จากการเกิดขึ้นของบ่อนกาสิโนช่องสะง่า กลุ่มที่สองส่วนใหญ่จะมีทักษะในเชิงลบที่อธิบายว่า การทำงานในบ่อนกาสิโนไม่สามารถที่จะพัฒนาตนเองได้และไม่มีสวัสดิการและความมั่นคง

ส่วนผลกระทบจากการเปิดบ่อนกาสิโนช่องสะง่าได้ส่งผลให้เกิดความสะดอกสบายทางด้านคมนาคมที่รวดเร็ว ราคาที่ดินตามแนวถนนมีอัตราสูงชันมาก ขณะที่อีกด้านหนึ่งทำให้ชาวบ้านหลายรายต่างพากันละทิ้งอาชีพเดิม ไม่ทำงานหรือทำงานน้อยลง เงินตราที่หามาได้จะถูกนำไปเสี่ยงโชค เสี่ยงดวงอยู่กับบ่อนการพนัน ส่งผลทำให้ชาวบ้านหลายรายประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจในครัวเรือน ไม่มีเงินเพื่อมาจับจ่ายใช้สอยภายในครอบครัว ขยายตัวลุกลามเป็นปัญหาที่ส่งผลให้เกิดการหย่าร้างในระยะเวลาต่อมาตลอดจนการนำมาสู่ปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ ด้วย

การปรับตัวของชาวบ้านที่เป็นนักพนัน หลายรายได้เข้าใจว่าไม่สามารถที่จะเอาชนะหรือสามารถเล่นการพนันให้ได้เงินมาเป็นจำนวนมากจากบ่อนกาสิโนเป็นเรื่องที่ค่อนข้าง

ยากและมีความเสี่ยงสูง นักพนันเหล่านี้จึงผันตัวไปเล่นการพนันอยู่ภายในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

3. ชุดโครงการวิจัยเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบของบ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-กัมพูชาในเขตจังหวัดภาคตะวันออก (ชัยนธ์ ประดิษฐ์ศิลป์และคณะ) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาสามข้อ คือ การศึกษาเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองในการลงทุนบ่อนคาสีโนในกระบวนการบริหารธุรกิจและการเข้าสู่การเล่นพนันบ่อนคาสีโนและผลประโยชน์รวมถึงผลกระทบเชิงลบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดนในเขตจังหวัดจันทบุรีและตราด ข้อค้นพบที่ได้จากชุดโครงการวิจัยฯ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

บ่อนคาสีโนบริเวณชายแดนจังหวัดจันทบุรีและตราดเกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายชนชั้นนำ 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มชนชั้นนำทางเศรษฐกิจซึ่งประกอบด้วยนักธุรกิจท้องถิ่น, นักธุรกิจจากกรุงเทพฯ, นักธุรกิจต่างชาติทั้งสิงคโปร์และมาเลเซีย และกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองซึ่งประกอบด้วยนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดจันทบุรีและตราดรวมทั้งนักการเมืองจากประเทศกัมพูชา (ตั้งแต่ส่วนกลางถึงผู้ว่าราชการจังหวัด) การที่ชนชั้นนำทั้งสองสามารถเชื่อมร้อยเครือข่ายกระทั่งเกิดเป็นการลงทุนในบ่อนคาสีโนร่วมกันได้นั้นเป็นผลจากในอดีตที่กลุ่มชนชั้นนำเหล่านี้เคยลงทุนในธุรกิจหลายประเภทร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการขุดพลอย การค้ำน้ำมัน การค้าบุหรี่ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการบริหารบ่อนคาสีโนของเครือข่ายชนชั้นนำเหล่านี้ กล่าวได้ว่ามีลักษณะเป็นการบริหารธุรกิจระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับการบริหารใน 5 รูปแบบ คือ การส่งเสริมการตลาด, การบริหารงานบุคคล, การบริหารความเสี่ยง, การบริหารงานสนับสนุน และการประสานงานกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับความมั่นคง เป้าหมายในการบริหารในรูปแบบต่างๆ เหล่านี้ก็เพื่อการแสวงหาผลประโยชน์สูงสุดจากการลงทุน โดยผลประโยชน์ที่เครือข่ายชนชั้นนำเหล่านี้ได้รับนั้นแตกต่างกันไปตามบทบาทในบ่อนคาสีโน ดังจะเห็นได้จากผู้ลงทุนบ่อนคาสีโนจะได้รับผลประโยชน์จากการเช่าสถานที่, เจ้าของโต๊ะหรือเจ้ามือได้รับ

ผลประโยชน์ในรูปของการเก็บค่าตั้งหรือได้กำไรจากการพนันที่เป็นเครื่องไฟฟ้า (Machine) ซึ่งสามารถตั้งโปรแกรมการได้กำไรได้

สำหรับกระบวนการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนของชุมชนในจังหวัดจันทบุรี (เปรียบเทียบระหว่างชุมชนชายแดนและชุมชนในตัวจังหวัด) และผลกระทบจากการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโน พบว่า กระบวนการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนระหว่างชุมชนชายแดนและชุมชนในตัวจังหวัด มีลักษณะทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาความเหมือนของทั้งสองชุมชน พบว่า ผู้เล่นการพนันส่วนใหญ่เป็นผู้เล่นรายย่อยที่มีวงเงินการเล่นการพนันไม่เกิน 10,000 บาท/ครั้งและพฤติกรรมการเล่นการพนันนิยมเล่นในห้องรวมหรือที่เรียกว่า “สนามทราย” โดยพวกเขาเหล่านี้มีฐานะในบ่อนเป็นเสมือนหน้าม้า ส่วนความแตกต่าง พบว่า ในกรณีชุมชนชายแดนการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนอยู่บนฐานของความเป็นชุมชนทำให้เกิดลักษณะการเรียนรู้ของเครือข่ายชุมชนที่มีขึ้นตอนเริ่มต้นและสิ้นสุด คือ คาสีโนเป็นของใหม่สำหรับชุมชนทำให้ผู้คนเข้าไปเล่นอย่างกว้างขวางทั้งชุมชน อย่างไรก็ตามแล้วแต่พวกเขากลับได้รับผลกระทบเชิงลบจากการเล่น กระทั่งชุมชนเกิดการเรียนรู้และยุติการเล่นการพนันในที่สุด ส่วนชุมชนในตัวจังหวัดการเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนเป็นการต่อ ยอดจากการเล่นการพนันบ่อนบ้านที่ผู้เล่นแต่ละคนมีพฤติกรรมการเล่นแบบปัจเจกบุคคลที่ไปเล่นโดยถูกจัดตั้งในระบบบริดจ์ของเจ้าของบ่อน ดังนั้นการเล่นการพนันของชุมชนในตัวจังหวัดจึงเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ยุติเหมือนชุมชนชายแดน

ในส่วนของการได้มาซึ่งผลประโยชน์ในการลงทุนของชนชั้นนำทางเศรษฐกิจและการเมืองตามแนวชายแดนของจังหวัดจันทบุรี และตราด ผลการศึกษาพบว่า การได้มาซึ่งผลประโยชน์ในการลงทุนของชนชั้นนำทางเศรษฐกิจและการเมืองตามแนวชายแดนของจังหวัดจันทบุรี และตราด มีแนวโน้มการได้มาซึ่งผลประโยชน์ของกลุ่มต่างๆ จึงแตกต่างกันตามบทบาทในบ่อนคาสีโน กล่าวคือ ผู้ลงทุนบ่อนคาสีโนจะได้ผลประโยชน์จากการค่าเช่าสถานที่ ส่วนเจ้าของโต๊ะหรือเจ้ามือมีแนวโน้มที่จะได้ประโยชน์มากกว่าที่จะเสียประโยชน์ เนื่องจากได้ประโยชน์จากเก็บค่าตั้ง และการพนันในรูปแบบที่เป็นเครื่องไฟฟ้า (Machine) ซึ่งสามารถตั้งโปรแกรมการได้

กำไรได้ และมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้ ส่วนกลุ่มผู้เล่นมีแนวโน้มในระยะยาวจะเสียประโยชน์

เมื่อพิจารณาถึงผลกระทบจากการเล่นการพนัน พบว่า ทั้งสองชุมชนต่างได้รับผลกระทบเชิงลบ (Negative Impact) ทั้งทางเศรษฐกิจ ครอบครัวยุติธรรมและความมั่นคง แต่ผลกระทบเหล่านี้แตกต่างกันในแง่ของทิศทาง (Direction) ขอบเขต (Scope) และระยะเวลาในการเกิดผลกระทบ (Time) กล่าวคือ ชุมชนชายแดน ได้รับผลกระทบเบาบางจากการตั้งบ่อนคาสีโน (ยกเว้นผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นระยะสั้นในช่วงแรก) และผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact) ที่มีขอบเขตจำกัดในวงแคบ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะชุมชนเกิดการเรียนรู้และปรับตัวได้เร็ว ขณะที่ชุมชนในตัวจังหวัดได้รับผลกระทบเชิงลบทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและเป็นผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) ที่เกิดขึ้นวงกว้าง สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลจากพฤติกรรมการเล่นการพนันที่มีลักษณะเป็นแบบปัจเจกบุคคล ขณะเดียวกันการเกิดขึ้นของบ่อนคาสีโนก็เป็นการขุดการเล่นการพนันในบ่อนผิดกฎหมายที่มีอยู่แล้วในเมือง โดยสร้างเงื่อนไขสำคัญให้เกิดความสะดวกในทางกฎหมายต่อผู้เล่นการพนัน

กล่าวได้ว่างานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาที่ช่วยเปิดมุมมองทางทฤษฎีเกี่ยวกับการพนันที่สำคัญหลายมิติ ดังนี้ในมิติทฤษฎีเครือข่ายทางสังคมเชิงเศรษฐศาสตร์การเมืองผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการลงทุนในบ่อนคาสีโนของชนชั้นนำทางเศรษฐกิจและการเมืองตามแนวชายแดนของจังหวัดจันทบุรีและตราดมีการเชื่อมร้อยเครือข่ายทั้งแบบที่เป็นทางการและแบบที่ไม่เป็นทางการแต่ลักษณะเครือข่ายที่เป็นตัวขับเคลื่อนหลักก็คือเครือข่ายแบบไม่เป็นทางการเนื่องจากลักษณะอำนาจในประเทศกัมพูชาส่วนใหญ่อาศัยความเป็นอำนาจส่วนตัว ในมิติของทฤษฎีชนชั้นนำ พบว่าการทำธุรกิจบ่อนการพนันชายแดนถูกครอบงำหรืออยู่ในอำนาจของกลุ่มชนชั้นนำที่มีลักษณะพิเศษในกรณีนี้คือเป็นกลุ่มชนชั้นนำระหว่างประเทศไม่ว่านักลงทุนชาวไทยหรือนักลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงชนชั้นนำทางการทหารหรือการเมืองในประเทศกัมพูชาและกลุ่มนักธุรกิจการเมืองไทย อย่างไรก็ตามก็ตีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชนชั้นนำที่ร่วมลงทุนในบ่อนคาสีโนดังกล่าวจะมีทั้งความขัดแย้ง (Conflict) และความร่วมมือกัน (Cooperation) ภายในกลุ่มทำให้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นไม่มี

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว เมื่อพิจารณาถึงทฤษฎีบ่อนคาสิโนจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าถึงข้อสรุปทางทฤษฎีใหม่ว่าผู้เล่นพนันที่มีปัญหาโรคติดการพนันนั้นเกิดขึ้นในเงื่อนไขที่ผู้เล่นการพนันมีประสบการณ์ในการเล่นจนเป็นนิสัยเป็นหลักนอกเหนือจากนั้นจะเกิดขึ้นในกรณีของผู้เล่นการพนันที่มีทัศนคติต่อการพนันในเชิงที่เป็นเกมของการแพ้ชนะ สำหรับผลกระทบของบ่อนคาสิโนกับชนชั้นต่างๆ ในสังคม ผลการศึกษาพบว่าทุกชนชั้นมิได้มองการพนันเป็นเพียงความบันเทิงเท่านั้นแต่เป็นเรื่องของความเสี่ยงในเชิงธุรกิจ กรณีการก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมนั้นงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าปัญหาดังกล่าวในปัจจุบันยังมิได้เกิดขึ้นอย่างเป็นแบบแผนแต่จะเกิดเป็นบางกรณีซึ่งมีลักษณะมาจากปัจจัยที่หลากหลาย (Multifactors) ส่วนผลกระทบต่อปัญหาศีลธรรม พบว่า ศาสนาที่ผู้เล่นการพนันนับถือทั้งพระพุทธศาสนาและศาสนาคริสต์คาทอลิกไม่ถือเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผลกระทบทางศีลธรรมเนื่องจากหลักคำสอนของศาสนาพุทธยังไม่มีคติความการพนันเป็นข้อบังคับทางศาสนา (Dogmatism) ส่วนศาสนาคริสต์คาทอลิกถือเพียงว่าการพนันเป็นความผิดเพียงเล็กน้อยที่เรียกว่า “บาปเบา”

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การเล่นการพนันรวมถึงการป้องกันควบคุมการพนัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การพนันและการป้องกันการควบคุมการพนันประกอบไปด้วยชุดโครงการต่าง ๆ ทั้งหมด 4 โครงการ ดังต่อไปนี้

1. โครงการการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2556 เป็นโครงการสำรวจสถานการณ์การเล่นพนันและผลกระทบของการพนันที่มีต่อปัจเจกบุคคลครอบครัวชุมชนและสังคมในภาพรวม ด้วยการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ประชาชนไทยอายุเกิน 15 ปี จำนวน 5,102 ตัวอย่าง ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ 2 ขั้นตอน (Stratified Two - Stages Random Sampling) จำแนกตามรายภาคแบ่งออกเป็น 5 ภูมิภาค คือ กรุงเทพฯและปริมณฑลภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคกลางและภาคใต้ ในแต่ละจังหวัด

ตัวอย่างของแต่ละกลุ่ม ในแต่ละภาคเลือกตัวอย่างประชากรจากในเขตและนอกเขตเทศบาลใน สัดส่วน 40 : 60 โดยให้จำนวนตัวอย่างหญิงและชายเท่าๆกัน

ผลการศึกษาพบว่า คนไทยปริมาณร้อยละ 57 มีประสบการณ์เคยเล่นการพนัน เมื่อ จำแนกตามสัดส่วนตามสัดส่วนภูมิภาคเห็นได้ว่าประชากรในเขตพื้นที่ของกรุงเทพฯ และในเขต ปริมาณเขตเคยเล่นการพนันมากกว่าประชากรในเขตพื้นที่ภาคอื่น ๆ เพศชายนิยมเล่นการพนัน มากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีสถานะ โสดมีแนวโน้มเล่นการพนันสูงกว่าผู้ที่มีสถานภาพการสมรส ประชากรที่นับถือศาสนาพุทธเล่นการพนันมากกว่าประชากรนับถือศาสนาอื่น ๆ ระดับการศึกษาที่ แตกต่างกันและการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์เคยเล่นการพนันที่ไม่แตกต่างกัน และอายุของเฉลี่ยของผู้ที่เริ่มเล่นการพนันครั้งแรกคือ 21 ปี

สำหรับประเภทของการพนันที่นิยมเล่นกันมากที่สุดสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ คือการ พนันประเภทไพ่ หวยใต้ดิน สลากกินแบ่งรัฐบาล และการเล่นพนันฟุตบอล ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ผู้คนเข้าเริ่มเล่นการพนันสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ได้แก่ การเสี่ยงโชค อยากได้เงินไปแก้ปัญหา ด้านต่าง ๆ และความเพลิดเพลินและความตื่นเต้น ในส่วนของปัจจัยที่ทำให้ผู้คนไม่เล่นนิยมเล่นการ พนันสามารถเรียงลำดับดังนี้ ได้แก่ ไม่ชอบการพนัน เสียเวลา เสียเงิน และเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายดัง แสดงได้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงพฤติกรรมการเล่นการพนันแต่ละประเภท

ประเภทของการพนัน	พฤติกรรมการเล่นพนัน		
	ระยะเวลาเฉลี่ยที่เล่นมานาน (ปี)	จำนวนเงินเฉลี่ยที่เล่นพนัน (บาท)	จำนวนเงินเฉลี่ยที่เล่นพนันต่อปีต่อคน (บาท)
ไพ่	9	775.56(ต่อครั้ง)	72,079.06
บิงโก	4	147.49(ต่อครั้ง)	3,664.70
หวยใต้ดิน	12	536.15(ต่องวด)	8,991.23
สลากกินแบ่งรัฐบาล	12	368.21(ต่องวด)	5,405.32
หวยหุ้น	2	1,704.34(ต่อครั้ง)	5,116.65
หวยต่างประเทศ	6	270.99(ต่อครั้ง)	2,665.87
คู่ม้า	12	640.45(ต่อครั้ง)	25,564.71
ไฮโล	9	1,611.67(ต่อครั้ง)	60,306.60
ฟุตบอล	5	995.63(ต่อคู่)	259,389.34
จับยี่กี	7	563.10(ต่อครั้ง)	36,038.40
มวย/มวยตู้	12	640.45(ต่อครั้ง)	25,564.71

สำหรับความคิดเห็นของประชากรต่อการพนัน ประชากรเพียงร้อยละ 17 เห็นว่าการเล่นการพนันจะทำให้รวยขึ้นที่เห็นว่าจะทำให้จนลงมีร้อยละ 17 เท่านั้นในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเห็นว่าการพนันจะทำให้รวยขึ้นมีมากถึงร้อยละ 30 แต่มีคนไทยภาคกลางเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่เห็นด้วยกับเรื่องดังกล่าวจากข้อมูลข่าวสารกลุ่มประชากรได้รับว่าการเล่นการพนันจะทำให้รวยขึ้นหรืออาจทำให้จนลงได้เช่นกันจะส่งผลให้มีประชากรจำนวนร้อยละ 49 ตัดสินใจเล่นการพนันมากขึ้นหรือร้อยละ 44 เล่นการพนันน้อยลงและถ้าหากกลุ่มประชากรที่สูญเสียเงินไปกับการเล่นพนันจริงจะมีเพียงร้อยละ 9 ที่ไปหาเงินมาเล่นพนันต่อประชากรร้อยละ 80 จะเลิกเล่นการพนัน

นอกจากนี้ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าประชากรจำนวนหนึ่งยังไม่แน่ใจว่าเห็นด้วยหรือไม่ว่ารัฐบาลจะให้การเล่นพนันฟุตบอลเป็นสิ่งถูกกฎหมายหรือบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายในประเทศ และมองว่าการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการเล่นการพนันและประเทศไทยควรเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายเพื่อหารายได้จากนักท่องเที่ยวและนักการพนันจากต่างประเทศ สำหรับผลกระทบที่เกิดจากการเล่นการพนันได้จำแนกออกเป็น 4 ด้านด้วยกันคือ ด้านการทำงานและการเรียนมีผลกระทบค่อนข้างน้อย ด้านครอบครัวมีผลกระทบค่อนข้างน้อย ด้านเพื่อนสนิทมีผลกระทบน้อยและด้านคนรักมีผลกระทบค่อนข้างน้อย

งานวิจัยชิ้นนี้พยายามเปรียบเทียบสถานการณ์และพฤติกรรมการเล่นพนัน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 กับ ปี พ.ศ. 2556 พบว่าปัจจัยที่ทำให้ประชากรเข้าเล่นการพนันในครั้งแรก ระหว่าง ปี พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2556 ผลจากการเปรียบเทียบเห็นได้ว่าการเล่นพนันเพื่อการเสี่ยงโชคมีแนวโน้มลดลง แต่ปัจจัยเข้าเล่นการพนันการเล่นในด้านอื่น ๆ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ การเล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่นการพนันโดยเชื่อว่ามีโอกาสชนะ เป็นการหารายได้เสริม มีแหล่งการพนันใกล้บ้าน เป็นต้น โดยในรอบปีที่ผ่านมามีพบว่าประชากรในเขตเมืองและชนบท มีประสบการณ์เล่นการพนันและไม่เคยเล่นการพนันมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน

ในส่วนของการเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดจากการเล่นการพนันระหว่างปี พ.ศ. 2554 กับปี พ.ศ. 2556 ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการพนันนั้นทำให้ประชากรจนลงมีอัตราเพิ่มสูงขึ้น หากประชากรมีรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นก็จะมีแนวโน้มเล่นการพนันน้อยลง และหากประชากรสูญเสียเงินไปกับการเล่นพนันเป็นจำนวนมากก็จะมีแนวโน้มเล่นน้อยลงเช่นกัน

ท้ายที่สุดโครงการวิจัยได้เปรียบเทียบสถานการณ์การเล่นการพนันระหว่าง ปี พ.ศ. 2554 กับปี พ.ศ. 2556 พบว่า การเล่นการพนันในปี พ.ศ. 2556 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นกว่าในปี พ.ศ. 2554 เนื่องจาก การมีช่องทางเล่นการพนันที่เพิ่มปริมาณสูงขึ้น ได้แก่ การพนันโดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ต ที่ทำให้กิจกรรมการพนัน สามารถแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วในรูปแบบของการพนันออนไลน์ ตลอดจนการพัฒนาาระบบการบริหารจัดการของรัฐกิจการพนัน มีกิจกรรมการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการกิจการพนัน เพื่อเป็นแรงดึงดูดให้กับนักพนันเพิ่มมากขึ้น

2. โครงการการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย

ประจำปี 2556: กรณีศึกษาสถาบันการศึกษา เป็นโครงการสำรวจสถานการณ์พฤติกรรมการเล่น

พนักในกลุ่มของนักศึกษาในภาพรวมของสังคมไทย งานวิจัยชิ้นนี้ได้เก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 2,000 ตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิหลายชั้น (Stratified Multi- Stages Sampling) โดยจำแนกสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น 5 ภูมิภาคคือกรุงเทพฯและปริมณฑลภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคกลางและภาคใต้ ในแต่ละภูมิภาคจะแบ่งสถาบันการศึกษาออกตามประเภทของสถาบันได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและมหาวิทยาลัยเอกชน ในแต่ละสังกัดสถาบันอุดมศึกษาจะกำหนดตัวอย่างจากประชากรในสายการเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพสายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสายสังคมศาสตร์ ให้กระจายไปตามสาขาที่ศึกษาชั้นปีที่ศึกษาและเพศในสัดส่วนที่เท่ากัน

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาจำนวนร้อยละ 71.03 ระบุว่าไม่เคยเล่นการพนันและจำนวน 28.97 ระบุว่าเคยเล่นการพนัน นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ เขตปริมณฑล มีประสบการณ์เคยเล่นการพนันมากกว่านักศึกษาที่อยู่ในเขตภูมิภาค นักศึกษาที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนเคยเล่นการพนันมากกว่านักศึกษาที่เรียนอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบันราชภัฏและนักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเคยเล่นการพนันน้อยกว่ากลุ่มอื่น ส่วนประเภทการพนันที่นักศึกษานิยมเล่นกันสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ไพ่ บิงโก, หว่ยใต้ดิน, สลากกินแบ่งรัฐบาล, พนันฟุตบอลและเกมพนันประเภทตู้ม้า หว่ยหุ้น การพนันในบ่อน หว่ยต่างประเทศ สำหรับสถานที่ที่นิยมเล่นการพนันของนักศึกษา ก็คือ บ้านพักอาศัย หรือบางรายเข้าเล่นในบ่อนการพนัน เช่นบ่อนวีง/บ่อนตามบ้านและบ่อนออนไลน์ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาในการเล่นการพนัน งานวิจัยชี้ให้เห็นว่านักศึกษาเล่นไพ่ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ปีละ 11 สัปดาห์เล่นบิงโก เฉลี่ยสัปดาห์ละ 2 ครั้ง 7 สัปดาห์ต่อปี เล่นพนันหว่ยใต้ดินมาเฉลี่ย 10 ครั้งต่อปี การพนันฟุตบอลเล่นพนันเฉลี่ย 17 สัปดาห์ต่อปี เล่นการพนันตู้ม้า สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เฉลี่ย 11 สัปดาห์ต่อปี พนันหว่ยหุ้น เฉลี่ยปีละ 7 ครั้ง และการพนันหว่ยต่างประเทศ เฉลี่ยปีละ 43 ครั้งจำนวนเงินที่ใช้เล่นการพนันพบว่า มูลค่าของเงินพนันสูงสุดที่นักศึกษาลเล่นสามารถเรียงตามลำดับจากมูลค่าสูงสุดไปจนถึงน้อยที่สุดคือ การพนันฟุตบอล, การพนันไพ่, หว่ยใต้ดิน,

สลากกินแบ่งรัฐบาล, บิงโก, ตู้ม้า, หวยหุ้นและหวยต่างประเทศ การประเมินผลกำไร ขาดทุน จากการเล่นการพนันของนักศึกษา พบว่าจะได้กำไรจากการเล่นไพ่, การเล่นพนันฟุตบอล แต่จะขาดทุนในการเล่นการพนันประเภทบิงโก, หวยใต้ดิน, การพนันหวยหุ้น

สำหรับผลกระทบจากการเล่นพนันพบว่าในมุมมองของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำทั้งผลกระทบต่อการเรียน, ผลกระทบต่อครอบครัว, ผลกระทบต่อเพื่อนสนิท, ผลกระทบต่อคนรัก/แฟน และผลกระทบการทำงาน ในส่วนของความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการพนันพบว่าโดยส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะมีให้บ่อนการพนันถูกกฎหมาย ไม่คิดว่าการเล่นพนันเป็นวิธีหาเงินที่ง่ายและรวดเร็ว และไม่เชื่อว่าการพนันเป็นอาชีพชนิดหนึ่งสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ขณะเดียวกันก็มองว่าการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการเล่นการพนัน, การเล่นพนันจะก่อให้เกิดหนี้สินกับตัวผู้เล่นและ ผู้เล่นการพนันจะไม่ได้รับความไว้วางใจเรื่องการเงินจากบุคคลอื่น

3. โครงการศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในต่างประเทศ
 การศึกษานี้เป็นการเปรียบเทียบกฎหมายการพนันใน 3 ประเทศได้แก่ แอฟริกาใต้ มาเลเซีย ไทย ผลการวิจัยพบว่า ในประเทศแอฟริกาใต้ รัฐได้จัดแบ่งผู้พนันออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้เล่นเพื่อสันติภาพหรือสังสรรค์คือผู้ที่เล่นการพนันตาม โอกาสต่าง ๆ กลุ่มผู้เล่นพนันที่มีปัญหาในความหมายกว้าง ที่เป็นนักพนันที่ได้ใช้เวลาและเงินทองส่วนใหญ่ไปกับการเล่นพนัน อาจกล่าวได้ว่ามีสถานะเป็นผู้ป่วยสามารถรักษาให้หายขาดได้ และกลุ่มผู้เล่นพนันที่มีปัญหาในความหมายแคบคือเป็นนักพนันที่เข้าข่ายเป็น โรคติดการพนัน ถือเป็นผู้ป่วยทางจิตเวชอย่างหนึ่ง การบำบัดรักษาสามารถทำได้ค่อนข้างยากหรือไม่อาจรักษาให้หายขาดได้ สำหรับปัญหาที่เกิดจากการพนันสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเด็นด้วยกันคือ 1. ปัญหาที่เกิดจากการพนันกับสภาพที่อยู่อาศัยกลุ่มผู้มีปัญหาด้านการพนัน ส่วนใหญ่จะมีที่อยู่อาศัยในราคาที่ต่ำมีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าไปเล่นการพนันในลักษณะที่ไม่เป็นทางการหรือการพนันผิดกฎหมายในขณะที่กลุ่มผู้พักอาศัยในบริเวณที่อยู่อาศัยราคาสูงมักเล่นพนันที่เป็นทางการจำพวกคาสิโนมากกว่าซึ่งปัญหาจากการพนันที่แท้จริงนั้นเกิดจากการเล่นพนันในบ่อนพนันผิดกฎหมาย 2. ปัญหาที่เกิดจากการพนันกับประชากรที่มีฐานะยากจนพบว่ากลุ่มผู้ว่างงานหรือผู้ทำงานล่วงเวลาและกลุ่มของผู้ไม่มีรายได้อีกกับผู้มีรายได้จากเงินเบี้ยเลี้ยง

หรือเงินช่วยเหลือ จะมีปัญหาจากการพนันพบว่า อัตราการออมกับความเสี่ยงในการเกิดปัญหาจากการพนันนั้นมีความเชื่อมโยงกันอย่างมีนัยสำคัญคือชุมชนใดที่มีอัตราการออมต่ำและมีปัญหาหนี้สินในจำนวนที่สูงมักจะประสบปัญหาจากการพนันควบคู่ไปด้วย 3. ผลกระทบของการพนันต่อกลุ่มเยาวชนที่มีแนวโน้มเข้าสู่การเล่นพนันในอัตราที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน

ในประเทศมาเลเซียมีบ่อนกาสิโนเพียงแห่งเดียวที่ได้อนุญาตตามกฎหมายคือเกนติ้ง (Casino de Genting) กฎหมายการพนันทุกฉบับจะบัญญัติให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยมีหน่วยงานที่ชื่อว่า Betting Control Unit ในฐานะหน่วยงานธุรการที่ดำเนินการ ที่เกี่ยวกับการออกใบอนุญาต ต่อใบอนุญาตธุรกิจพนันการออกกฎระเบียบ แนวปฏิบัติ ตามกฎหมาย, การจัดเก็บภาษีพนันค่าธรรมเนียมต่างๆ, การเข้าตรวจสอบสถานที่ประกอบกิจการพนันที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย, การเฝ้าระวังและประสานงานเพื่อป้องกันการพนันผิดกฎหมาย, การพิจารณาปรับปรุงกฎหมายพนัน, การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการประกอบกิจการบันเทิงที่อาจเกี่ยวกับกิจกรรมการพนัน กล่าวได้ว่าในกรณีในประเทศมาเลเซียมีนโยบายให้มีธุรกิจพนันถูกกฎหมายโดยเฉพาะการอนุญาตให้ประกอบกิจการกาสิโนแต่ธุรกิจการพนันก็อยู่ในการควบคุมกำกับดูแลของรัฐอย่างเข้มงวด โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมธุรกิจการพนันเช่นมาตรการทางภาษีการกำหนดจำนวนสถานที่และธุรกิจการควบคุมการโฆษณาโดยจะไม่อนุญาตให้มีการโฆษณาเรื่องอายุของผู้ที่จะเล่นการพนัน(การกำหนดอายุขั้นต่ำไว้คือผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีจะถูกห้ามเข้าไปในบ่อนกาสิโนห้ามซื้อตั๋วหรืออุปโภคบริโภคผลไม้แข่งม้า เป็นต้น)นอกจากนี้บริษัทธุรกิจการพนันที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินธุรกิจแล้วจะถูกควบคุมอย่างเข้มงวดภายใต้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้เช่นการเสียภาษี รายได้จะต้องจัดสรรบริจาคเพื่อการกุศลตามที่ได้มีการตกลงกันไว้รัฐบาลดำเนินการควบคุมและตรวจสอบด้านการเงินของบริษัทอย่างเข้มงวดเพราะต้องการเก็บภาษีให้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย สำหรับปัญหาที่เกิดมาจากการเล่นการพนันจะพบว่า นักพนันส่วนใหญ่ได้แก่ชาวจีนและเชื้อชาติอื่นๆมิใช่ชาวมลายูที่นิยมเล่นการพนันเพราะต้องการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจด้วยการพนันและบางรายจะเล่นการพนันเป็นงานอดิเรกทำให้จะต้องมีการจัดสรรค่าใช้จ่ายสำหรับการเล่นพนัน โดยเริ่มจากมูลค่าต่ำสุด 2 ริงกิตมาเลเซีย (19.84 บาท) และ

ค่าใช้จ่ายประมาณ 10 ริงกิตมาเลเซีย (99.22 บาท) สำหรับซื้อล็อตเตอรี่หรือเล่นเกมทางการพนันอาจกล่าวได้ว่าเป็นการซื้อความหวังและความเป็นไปได้ที่จะสร้างฐานะในทางเศรษฐกิจส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เกิดภาระหนี้สินและในบางรายทำให้เกิดปัญหาการติดการพนัน

ส่วนประเทศไทยมีกฎหมายการพนันหรือพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ที่ใช้มาเป็นระยะเวลานานและมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับนี้ครั้งล่าสุดเมื่อปีพ.ศ. 2505 มีการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องก็ตามอย่างไรก็ตามก็ยังมีได้ปรับปรุงเนื้อหาในประเด็นสำคัญทำให้พระราชบัญญัติการพนันเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดจากพนันในปัจจุบันที่มีลักษณะต่างไปจากเดิมมากระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลผู้ที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการพนันตามกฎหมายก็มีความหละหลวมไม่มีประสิทธิภาพการดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับกรรมการพนันผิดกฎหมายก็เป็นปัญหาสำคัญที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้อีกทั้งยังมีปัญหาในการปรับใช้การตีความบทบัญญัติบางประการ ส่วนปัญหาที่เกิดมาจากพระราชบัญญัติการพนันสามารถจำแนกได้เป็น 8 ข้อด้วยกัน

1. ภาครัฐไม่มีนโยบายหรือยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการผลกระทบจากการพนัน รัฐไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาการพนันทั้งที่เป็นปัญหาในเชิงประจักษ์
2. บทบาทหน้าที่ของของหน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจพนันและปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นลักษณะแยกส่วนกันทำ ต่างคนต่างทำมีเพียงเฉพาะส่วนการบังคับใช้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ
3. การจัดแบ่งประเภทหรือชนิดของการพนันลำสมัยและขาดความชัดเจน
4. การบัญญัตินิยามศัพท์ “การพนัน” และถ้อยคำที่เกี่ยวข้อง เช่น การทายผลฟุตบอลที่มีเงินรางวัลเดิมพัน (การพนันฟุตบอล) การจัดแบ่งประเภทหรือชนิดของการพนันลำสมัยและขาดความชัดเจน
5. การพิจารณาอนุมัติใบอนุญาตให้มีการเล่นพนันถูกกฎหมายของเจ้าหน้าที่ ไม่มีความชัดเจนในหลักการหรือเงื่อนไขการพิจารณาที่บุคคลใดก็ได้สามารถยื่นขอใบอนุญาตได้

6. ปัญหามาตรการป้องกันผลกระทบทางสังคมจากการพนัน เช่น ขาดบทบัญญัติที่คุ้มครองเด็กและเยาวชน

7. บทลงโทษล่าช้าไม่เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน ได้แก่ โทษปรับเป็นเงินเพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับวงเงินของเจ้ามือที่มีปริมาณเงินอยู่ในระดับสูง

8. ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ที่มีได้อ้างอิงจากหลักกฎหมายใด การบังคับใช้กฎหมายไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากหวาดกลัวกับการถูกข่มขู่ กลั่นแกล้งจากผู้มีอิทธิพล

4. โครงการศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์: กรณีศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่าลักษณะสำคัญของพระราชบัญญัติการพนันค.ศ. 2005 ของประเทศอังกฤษคือเป็นกฎหมายที่ครอบคลุมการพนันทั่วไปและการพนันออนไลน์โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะคือคณะกรรมการการพนันขึ้นมาบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายมิได้ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมการพนันแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งยังมีการกำหนดให้มีองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาคำร้องที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตให้ดำเนินธุรกิจการพนันด้วย ทั้งนี้ พระราชกฤษฎีกาของอังกฤษตั้งอยู่บนพื้นฐานของการออกใบอนุญาตเพื่อคุ้มครองผู้เล่น และมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการพนันทั้งระบบอย่างครอบคลุม เช่นการเล่นพนันในสถานที่ต่าง ๆ บทบัญญัติคุ้มครองเยาวชนส่วนกฎหมายว่าด้วยการพนันทางอินเทอร์เน็ตที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของสหรัฐเป็นมาตรการที่มุ่งเน้นไปยังการขัดขวางการทำธุรกิจการพนันในเชิงเศรษฐกิจ คือ การรับชำระเงินหรือเป็นตัวกลางในการรับส่งเงินเติมพันแก่ธุรกิจที่ผิดกฎหมาย แต่ไม่ได้มุ่งเน้นในการยุติการเล่นการพนันหรือปราบปรามการพนันโดยตรง ซึ่งกฎหมายควบคุมการพนันในลักษณะเช่นนี้ ยังไม่ปรากฏในกฎหมายการพนันของไทย โดยกฎหมายควบคุมการพนันของไทยนั้น จะมุ่งเน้นไปยังการปราบปรามผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่นโดยตรงมากกว่า

โดยปิยอรได้ชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่กฎหมายอังกฤษและกฎหมายสหรัฐเป็นไปในลักษณะเดียวกันคือการกำหนดนิยามศัพท์เอาไว้อย่างชัดเจนซึ่งเป็นส่วนที่ไม่ปรากฏอยู่ในกฎหมายการพนัน

ไทยฉบับที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนอกจากนี้ กฎหมายการพนันของอังกฤษและกฎหมายสหรัฐได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์เอาไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน และมีการระบุบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้นำมาบังคับใช้แก่กรณีดังกล่าวเอาไว้ด้วย

สำหรับกรณีของไทย พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ยังมีบทบัญญัติที่ไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมถึงการควบคุมการพนันบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต ประกอบกับสถานะของการพนันออนไลน์ที่ไม่ต้องด้วยลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ตามความหมายเฉพาะเพียงแต่เป็นการกระทำความผิดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์เท่านั้น การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่จึงอาจเกิดปัญหาขึ้นได้ ดังนั้นปิยอรจึงได้เสนอแนวทางการปรับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 กับการพนันออนไลน์ คือ การดำเนินคดีกับผู้เล่นและผู้จัดให้มีการเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินการไปตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 รวมถึงการปิดกั้นเว็บไซต์หรือการระงับการเผยแพร่ข้อมูลคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับการพนันนั้น หากไม่ใช้ช่องทางตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 20 ซึ่งใช้กันอยู่ในทางปฏิบัติ อาจใช้วิธีการเพิกถอนใบอนุญาตของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบกิจการโทรคมนาคม มาตรา 15 ประกอบกับข้อ 13 และ 15 ว่าด้วยเหตุในการยกเลิก เพิกถอนใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ต และมาตรการทางสังคมในการเผยแพร่ข้อมูลโทรคมนาคม เนื่องจากสื่ออินเทอร์เน็ตถือเป็นสื่อโทรคมนาคมประเภทหนึ่งเช่นเดียวกัน และแนวทางปฏิบัตินี้ เป็นแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเคยทำความเข้าใจเป็นแนวทางในการดำเนินการปิดกั้นเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมแก่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติมาแล้ว

บทที่ 4

สรุปการสังเคราะห์ข้อค้นพบจากโครงการวิจัย และแนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการการพนันในสังคมไทย

1. สรุปการสังเคราะห์ข้อค้นพบจากโครงการวิจัย

โครงการ/ชุดโครงการวิจัย 12 ประเด็น ที่นักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งเป็นในการศึกษาเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม/รูปแบบของการเล่นการพนันและสถานการณ์การเล่นการพนันรวมถึงการป้องกันควบคุมการพนัน

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม/รูปแบบของการเล่นการพนัน

งานวิจัยในประเด็นนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 มิติ คือ การพนันที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีและการพนันภายใต้รูปแบบบ่อนคาสีโน

1.1 การพนันที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณี ประกอบไปด้วยชุดโครงการต่าง ๆ ทั้งหมด 5 โครงการ ดังต่อไปนี้

1.1.1 โครงการวิจัยการพนันกับการแข่งเรือยาวประเพณี ซึ่งมีข้อค้นพบที่สำคัญที่ได้จากการวิจัยคือประเพณีเริ่มของชุมชนเริ่มเปลี่ยนแปลงไปเมื่อ เกิดการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการในการจัดงาน และเกิดกลุ่มจัดงานในรูปแบบของทีมงานที่เรียกว่า โปรโมเตอร์เข้ามาทำงานแทน นอกจากนี้ การแข่งเรือยาวประเพณี ได้กลายมาเป็นกิจกรรมของหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่น แทนที่เจ้าอาวาสวัดซึ่งเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือของชาวบ้านในอดีตเป็นผลให้เกิดการแข่งขันเพื่อชิงรางวัล และการพนันจากการแข่งเรือตามมา ก่อให้ผลกระทบตามมาจากการเล่นการพนันคือ เกิดปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

1.1.2 โครงการวิจัยเรื่องการแข่งขันม้าในประเทศไทย มีข้อค้นพบจากการศึกษา คือ การแข่งม้าในประเทศไทยถือกำเนิดขึ้นในสมัยรัชการที่ 5 จากสถาบันชั้นสูงโดยมีการก่อตั้งราช

กรีฑาสโมสร และราชตฤณมัยสมาคมฯซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยมีสนามแข่งม้าอยู่ 8 สนาม ทั้งใน กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด โดยสนามแข่งม้าในต่างจังหวัดส่วนใหญ่ มีความเกี่ยวข้องกับนายทหารระดับสูง ซึ่งมีราชตฤณมัยสมาคมฯเป็นศูนย์กลางของการเชื่อมโยงสนามม้าในประเทศไทยทุกเครือข่ายเข้าด้วยกัน ประเภทของสนามแข่งม้าในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ คอกแข่งม้าของสมาชิกกิตติมศักดิ์ และคอกแข่งม้าของสมาชิกสามัญ การพนันในการแข่งม้านั้นมี 2 รูปแบบคือการพนันแบบถูกกฎหมายภายใต้การกำหนดของสมาคม และทำการเสียภาษีให้รัฐ และการพนันแบบไม่ถูกกฎหมายซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้ดำเนินการผ่านสมาคม โดยในประเทศไทยมีเงินทุนหมุนเวียนของการพนันแข่งม้าทั้งหมดประมาณ 4,400 – 6,000 ล้านบาท

1.1.3 โครงการศึกษาเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพในเขตพื้นที่จังหวัดชุมพร งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ เครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพมีอยู่ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกเป็นเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพในเขตตำบลชุมโค มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงอยู่กับบรรดานักพนันที่อยู่ในเขตจังหวัดชุมพร กลุ่มที่สองเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพนอกพื้นที่เทศบาลตำบลชุมโค กลุ่มนี้ความสัมพันธ์อยู่กับนักธุรกิจบ่อนงานศพจาก อำเภอเมือง อำเภอท่าแซะ และอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และกลุ่มเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพนอกพื้นที่ของจังหวัดชุมพร ที่เป็นนักธุรกิจการพนันบ่อนงานศพมาจากพื้นที่ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อพิจารณาถึงความเชื่อมโยงของเครือข่ายธุรกิจงานศพกับเจ้าภาพงานศพ พบว่า ในเครือข่ายธุรกิจบ่อนงานศพจะอาสาเข้ามาช่วยเหลือเจ้าภาพงานศพในรูปแบบต่างๆ เช่น การประสานงานกับนักการเมืองท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดชุมพรมาเป็นประธานในงานศพ, การจัดสรรรายได้จากการพนันงานศพให้กับเจ้าภาพ เป็นต้น ส่วนผลกระทบจากการพนันบ่อนงานศพ พบว่าทำให้ครอบครัวมีภาระรายมากขึ้น ครอบครัวมีหนี้สินเพิ่มขึ้นจากการเล่นการพนัน

1.1.4 โครงการวิจัยการพนันภาคเหนือตอนบน มีข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การพนันได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของผู้หญิงในการที่จะต่อสู้เพื่อบริหารจัดการครอบครัว เพื่อให้อยู่รอดภายใต้บริบททางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบัน ดังกรณีของผู้หญิงไตนอก(ไทใหญ่) ที่เล่นหวยเพื่อการเลี้ยงชีพหรือกรณีของแม่ค้าในอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ที่เล่นแชร์

เพื่อสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต เล่นหอยเพื่อรางวัลจากหอยในการปลดหนี้ หรือกรณีของการ เล่นหอยจากมุมมองของผู้หญิงในชุมชนหนึ่งของจังหวัดลำพูน ที่พวกเขา มองว่าหอยเป็นเครื่องมือ ในการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ในชุมชนเพื่อต่อรองในการจัดช่วงชีวิตของครอบครัวของเธอ เป็นต้น

1.1.5 โครงการวิจัยการพนันบอล อำนาจและความเป็นชาย ข้อค้นพบที่ได้จากการ วิจัยคือ การพนันบอลถือเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นปฏิบัติการใน ชีวิตประจำวันของผู้ชาย การพนันบอลกลายเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบสร้างความเป็นชายที่เอื้อ ให้ผลิตซ้ำทางอำนาจ ความสามารถในการกำหนดชะตาชีวิตในสังคมที่มีความเสี่ยง และการพนัน บอลเป็นสัญลักษณ์ของการท้าทายอำนาจที่กดบังคับ ควบคุมชีวิตประจำวัน

1.2 การพนันภายใต้รูปแบบบ่อนกาสิโน ซึ่งประกอบไปด้วยชุด โครงการทั้งหมด 3 โครงการดังต่อไปนี้

1.2.1 โครงการศึกษาสังคมวิทยาการพนันและนัยเชิงนโยบาย: กรณีศึกษาการพนัน ในพื้นที่จังหวัดชายแดนอีสานใต้และแหล่งการพนันในเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน งานวิจัยชิ้น นี้มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ กระบวนการที่ทำให้ชาวบ้านกลายเป็นนักการพนันข้ามแดนนั้นเป็นผลจาก ปัจจัยหลักที่สำคัญ คือ ทหาร, ปัญหาการว่างและความยากจน ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาจาก การเปิดกาสิโนสะพานเวกส์นั้น คือ การก่อให้เกิดปัญหาประเภทต่างๆ ทั้งปัญหาหนี้สิน, ครอบครัว ,ยาเสพติด อาชญากรรม เป็นต้น

1.2.2 โครงการศึกษาบ่อนกาสิโน ช่องสง่างา-ช่องจรีอกเจียมอ.อัลลองเวง จ.อุรุมมีชัย ประเทศกัมพูชา มีข้อค้นพบที่สำคัญคือ ภายหลังจากเกิดขึ้นของบ่อนกาสิโนที่สนะของชาวบ้านที่มีต่อ การเล่นการพนันเริ่มปรับเปลี่ยนกระทั่งเกิดวัฒนธรรมการเล่นการพนันแบบใหม่ คือ การหันไปเล่น การพนันในบ่อนกาสิโน ขณะที่มุมมองหรือทัศนคติที่มีต่อพนักงานในบ่อนกาสิโนของชาวบ้านก็มี มุมมองแตกต่างตามเพศ ผลที่เกิดขึ้นจากการเปิดบ่อนกาสิโนมีในด้านบวกคือการกระจายรายได้และ การจ้างงาน ด้านลบคือปัญหาครอบครัวมีการหย่าร้างเพิ่มมากขึ้น การปรับตัวของชาวบ้านภายหลัง การได้สัมผัสจากการเล่นการพนันภายในบ่อน จะเห็นได้ว่านักเล่นการพนันบางรายรู้ตัวว่าตนไม่

สามารถที่จะเอาชนะหรือกอบ โภชรายได้จากบ่อนการพนันได้ จึงได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเล่น การพนันสู่การเดินสายไปเล่นตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชน

1.2.3 โครงการศึกษาเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบของ บ่อนคาสีโนตามชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากวิจัยใน ครั้งนี้คือ การลงทุนบ่อนคาสีโนของเครือข่ายชนชั้นนำในชายแดนจันทบุรีและตราครันั้น เกิดขึ้น ภายใต้วงศ์เครือข่าย 3 กลุ่มคือ กลุ่มชนชั้นนำทางเศรษฐกิจ กลุ่มชนชั้นนำทางการเมือง และกลุ่มชน ชั้นนำที่เป็นนักธุรกิจการเมือง จุดมุ่งหมายในการลงทุนบ่อนคาสีโนของเครือข่ายชนชั้นนำทั้ง 3 กลุ่มนี้ก็คือ การสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ เมื่อพิจารณาในคำผลกระทบที่เกิดขึ้นกับชุมชน จาก การเล่นการพนันในบ่อนคาสีโนนั้นพบว่าแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ กล่าวคือ ชุมชนชายแดน โดยทั่วไปได้รับผลกระทบเบาบางและเป็นผลกระทบทางอ้อม ยกเว้นผลกระทบทางเศรษฐกิจเชิง ลบที่เกิดขึ้นเป็นระยะสั้นในช่วงแรก เนื่องจากสามารถเรียนรู้และปรับตัวได้ แต่ชุมชนในตัวจังหวัด ได้รับผลกระทบในเชิงลบทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและเป็นวงกว้าง ตั้งแต่เริ่มมีการสร้างบ่อน จนกระทั่งถึงในปัจจุบัน

2.งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การเล่นการพนันรวมถึงการป้องกันควบคุมการ พนัน ประกอบไปด้วยชุดโครงการต่าง ๆ ทั้งหมด 4 โครงการ ดังต่อไปนี้

2.1 โครงการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2556 ผลการศึกษาพบว่า คนไทยกว่าร้อยละ 57 เคยเล่นการพนัน โดยคนกรุงเทพฯ และ ปริมณฑลเคยเล่นการพนันมากกว่าคนในภาคอื่น ๆ ผู้ชายไทย เล่นการพนันมากกว่าผู้หญิง คน โสด เล่นการพนันมากกว่าคนที่สมรส คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธเล่นการพนันมากกว่าคนที่นับถือ ศาสนาอื่น ๆ ขณะที่ คนไทยที่มีการศึกษาต่างกันและอาชีพที่ต่างกัน เคยเล่นการพนันที่ไม่ต่างกัน มาก อายุของเฉลี่ยของคนไทยที่เล่นการพนันครั้งแรกคือ 21 ปีประเภทของการพนันที่คนไทยเล่น มากที่สุดคือ ไพ่ รองลงมา คือ หวยใต้ดิน สลากกนแบ่งรัฐบาล และพนันฟุตบอล เมื่อพิจารณาถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพนัน ทั้งในด้าน การทำงาน การเรียน ครอบครัว เพื่อนสนิท และคนรัก

อยู่ในระดับค่อนข้างน้อยและน้อยสำหรับสถานการณ์การเล่นการพนันของคนไทยในปี พ.ศ. 2556 มีสัดส่วนสูงชันกว่าปี พ.ศ. 2554 เนื่องจากมีช่องทางการเข้าถึงการพนันที่มากขึ้น

2.2 โครงการศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ประจำปี 2556: กรณีศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ข้อค้นพบที่สำคัญที่ได้จากการวิจัยคือนักศึกษาจำนวนร้อยละ 28.97 เคยเล่นการพนัน เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นักศึกษาที่อยู่ในกรุงเทพและปริมณฑลเคยเล่นการพนันมากกว่าภูมิภาค นักศึกษาในมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนเคยเล่นการพนันมากกว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและสถาบันราชภัฏ และนักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเล่นการพนันน้อยกว่ากลุ่มอื่นๆประเภทการพนันที่นักศึกษานิยมเล่นมากที่สุดคือไพ่ บิงโก หวยใต้ดิน สลากกินแบ่งรัฐบาล ส่วนสถานที่ในการเล่นพนันได้แก่ ในที่พักอาศัย บ่อนการพนัน และบ่อนออนไลน์ เป็นต้น สำหรับผลกระทบของการเล่นพนันของนักศึกษานั้น พบว่าการพนันมีผลกระทบอยู่ในระดับต่ำทั้งในด้านการเรียน ด้านครอบครัว ด้านเพื่อนสนิท ด้านคนรัก/แฟน และด้านการทำงาน

2.3 โครงการศึกษามาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในต่างประเทศ การศึกษานี้เป็นการเปรียบเทียบกฎหมายการพนันใน 3 ประเทศได้แก่ แอฟริกาใต้ มาเลเซีย ไทย งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อค้นที่สำคัญคือกฎหมายการพนันในประเทศแอฟริกาใต้ เป็นกฎหมายที่ควบคุมและดูแล การอนุญาตให้มีการเปิดบ่อนการพนันที่ชอบด้วยกฎหมายได้โดยรัฐอนุญาตให้มีเฉพาะคาสีโนขนาดใหญ่มีองค์กรกำกับดูแลธุรกิจการพนันประเทศมาเลเซียมีบ่อนคาสีโนเพียงแห่งเดียวที่รัฐได้อนุญาตคือเกน โดยกฎหมายการพนันทุกฉบับจะบัญญัติให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยมีหน่วยงานที่ชื่อว่า Betting Control Unit ทำหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการ ควบคุม ดูแล พิจารณาปรับปรุงกฎหมายการพนัน ในขณะที่กฎหมายการพนันในประเทศไทยที่บังคับใช้ได้ประสบปัญหาจำแนกได้ 5 ประการ คือ รัฐไม่มีแนวทางการจัดการการพนันที่ผิดกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม เนื้อหาของกฎหมายค่อนข้างล้าสมัย กลไกเฝ้าระวัง ตรวจสอบการพนันขาดประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความรู้และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีการรับสินบนหรือผลประโยชน์บางอย่างในระบบการพนันที่ผิดกฎหมาย

2.4 โครงการศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์: กรณีศึกษากฎหมายควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกาและแนวทางการปรับใช้พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 กับการพนันออนไลน์ผลการศึกษาพบว่ากรณีของอังกฤษมีกฎหมายการพนัน ค.ศ. 2005 ที่ครอบคลุมการพนันทุกประเภท และมีการจัดตั้งคณะกรรมการการพนัน เพื่อควบคุมดูแลการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพิจารณาอนุญาต การเล่นเกมพนันตามกฎหมาย กรณีของสหรัฐอเมริกา มีการบังคับใช้กฎหมายการพนันทั้งในระดับรัฐ ซึ่งรัฐบาลของแต่ละรัฐจะเป็นผู้ออกกฎหมาย และกฎหมายระดับสหรัฐหรือระหว่างรัฐที่ออกโดยรัฐบาลกลาง สำหรับกรณีของไทย พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ยังมีบทบัญญัติที่ไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมถึงการควบคุมการพนันบนพื้นที่ทางอินเทอร์เน็ต ประกอบกับสถานะของการพนันออนไลน์ที่ไม่ต้องด้วยลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ตามความหมายเฉพาะ เพียงแต่เป็นการกระทำความผิดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์เท่านั้น การบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่จึงอาจเกิดปัญหาขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการ (Governance) กับการพนันในประเทศไทย

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพนันทั้งหมด สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะที่สำคัญๆ ในการบริหารจัดการ (Governance) กับการพนันในประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. รัฐควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพนัน การกวดขันเรื่องการผ่านแดนที่มีความเข้มข้นมากขึ้น เจ้าหน้าที่ควรที่จะประพฤติและทำหน้าที่รักษากฎหมายปราบปรามมิให้มีการรับสินบนจากการตั้งบ่อนการพนัน ควรมีการเพื่อเครือข่ายเฝ้าระวังการเปิดบ่อนออนไลน์ เว็บไซต์การพนัน

2. การจัดระเบียบบ่อนการพนันในอนาคตควรดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ ในขณะที่รัฐยังไม่อนุญาตให้มีบ่อนเสรีตามกฎหมายควรมีการปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้ทราบถึงโทษของการพนัน และถ้าหากรัฐอนุญาตให้มีบ่อนคาสีโนเสรีตามกฎหมายนั้นควรมีการจำกัดอายุ การจำกัด

ผู้ที่เล่นการพนันให้เป็นแค่นักท่องเที่ยว การสร้างกลไกและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการควบคุมบ่อนการพนัน เป็นต้น

3. การแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ควรมีเครือข่ายเฝ้าระวังการเปิดบ่อนและเว็บไซต์การพนัน โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแลเช่น กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นต้น

4. การจัดระเบียบการพนันบ่อนคาสีโนในกรณีที่รัฐบาลไทยอนุญาตให้มีบ่อนคาสีโนเสรีตามกฎหมายจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นการจำกัดอายุของผู้ที่จะเข้าเล่นการพนัน, การจำกัดผู้ที่จะเล่นการพนัน โดยพิจารณาจากจำนวนเงินที่จะนำเข้าบ่อน, การจำกัดผู้ที่จะเล่นการพนันจะต้องเป็นเฉพาะนักท่องเที่ยวเท่านั้น, สถานที่ตั้งบ่อนคาสีโนควรอยู่ห่างไกลจากชุมชนรวมทั้งการสร้างกลไกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมบ่อนการพนัน

5. ผู้นำชุมชนทั้งในระดับของท้องถิ่นและท้องที่ ควรมีมาตรการเข้มงวดไม่ปล่อยให้มีการเล่นการพนัน หรือค่อย ๆ ลดจำนวนของวงการพนันลง และควรมีการแต่งตั้งกรรมการสอบเจ้าหน้าที่เข้าไปเปรียบผลประโยชน์ โดยมีภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย

6. สถาบันการศึกษาควรแก้ปัญหการเล่นพนันของนักศึกษา ด้วยการรณรงค์สนับสนุน ให้มีการงด ดดเลิกการพนันทุกชนิด และมีความเข้มงวดในการควบคุมพื้นที่ของสถาบันการศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดการพนัน

7. ควรระมัดระวังในกรณีของการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬา (เช่น การแข่งเรือ, บั้งไฟ) ออกทางเคเบิลทีวี เพราะเป็นที่มาของการเล่นการพนัน ประกอบกับการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการเล่นการพนันให้กับเยาวชน รวมถึงการส่งเสริมให้พ่อแม่เป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัว

8. ควรมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการควบคุมการพนันระดับชุมชนท้องถิ่น โดยที่การบริหารจัดการกับการพนันจะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนและทุกภาคส่วนของท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของ CO-MANAGEMENT หรือ CO-REGULATION

9. การจัดการกับปัญหาการพนันนั้นควรเริ่มต้นจากระดับท้องถิ่นโดยการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของการพนันประเภทต่างๆ อย่างรอบด้านเพื่อกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมและแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาการพนันในระดับชุมชนท้องถิ่น

10. การเล่นพนันบนฐานของความเป็นชุมชนจะก่อให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้เกี่ยวกับผลกระทบของการพนันได้รวดเร็วดังนั้นควรเน้นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับบ่อนกาสิโน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนชายแดนที่อยู่ใกล้บ่อนกาสิโน

11. เนื่องจากผลประโยชน์ที่เกิดจากการลงทุนบ่อนกาสิโนส่วนใหญ่จะตกอยู่ในกลุ่มชนชั้นนำเพียงไม่กี่คนที่ไปลงทุน ดังนั้นควรมีมาตรการที่ก่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์จากบ่อนกาสิโนไปสู่กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะชุมชนโดยรอบด้วยเช่นการจัดเก็บภาษีที่นำมาใช้สำหรับท้องถิ่นโดยตรง เป็นต้น

12. การบริหารจัดการการพนันแนวใหม่ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพนันจากมุมมองของเพศสภาพ(Gender Perspective) ที่เน้นเรื่องผลกระทบต่อผู้หญิงและครอบครัวในชุมชนและเรื่องความพยายามในการต่อสู้ดิ้นรนในชีวิตประจำวันเพื่อการบริหารจัดการครอบครัวของผู้หญิงที่ต้องเข้าไปพัวพันกับเครือข่ายการพนันท้องถิ่น

13. การออกแบบนโยบายในการควบคุมการพนันในอนาคตไม่ควรมองการพนันที่ยึดติดกับตัวบทกฎหมายและมิตีสีธรรมแต่เพียงมิติเดียว ในทางตรงกันข้ามจำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเชิงบูรณาการซึ่งครอบคลุมหลายมิติ

14. ควรมีการบังคับใช้กฎหมายการพนันอย่างจริงจังเข้มงวดและต่อเนื่องและกำหนดโทษที่ร้ายแรงกับผู้บังคับใช้กฎหมายที่เพิกเฉยละเลยและร่วมมือกับผู้ทำผิดกฎหมายการพนันทั้งผู้เล่นและผู้ให้บริการการพนัน

15. โทษของการทำผิดกฎหมายการพนันนอกเหนือจากโทษปรับและโทษจำคุกตามกฎหมายแล้วควรมีโทษรับใช้สังคมตามความรู้ความสามารถและความต้องการของสังคมเช่นการช่วยเหลือเด็กและผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์การช่วยเหลือผู้ป่วยในโรงพยาบาล เป็นต้น

16. การให้รางวัลแก่ผู้แข็งแรงเกี่ยวกับการเล่นการพนันผิดกฎหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจในการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการจับกุมและลงโทษผู้ทำความผิดกฎหมายการพนันและลดจำนวนผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันที่ผิดกฎหมาย

15. ควรออกกฎหมายและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เช่น พรบ.การพนัน 2478 ให้มีความทันสมัย ตลอดจนการสร้างมาตรการที่เป็นรูปธรรมเพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนและนักศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจการพนัน

16. กฎหมายที่นำมาบังคับใช้แก่การพนันออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือระหว่างประเทศนั้นเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้น (Reactive) มากกว่ามีลักษณะของการป้องกันปัญหา (Proactive) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันจึงควรคำนึงถึงการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วยโดยศึกษาแนวโน้มของการพนันออนไลน์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

17. การพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการพนันนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการพนันในภาพรวมทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคมด้วย เนื่องจากการพนันในหลายประเทศจัดเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่มีเงินหมุนเวียนอยู่เป็นจำนวน

18. การกำหนดนิยามศัพท์ให้มีความชัดเจนจะทำให้สามารถบังคับใช้กฎหมายแก่กรณีที่มีการพนันประเภทใหม่ ๆ ได้มากขึ้นและลดปัญหาในการตีความกฎหมายลงได้และในขณะเดียวกัน

19. ผู้ที่ออกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับผู้เล่นการพนันควรพิจารณาผู้เล่นพนันในฐานะผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ ในกรณีที่ผู้เล่นการพนันนั้นได้เล่นพนันที่ได้รับอนุญาตเพื่อคุ้มครองผู้เล่นและสนับสนุนให้ผู้เล่นพนันมีทางเลือกหรือกลับเข้าสู่ระบบการเล่นพนันที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกฎหมายมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยชุดนี้ยังมีจุดอ่อนที่สำคัญอยู่บางประการ โดยเฉพาะการไม่ได้พูดถึงเรื่องอำนาจเครือข่ายอำนาจและโครงสร้างอำนาจที่สัมพันธ์/เกี่ยวโยงกับการพนันในสังคมไทย(ยกเว้นโครงการศึกษาเครือข่ายชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมืองและผลกระทบของบ่อนกาสิโนตามชายแดนไทย-กัมพูชา ในเขตจังหวัดภาคตะวันออก) ดังนั้น โครงการวิจัยชุดใหม่ในอนาคตของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันควรให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวมากขึ้น

2. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้โดยส่วนใหญ่เน้นการศึกษารูปแบบ ลักษณะของการพนันในสังคมไทยและตามแนวชายแดนไทยเป็นหลัก ทำให้ขาดการศึกษาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาการพนันในสังคมไทยอย่างยั่งยืน (แม้บางโครงการวิจัยจะพยายามนำเสนอการแก้ไข/ป้องกันปัญหาการพนันแต่งานเหล่านั้นโดยส่วนใหญ่เน้นการแก้ไขปัญหาการพนันโดยให้น้ำหนักไปที่รัฐและกลไกรัฐในฐานะผู้มีบทบาทหลัก) ดังนั้นในอนาคตทางศูนย์การศึกษาปัญหาการพนันควรให้การสนับสนุนการวิจัยในลักษณะที่เปิดพื้นที่ให้ชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแก้ไขปัญหาการพนัน ทั้งนี้เพราะจะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาการพนันจากฐานราก

3. เนื่องจากชุดโครงการวิจัยครั้งนี้โดยส่วนใหญ่เน้นการศึกษารูปแบบ/พฤติกรรม/สถานการณ์รวมถึงการศึกษามาตรการแก้ไขปัญหาการพนันในสังคมไทย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรให้ความสนใจกับการวิเคราะห์การพนันจากจุดยืนของเศรษฐศาสตร์การเมือง กล่าวคือ การศึกษาการพนันในฐานะที่เป็นกลไกการโยกย้ายทรัพยากรมวลชน คนจนไปสู่คนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจการเมืองสามารถจำแนกออกเป็น 2 มิติ ได้แก่การวิเคราะห์บทบาทของรัฐในฐานะที่เป็นผู้สนับสนุนกลุ่มทุน ในการเปิดบ่อนให้ถูกต้องตามกฎหมาย (รัฐทุนนิยม) และ การวิเคราะห์บทบาทของรัฐในฐานะที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตการพนัน (ทุนนิยมโดยรัฐ) ตลอดจนผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม